

Provinciale Staten

Notulen van de vergadering van 22 juni 2012

(vastgesteld tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op
28 september 2012)

1. Opening en berichten van verhindering.....	1
2. Mededelingen Er zijn geen mededelingen.....	1
3. Vaststellen agenda	1
4. Ingekomen stukken	1
5. Brief Rekenkamer van 8 mei 2012 met handreiking kerntakendiscussie .....(12011333)	1
6. Reacties 1 t/m 89 op statenvoorstel kerntakendiscussie	1
7. Brief van Abvakabo FNV en CNV Publieke Zaak van 24 mei 2012 over vertrekregeling .....(12012665)	1
8. Brief van de gemeente Terneuzen van 4 juni 2012 met motie om de reserve Westerscheldetunnel niet aan te wenden ten koste van een langere tolheffing .....(12014508)	2
9. Brief van 8 juni 2012 van de heer en mevrouw De Hullu over grondverwerving Waterdunen (12013693)	2
10. Brief van de Z4 van 4 juni 2012 met reactie op het concept Zeeuws bestuurlijk profiel .....(12015039)	2
11. Brief van Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio van 13 juni 2012 over kerntakendiscussie, van 4 juni 2012, met reactie op concept Zeeuws bestuurlijk profiel ....(12014320)	2
12. Ingekomen stukken GS en CdK.....	2
13. Brief van GS van 5 juni 2012 aan het Presidium over betrokkenheid PS bij nieuw bestuurs- en managementsconcept .....(120136500)	2
14. Voorstellen	2
15. Aangepast statenvoorstel kerntakendiscussie .....(FEZ-051A)	2
16. Statenvoorstel Voorjaarsnota	2
17. Statenvoorstel 3e wijziging programmabegroting 2012 .....(FEZ-049)	32
18. Statenvoorstel Milieubeleidsplan .....(RMW-046)	50
19. Statenvoorstel Provinciaal inpassingsplan marinierskazerne Vlissingen .....(RMW-050)	50
20. Vragensessie	54
21. Moties, niet behorend bij een agendapunt.....	54
22. Motie van de leden Robesin en Harpe over de rol van de Europese Commissie met betrekking tot de natuuropgave Westerschelde.....	54
23. Motie van de leden Robesin en Babijn (PvZ) over ingebrekestelling EU-commissie met betrekking tot natuurherstel Westerschelde.....	55
24. Motie van de leden Haaze en Markusse over tarieven Westerscheldetunnel voor inwoners van Zeeuws-Vlaanderen.....	57
25. Motie van het lid Van Dijen over de vergoeding voor leden van Provinciale Staten.....	60
26. Resumptie van de besluiten.....	61
27. Sluiting.....	61

**Dertiende vergadering
van de
Provinciale Staten van Zeeland**

vrijdag, 22 juni 2012

(zittingsperiode 2011-2015)

Voorzitter: mevrouw drs. K.M.H. Peijs,
commissaris van de Koningin in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden T.H. Aalfs, F. Babijn (CDA), F. Babijn (PvZ), A.P. Beekman, C.W. De heer Bierens, G. Bouterse, J.J. van Burg, P.B. Colijn, J. van Dijen, P. van Dijk, A.I.G. Dorst, ing. B. Erbisim, mr. A. Evertz, ir. B.J. Feijtel, H.J. van Geesbergen, dr. T. van Gent, R.M. Haaze, drs. E. Hageman, P.A. Hamelink, A.M.M. van Haperen, ing. L. Harpe Msc, A. Hijgenaar, R.P.M. de Kort, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, P.C.A. De Milliano-van den Hemel, R. Muste, C.M. De Paepe, B.J.M. Pauwels, J.C. Robesin, G.D. Roeland, R. Ruissen, C.M.M. Schonknecht-Vermeulen, H.C.M. Thomaes, R. van Tilborg, G. van Unen en J. Werkman, te zamen 38 leden, alsmede de heer drs. P. Joosse, waarnemend griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig de heren C. van Beveren, S.J. Heijning, G.R.J. van Heukelom, en drs. B.J. de Reu, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

Opening: 09.30 uur.

De **voorzitter**. Dames en heren, hartelijk welkom bij deze vergadering van Provinciale Staten van Zeeland. De mensen die thuis deze vergadering volgen, meld ik dat vandaag op de agenda staan: de discussie over de kerntaken van de provincie en de ombuigingen die in de komende jaren moeten plaatsvinden. Het gaat om een voor de Zeeuwse samenleving buitengewoon belangrijke vergadering. Omdat vandaag veel vertegenwoordigers van instellingen zullen nagaan wat er met hun instelling, wellicht zelfs met hun baan, gaat gebeuren, stel ik voor dat wij onze discussie goed gestructureerd houden. Wij gaan niet door elkaar heen praten. Wie iets met een ander wil bespreken, doet dat buiten de zaal.

Voorts wordt vandaag aan de hand van de Voorjaarsnota gesproken over de financiële perspectieven van de provincie, zulks met het oog op de begroting voor het volgende jaar. Ook wordt een besluit genomen over een inpassingsplan om nieuwbouw mogelijk te maken voor een marinierskazerne bij Vlissingen. Tegen het einde van de vergadering zullen verschillende fracties moties indienen, vreemd aan de orde van de dag.

Bericht van verhindering is ingekomen van het statenlid drs. J.F.M. Bergen.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

5. Brief Rekenkamer van 8 mei 2012 met handreiking kerntakendiscussie (12011333)

6. Reacties 1 t/m 89 op statenvoorstel kerntakendiscussie

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze stukken te betrekken bij de behandeling van het aangepaste statenvoorstel kerntakendiscussie (FEZ-051)

7. Brief van Abvakabo FNV en CNV Publieke Zaak van 24 mei 2012 over vertrekregeling (12012665)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten de afhandeling van deze brief over te dragen aan GS.

8. **Brief van de gemeente Terneuzen van 4 juni 2012 met motie om de reserve Westerscheldetunnel niet aan te wenden ten koste van een langere tolheffing (12014508)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten de afhandeling van deze brief over te dragen aan de commissie BFW.

9. **Brief van 8 juni 2012 van de heer en mevrouw De Hullu over grondverwerving Waterdunen (12013693)**

De **voorzitter**. Deze klacht is al in behandeling bij GS.

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

10. **Brief van de Z4 van 4 juni 2012 met reactie op het concept Zeeuws bestuurlijk profiel (12015039)**

11. **Brief van Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio van 13 juni 2012 over kerntakendiscussie, van 4 juni 2012, met reactie op concept Zeeuws bestuurlijk profiel (12014320)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brieven te betrekken bij de behandeling van het aangepaste statenvoorstel kerntakendiscussie (FEZ-051A)

12. **Ingekomen stukken GS en CdK**

13. **Brief van GS van 5 juni 2012 aan het Presidium over betrokkenheid PS bij nieuw bestuurs- en managementconcept (120136500)**

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

14. **Voorstellen**

15. **Aangepast statenvoorstel kerntakendiscussie (FEZ-051A)**

De heer **Markusse** (PVV). Voorzitter. Het is belangrijk dat Zeeland op eigen kracht en zelfbewust een keuze maakt voor een provincieprofiel. Er moeten keuzes worden gemaakt waarbij het vertrekpunt, wat de PVV betreft, de kerntaken zijn. Daarnaast dient de provincie met betrekking tot specifieke en belangrijke thema's de regisseursrol op te pakken. Dit alles veronderstelt dat gemeenten genoeg bestuurskracht bezitten. Kijkend naar de beheer- en ontwikkeltaken van de provincie --en daarbij rekening houdend met de verdeelsleutels in het kader van het Provinciefonds-- is de PVV van oordeel dat er meer inzet is vereist voor ontwikkeltaken dan voor beheertaken. Hierbij dient sprake te zijn van een sobere en doelmatige inrichting van de ambtelijke provinciale organisatie.

Voorzitter. Kijkend naar de in Zeeland benodigde investeringen, zien wij dat door GS een aantal zaken op de agenda wordt gezet. De door GS voorgestelde toename van de totale investeringscapaciteit met 16 miljoen euro vinden wij uitstekend. Wat de PVV betreft is het daarbij belangrijk dat het vaststellen van deze investeringsagenda vooraf goed met de gemeenten wordt afgestemd. Ik verwijs hierbij naar de Z4 en andere partners.

De PVV-fractie is van mening dat ontwikkelingssamenwerking niet tot de provinciale kerntaken behoort. Zij juicht het voortel van GS om deze bijdrage per 2014 te stoppen, dan ook toe. Ten aanzien van de door GS voorgestelde bezuinigingen stelt mijn fractie het volgende voor. Wat Terra Maris betreft zouden wij de jaarsubsidie willen handhaven op het niveau van 300.000 euro. Voor het sociaal-culturele erfgoed Zeeland zouden wij de subsidie willen verminderen tot 1,1 miljoen, zodat er 700.000 euro meer nodig is. Voor de dekking hiervan zouden wij op externe inhuur 1,6 miljoen willen bezuinigen in plaats van 0,9 miljoen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Zo nu en dan een grote voorjaars schoonmaak in het provinciehuis kan geen kwaad. Daarmee wordt alles weer eens fris en fruitig, maar GS hebben dit jaar de voorjaars schoonmaak wel erg voortvarend ter hand genomen, waardoor het behoorlijk stoffig werd. Met andere woorden: een heroriëntatie op je taken als provincie is goed, maar het moet zeer zorgvuldig gebeuren.

Het eerste voorstel van GS voor de ombuigingen kwam wel heel koud op het dak van instellingen en gemeenten. Dat bleek ook uit de

vele reacties die wij als fractie hebben ontvangen, en ook uit de gesprekken die wij met de instellingen hebben gevoerd. GS liepen veel te snel van stapel, maar ze hebben uiteindelijk naar de instellingen geluisterd, hetgeen blijkt uit het tweede, gewijzigde voorstel. Daarmee wordt het tempo van de ombuigingen lager en nemen GS de tijd om samen met instellingen en gemeenten te komen tot creatieve oplossingen en maatwerk.

Zoals ik al eerder verwoordde in de commissie BFW is mijn fractie niet tegen het creëren van investerend vermogen en niet tegen de optie waarbij de GS de rol oppakken van investeerder en ontwikkelaar. Wij moeten als Zeeland vooruit. Wij kunnen niet stil blijven staan. De economie wordt mondialer en Zeeland zal zijn rol moeten oppakken. Zeeland moet de economische spil worden tussen de grote spelers Rotterdam en Antwerpen. Niet achter de dijken, voorzitter, maar op de dijken.

Echter, Zeeland moet wel leefbaar blijven. Het is dan ook een en-en-verhaal: geen economische voorspoed zonder leefbaarheid. Die leefbaarheid heeft te maken met welbevinden en welbevinden krijgen wij in Zeeland wanneer er gemakkelijk en aantrekkelijk gewoond en geleefd kan worden. Er moet werk zijn om brood op de plank te krijgen, maar niet alleen werk geeft welbevinden. Ook cultuur, musea, theater, muziek en het verwerven van kennis zijn belangrijk. Daarnaast zorgen sport en goede natuur voor rust en ontspanning, als tegenhanger voor het dagelijkse stressvolle bestaan. Kortom, het is van groot belang om voorzieningen op de terreinen van leefbaarheid en sociale infrastructuur op peil te houden om zo voorspoed en welvaart in Zeeland te kunnen hebben.

Voorzitter. Voor GS is het de kunst om een goede balans te vinden tussen investeren in Zeeland en het behouden van een leefbaar Zeeland. De PvdA-fractie vindt dan ook dat GS samen met instellingen en gemeenten om de tafel moeten gaan zitten om te bekijken op welke manier ieder zijn rol en verantwoordelijkheid kan oppakken.

Mijn fractie gaat akkoord met het gewijzigde voorstel, zoals het ons nu is voorgelegd. Zij ziet het uitstel van de ombuigingen als een manier voor GS om samen met instellingen en gemeenten tot creatieve oplossingen te komen, waarbij ieder op eigen wijze bijdraagt aan een leefbaar en welvarend Zeeland.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ook de PvdA is op weg naar de verkiezingen. Als dat gebeurt, vergis je je wel eens in de rol die je hebt. Met veel aandacht heb ik naar het verhaal van mevrouw Evertz geluisterd. Het is een "schoon" verhaal. Zij zegt in feite: college, kom maar terug en dan zien we wel. Ik vertaal het wat somberder. Ik vraag mij af of zij ook voorstellen heeft. Ze zegt tegen het college: ga

maar overleggen met Jan en allemaal, behalve met de Staten, kennelijk. Zou zij bij voorbeeld kunnen zeggen dat er met vetrekking tot de Zeeuwse Bibliotheek (ZB) echt niet kan worden bezuinigd? Een dergelijke boodschap kan zij het college toch meegeven? Zij komt met een algemeen verhaal, maar geeft geen enkele opvatting weer.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Ik verwoord wel degelijk een opvatting. Ik geef immers de kaders aan. Wij gaan akkoord met de 16 miljoen aan investeringsvermogen. Al eerder is in de commissie gebleken dat er enige vorm van flexibiliteit aanwezig is. Het is nu aan het college om na te gaan hoe een en ander moet worden ingevuld, met als kader een adequaat niveau van voorzieningen. Er moet nu naar creatieve oplossingen worden gezocht. Ik vind dat wij een heel duidelijk kader aangeven, duidelijker dan datgene wat u tot nu toe heeft aangegeven.

De heer **Harpe** (GL). U geeft het college geen enkele suggestie mee.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Wij geven het college het kader mee waarin het moet gaan opereren. Dat is onze taak: de kaderstellende rol van Provinciale Staten.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Dit statenvoorstel heeft voor de komende jaren een grote impact op de Zeeuwse samenleving. Mijn fractie vindt het daarom erg belangrijk dat de besluitvorming op een zorgvuldige wijze tot stand komt en ook op voldoende draagvlak kan rekenen. Daarom hebben wij bij de behandeling in de commissie nogal wat kritische noten gekraakt. Het oorspronkelijke voorstel om de bezuinigingen al per 1 januari 2013 te laten ingaan --zonder overleg vooraf met gemeenten en instellingen-- konden wij niet steunen.

De genoemde kritische noten waren ons inziens noodzakelijk, omdat maatschappelijke organisaties en gemeenten verontrustende geluiden hadden laten horen. Met name betrof dat de zorgvuldigheid van het proces en de wijze waarop de keuzes werden toegelicht en onderbouwd. Dat ondervond veel kritiek, voorzitter. Men vond het te veel een financiële exercitie, met te weinig inhoudelijk onderbouwde afwegingen en ook met de nodige slordigheden en onjuistheden met betrekking tot de afbouw van subsidies.

Na de eerste termijn in de commissie, met de inspraak van instellingen en de kritische reacties van onze gemeentelijke volksvertegenwoordigers, bleek dat het college heel goed had geluisterd. Er is als gevolg daarvan nu een tussenstap ingelast door met een nadrukkelijke inzet tussen heden en 31 december 2012 echt overleg te voeren met instellingen en gemeenten. Wat de gemeenten

betreft vermeld ik in het bijzonder de ondersteuningsfunctie in het kader van artikel 13 van de WMO. Dat overleg is gericht op het realiseren van ombuigingen en het leveren van maatwerk per instelling. De ingangsdatum wordt nu een jaar later: 1 januari 2014. Ook is er sprake van een tussenrapportage en noem ik de Najaarsnota, de behandeling door GS op 9 oktober en de statenvergadering van 9 november.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. De heer Babijn geeft aan dat het college goed heeft gehandeld, maar...

De heer **Babijn** (CDA). Ik heb niet gezegd "goed gehandeld", maar "goed geluisterd".

Mevrouw **Van Unen** (SP). Hoe dan ook, als ik het aangepaste voorstel lees, is mijn conclusie dat het om dezelfde instellingen en hetzelfde totaalbedrag gaat. Klopt dat?

De heer **Babijn** (CDA). Mevrouw Van Unen, ik wil eerst even mijn verhaal afmaken. Het komt allemaal in het vervolg van dat verhaal aan de orde. Ik vraag u om te reageren als ik die zaken heb genoemd.

Voorzitter. De eerste tussenstap is voor mijn fractie van wezenlijk belang, en ik leg uit waarom dat zo is. De CDA-fractie vindt dat het voorstel voor een Zeeuws profiel, met "Model Anderhalf", voldoende perspectief biedt om zichtbaar te maken welk soort provincie wij willen zijn, voor welke maatschappelijke opgaven wij in deze provincie staan en welke rol maatschappelijke organisaties en de mede-overheden daarbij kunnen spelen. De proactieve taakopvatting met betrekking tot maatschappelijke vraagstukken van Zeeuws belang --ik verwijs naar het oude model 2-- blijft niet voor niets in stand. Juist als gevolg van de specifiek Zeeuwse situatie is er in verband met sommige bovenlokale sociaal-maatschappelijke thema's een rol voor de provincie weggelegd. Die situatie wordt gekenmerkt door de beperkte schaal qua inwoners, de geringe bevolkingsdichtheid, de eilandenstructuur en het ontbreken van grote steden.

Naar ons oordeel leveren maatschappelijke organisaties en gemeenten een onmisbare bijdrage aan de invulling van de genoemde maatschappelijke opgaven, met name waar het gaat om leefbaarheid en cultuur. Vraagstukken zoals bevolkingsontwikkeling, krimp, voorzieningenniveau, ontgroening en vergrijzing en zorg komen daarbij aan de orde. Ook rijst de vraag wat minimaal vereist is om de culturele basisinfrastructuur en ons cultureel erfgoed in stand te houden. Dit alles vraagt om een toekomstbestendige infrastructuur van voldoende

omvang, zowel in sociaal-maatschappelijk als in cultureel opzicht.

Voorzitter. Wij roepen het college op om weloverwogen afwegingen te maken, op inhoudelijke gronden. Het kan niet zo zijn dat wij abrupt afbreken wat de laatste tien jaar is opgebouwd. Natuurlijk is de CDA-fractie realistisch genoeg om --indien na zorgvuldige afweging blijkt dat een functie niet tot de Zeeuwse kerntaken kan worden gerekend-- te concluderen dat er aan pijnlijke ingrepen c.q. ombuigingen niet te ontkomen valt, maar dan moet het wel van een inhoudelijke argumentatie worden voorzien.

In de antwoordnotitie, voorzitter, is een aanzet gegeven voor een nadere onderbouwing, op grond waarvan keuzes zijn gemaakt. Het gaat daarbij om de vraag of functies die wij noodzakelijk vinden, wel of niet kunnen doorgaan, zonder dat men zich nu al vastlegt op een bedrag, de ombuiging per organisatie. Dat is een goed begin dat, door de zaken in samenhang te bezien, verdere verfijning verdient gedurende de komende maanden, zulks op basis van datgene wat instellingen in hun inspraakreacties naar voren hebben gebracht en op basis van bestaande prestatie-afspraken. Ik zou zeggen: betrek hierbij ook de verschenen audits betreffende diverse instellingen.

Voorzitter. Het is onze mening dat de instellingen constructief en positief willen meedenken. Dat hebben zij onze fractie meegedeeld. Ik zou zeggen: speel daar dan ook op in, zeker wanneer onorthodoxe, slimme combinaties worden voorgesteld. Hetzelfde geldt natuurlijk voor het nadere overleg met de gemeenten. Wij zijn toch samen verantwoordelijk en wij voelen ons samen verantwoordelijk voor de Zeeuwse samenleving. Op basis daarvan dienen wij tot afspraken te komen, waarbij duidelijk wordt tot wiens verantwoordelijkheid een bepaalde taak of functie behoort.

Mijn fractie legt het college de volgende vraag voor. Waarom is bij deze kerntakendiscussie niet aangesloten bij het statenvoorstel van 18 oktober 2010, dat handelt over bezuinigingen voor instellingen met meer dan 100.000 euro subsidie? Waarom nu geen voorstellen gedaan ten aanzien van instellingen als Economisch Impuls Zeeland, Landschapsbeheer Zeeland, de IVN, Het Zeeuwse Landschap en Faunabeheer? Waarom worden niet alle meerjarige subsidies doorgelicht? Het lijkt nu een beetje op het meten met twee maten, of niet? Onze fractie ziet met belangstelling het antwoord op deze vragen tegemoet.

Een kwestie die onze fractie in het voorliggende voorstel onderbelicht vindt, is het verlies aan werkgelegenheid dat mogelijk dreigt bij een aantal organisaties. Daar mogen wij toch ook best onze zorgen over hebben? Is het college bereid om de omvang en de financiële

consequenties per individuele organisatie te betrekken bij het te leveren maatwerk?

Voorzitter. Bij het begin van mijn betoog stelde ik al dat dit voorstel een grote impact zal hebben op de Zeeuwse samenleving. Daarom heeft onze fractie de nadruk gelegd op de door haar in het oorspronkelijke voorstel geconstateerde onevenwichtigheid ten aanzien van het afbouwen van diverse subsidies. Die balans kan met maatwerk worden hersteld. Het gewijzigde dictum biedt de nodige ruimte om bij concrete invulling tot een goed resultaat te komen binnen de driehoek van de 6,8 miljoen bezuinigingen aan subsidies, de 10 miljoen voor de extra impuls-specifieke situatie Zeeland en de te creëren investeringsruimte van 16 miljoen voor de ontwikkeltaken van de provincie.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Uit het betoog van de heer Babijn blijkt dat ook hij van oordeel is dat het college breder moet kijken dan alleen naar de genoemde instellingen, maar wat moet er nu gebeuren als het college zegt dat het dat niet gaat doen?

De heer **Babijn** (CDA). Wij wachten nu eerst het nadere voorstel van het college af en gaan ervan uit dat het college goed naar onze inbreng heeft geluisterd. Wij hebben voldoende vertrouwen in het college dat het met een goed afgewogen voorstel zal komen dat in de Najaarsnota wordt aangegeven.

De **voorzitter**. Het woord is aan de heer Harpe die met voorstellen komt...

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, u daagt mij uit... Die voorstellen zullen er komen. Ik denk dat dat wel moet, na twee commissievergaderingen en een show van het college daartussendoor. Dat is nog nooit vertoond. In die zin gaan wij er in het kader van het dualisme gigantisch op vooruit. Een compliment voor het college: het speelt enorm snel in op voorstellen die uit de statencommissie naar voren komen.

Helaas moet ik niettemin een aantal zeer kritische kanttekeningen plaatsen. Mijn fractie vindt dat het college op grove wijze heeft gehandeld. College, u kieptert de zaak maar over de schutting en u werkt bewust aan verstoring van de goede verhouding met de gemeenten. Ik zie mensen nu verschrikt kijken, voorzitter, maar het zijn niet mijn woorden. Het zijn de woorden die door PvdA en CDA in de eerste termijn van de commissiebehandeling zijn gebruikt. Ik heb er de band nog eens op nageluisterd. Welnu, als je dergelijke woorden gebruikt en je vervolgens vandaag met een zo algemeen verhaal komt, klopt er iets niet...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). U legt mij deze woorden nu wel in de mond, maar ik kan mij niet herinneren dat ik het zo heb verwoord. Ik heb gezegd dat de PvdA voor investeren in Zeeland is, maar dat daarbij moet worden gezocht naar een goede balans met de leefbaarheid in Zeeland. Zo heb ik het gezegd, niet meer en niet minder. Ik weet niet wat de CDA-fractie bij die gelegenheid heeft gezegd, maar de door u genoemde woorden komen niet voor rekening van de PvdA.

De heer **Harpe** (GL). Het lijkt mij verstandig, voorzitter, dat ook mevrouw Evertz nog even de band naluistert...

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter, ik weet echt nog wel wat ik heb gezegd. Ook de heer Harpe weet wel dat ik woorden als "kieperen" nooit zal gebruiken. Dat is mijn stijl niet.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. De heer Harpe heeft heel selectief geluisterd: dat is duidelijk. Ik heb een heel betoog gehouden en nu gaat het om het gewijzigde voorstel. Onze conclusie is dat het college wel degelijk wat gedaan heeft. Het is gekomen met een aangepast voorstel en een aangepast dictum. Het is duidelijk is dat het college goed heeft geluisterd. Dat vinden wij, en de heer Harpe moet een en ander niet uit het verband rukken.

De heer **Harpe** (GL). Wat fijn, voorzitter, dat dingen buiten hun verband gezegd zijn. Je hebt dingen binnen en buiten een verband... Dat moeten wij nog maar eens uitzoeken, maar wat ik heb genoemd is gezegd. Wie nu wat precies heeft gezegd... Dat moeten de woordvoerders dan maar eens nakijken. Hoe dan ook, een feit is dat twee collegepartijen, onder de "zware" aandacht van de heer Bierens --ik zie hem bedenkelijk kijken-- dingen hebben gezegd die zij niet hadden mogen zeggen.

De heer **Babijn** (CDA). Dat is echt onzin! Sorry, voorzitter, maar wat de heer Harpe nu zegt, is echt onzin. Hij probeert ons uit te dagen maar hij moet het gewoon bij de feiten houden. Doe dat nou 'ns een keer! Hou het bij de feiten.

De heer **Harpe** (GL). Ik vervolg de film, voorzitter; zo heb ik het beleefd. De tweede termijn was heel anders, want toen waren de collegepartijen gladgestreken, absoluut. Dat kan en dat mag, maar dan moet er wel een uitleg bij worden gegeven, zeker als men in eerste termijn zijn vinger heeft opgestoken om te melden dat een en ander eigenlijk van de agenda af kan. Maar goed, de koers is gewijzigd en vandaag moeten wij de kerntakendiscussie voeren.

Ik vind het jammer, voorzitter, dat de heer Van Beveren namens het college woordvoerder is.

Immers, daarmee wordt nog eens aangegeven dat het louter en alleen om een financiële discussie gaat. Daar kan hij niets aan doen; zo is het nu eenmaal besloten. Het zou veel chiquer zijn geweest om de kerntaken apart te nemen en eerst daarnaar te kijken, zonder financiële onderbouwing. Het college en de meerderheid in deze Staten hebben niet voor die werkwijze gekozen. Als gevolg daarvan hebben wij hier vandaag --als we niet oppassen-- een louter financiële discussie.

De **voorzitter**. Ik maak u erop attent dat het college over zijn eigen woordvoering gaat. De keuze die in dat verband wordt gemaakt, wil niet zeggen dat het alleen maar om het financiële aspect gaat.

De heer **Harpe** (GL). Maar ik heb er een opvatting over, en die breng ik vandaag naar voren. Dat past in het verhaal van GroenLinks.

Voorzitter. Bij datgene wat wij hier vandaag bespreken, gaat het uiteindelijk om de vraag hoeveel banen er weggaan, dat wil zeggen: als we niet oppassen. De bezuiniging met betrekking tot de ZB levert in negatieve zin zo'n vijftig banen op. Daar hebben wij het hier over. De fractie van GroenLinks wil de vinger aan de pols houden en nagaan of dit proces wel doorgaat in positieve zin, of de ZB kan blijven werken zoals zij dat nu doet. Ik neem de ZB als voorbeeld omdat die gang van zaken mij het meest treft. Ik wil de vinger aan de pols houden waar het gaat om de kwaliteit van de bibliotheek. Mensen van de ZB en ook van andere instellingen hebben aangegeven dat ze best willen meedenken en willen nagaan waar er in financiële zin ruimte zit. Wat kan er beter worden gedaan, wat kan er samen worden gedaan, waardoor er financieel voordeel ontstaat? Het is daarover dat ik wil meepraten.

De mij voorgaande geachte sprekers hebben gezegd: college, kom met voorstellen. Neen, voorzitter, het college komt niet zonder meer met voorstellen; ik wil er bij zijn. Ik wil, als statenfractie van GroenLinks, gewoon weten wat het college gaat doen. Ook al is mijn vertrouwen in het college best groot --wellicht denkt men anders-- ik vind dit een taak van de Staten. Dat, voorzitter, is de kerntakendiscussie.

De heer **Beekman** (CU). U had het zojuist over het belang van de werkgelegenheid, maar wij zijn nu toch niet bezig met een werkgelegenheidsproject? Er moet toch ook een antwoord worden gegeven op de vraag: wat is nu de daadwerkelijke bijdrage van een organisatie aan het maatschappelijk welzijn? Tegen die achtergrond mag er toch worden gekeken naar de efficiency en de effectiviteit? Sprekend over de ZB gaat u daar mijns inziens wel erg gemakkelijk aan voorbij.

De heer **Harpe** (GL). Ik geef dit als voorbeeld. Dat een en ander vijftig banen kost, was voor mij een verrassing. Ik heb dat aantal niet door het college horen noemen; ik heb dit gegeven opgevraagd. Daarnaast heb ik aangegeven dat instellingen best bereid zijn om mee te denken over mogelijkheden om het efficiënter te doen. In die zin zitten wij op dezelfde lijn.

De heer **Bierens** (VVD). Mijnheer Harpe, heeft u het hele voorstel gelezen? Het is heel wat, maar ik acht u in staat om snel de inhoud van stukken tot u te nemen. U heeft het nu alleen over mogelijk banenverlies. Inderdaad, dat kan erin zitten als wij het hebben over het onderdeel dat handelt over de bezuinigingen op instellingen. Maar heeft u ook oog voor de andere onderdelen van het ombuigingspakket? Ik verwijs naar de investeringsruimte van 16 miljoen die nog verdubbeld kan worden als gevolg van cofinanciering. Daarmee kunnen juist banen worden geschapen. Heeft u ook daar oog voor? U bent nu wel erg selectief aan het shoppen in het voorliggende voorstel.

De heer **Harpe** (GL). Ik heb overal oog voor, maar dan moet ik een wel heel erg lang verhaal gaan houden. Natuurlijk heeft iedereen daar oog voor. In die zin verschillen wij ook niet van mening, als het gaat om de plussen en de minnen. Die komen wij inderdaad tegen, maar ik herinner eraan dat ik in de commissie --gelukkig vroeg ook de heer Babijn ernaar-- heb gekozen voor het model 2 van Ladders. Daar zit een andere ruimte in dan die waarvoor uw fractie kiest. Overigens wordt er dadelijk door de fractie van D66 een amendement ingediend. Hoe dan ook, ik wil graag over kerntaken praten, maar eerst zou ik met u over de inhoud daarvan willen spreken, zonder de financiële vertaling erbij.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Wij zouden het vandaag over de kerntaken van de provincie Zeeland moeten hebben. Wat voor provincie willen wij zijn? Echter, door de manier waarop het college dit voorstel aan de Staten voorlegt, gaat het in feite de hele dag over bezuinigingen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, wat mevrouw Van Unen nu anderen, wellicht de coalitie, verwijt, ligt aan haarzelf. Immers, zij kan het vandaag wel degelijk over het Zeeuwse profiel hebben, in samenhang met de kerntaken. Dat wil ze kennelijk niet, maar dat zijn niettemin twee zeer belangrijke onderdelen van het voorliggende voorstel.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Inderdaad, ook daarover gaan wij het hebben. Er is al een amendement aangekondigd, waarin een en ander wordt verijnd. Hoe dan ook, de toezegging van het college dat de

bezuinigingen met een jaar worden uitgesteld en dat er eerst met instellingen wordt gesproken, is voor ons niet voldoende. Het blijft op deze manier een onzuivere discussie.

Wat de kerntaken betreft, voorzitter, kiest de SP-fractie voor Model Anderhalf, maar zij legt daarbij andere accenten. Ook daarvoor verwijs ik naar het amendement van de fractie van D66.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Als de fractie van de SP voor Model Anderhalf kiest, kan zij zich wellicht ook verenigen met datgene wat wij eerder hebben gezegd, namelijk dat ook het aspect leefbaarheid in de provinciale kerntaken aanwezig blijft. Ik proef nu toch dat de fractie van de SP zich wel degelijk in het voorstel kan vinden.

Mevrouw **Van Unen** (SP). U gaat verrast zijn, mevrouw Evertz, over datgene wat er nog gaat komen. Misschien komt de fractie van de PvdA vandaag wel een heel eind in onze richting...

Voorzitter. Kozen de vorige Staten nog voor de kaasschaafmethode --iedereen levert een klein beetje in en alle kleine beetjes vormen een grote hoop-- dit college kiest voor de "dartboardmethode": je gooit een pijltje, je treft daarmee een willekeurige instelling en je wijkt daar niet meer van af. Ook wij hebben met de door de pijltjes getroffen instellingen gesproken. Gebleken is dat er zaken zijn die voor alle instellingen overeenkomen.

De bezuinigingen kwamen als donderslag bij heldere hemel. Na de mededeling, op de bewuste dinsdagavond in de filmzaal gedaan, is er geen contact of overleg meer geweest met het college. De ambtenaren die gewoonlijk met deze organisaties overleggen, wisten tot kort voor de bekendmaking niets; zij voelden zich dan ook behoorlijk buitenspel gezet. Het kost arbeidsplaatsen. Het aantal vijftig is al genoemd maar de SP denkt dat het meer in de richting van de honderd zal gaan. Zeker bij de ZB kan er veel werkgelegenheid verloren gaan.

Voor een aantal instellingen is dit de definitieve doodsteek. Wij gooien heel mooie dingen, van groot belang voor Zeeland weg die vervolgens nooit meer terugkomen. Een aantal instellingen heeft net een verbouwing achter de rug. Als voorbeeld noem ik Terra Maris. Daarbij ging het om een aantal tonnen. Voor het Zeeuws Museum geldt een bedrag van 7 miljoen. Wat nu wordt voorgesteld, is pure kapitaalvernietiging. Waar het gaat om sport en cultuur kiest het college ervoor om de kleine instellingen de nek op te draaien. Gezegd wordt dat de gemeenten dat maar moeten overnemen, maar wij weten allemaal hoe op dit moment de gemeenten ervoor staan. Daar staat dan tegenover dat de grote prestigeprojecten moeten doorgaan.

De meeste instellingen zijn opgericht als provinciale instelling. Tegen die achtergrond zijn er in het verleden toezeggingen gedaan. De SP-fractie vindt datgene wat nu wordt voorgesteld, neigen naar een onbetrouwbare overheid. Een aantal instellingen wil, als de bezuinigingen doorgaan, een rechtszaak tegen de provincie beginnen. Mijn fractie denkt dat dat in sommige gevallen wel eens slecht voor de provincie zou kunnen aflopen.

De instellingen die het aangaat, lijken volkomen willekeurig te zijn gekozen. Het dartpijltje kwam toevallig op hen terecht, of toch niet? Mijn fractie heeft tijdens de laatste commissievergadering de PvdA-gedeputeerde gevraagd of ook hij het niet opvallend vond dat de gekozen instellingen bezig zijn met zaken die linkse partijen belangrijk vinden, zoals natuur, cultuur, cultureel erfgoed, inspraak, sport enz. Graag hoor ik vandaag van de PvdA-fractie wat zij van deze keuzes vindt.

Voorzitter. Ook de SP-fractie heeft met dartpijltjes gegooid. En wat denkt u? Wij hebben zomaar enkele rechtse hobby's geraakt, waar wij graag op willen bezuinigen. Het eerste pijltje kwam terecht op de externe inhuur. Op dit moment geeft de provincie hiervoor 16 miljoen uit. De rijksnorm hiervoor is 4,3 miljoen en de Roemernorm hiervoor is 4,2 miljoen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, kan mevrouw Van Unen uitleggen waarom externe inhuur een rechtse hobby is? Ik dacht nou juist dat dit vooral in de linkse hoek zat, want dan kan men wat kosten verbergen. Heb ik het mis?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dat heeft u helemaal mis want het is hier steeds de VVD die er weer een externe bij wil halen. Voorzitter, hier kan bijna 12 miljoen worden gevonden, en dat is meer dan het college bij elkaar krijgt met het de nek omdraaien van onze mooie instellingen.

Wij hebben nog meer rechtse hobby's gevonden waarop wij graag willen bezuinigen. Ik noem de topsportevenementen, ruim vijf ton; Zeeland promotie, vier ton; Economische Impuls, meer dan een miljoen; het nucleair expertisecentrum, 40.000 euro; Blauwe Impuls; de twee Zeeuwse lobbyisten, samen goed voor ruim twee ton...

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Waar ik mij nog het meest over verbaas, is dat de Blauwe Impuls nu wordt aangeduid als --ik zeg het even met eigen woorden-- SGP-hobby. Ik waardeer het dat het mevrouw Van Unen is opgevallen dat wij daar in de rechtse hoek ook belangstelling voor hebben. Het was mij nog niet eerder opgevallen dat de SP-fractie dit had gezien.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, ik val bijna om van verbazing; gelukkig zit ik. Ik weet niet of mevrouw Van Unen zich heeft verdiept in de vorige statenperiode en de standpunten van haar voorgangers, maar die waren hier allemaal voor.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Toen zat u toch in de oppositie?

De heer **Bierens** (VVD). Ik heb het nu over uw partij. Overigens, ik denk niet dat u de VVD kunt betrappen op het switchen van standpunten, van de oppositie naar de coalitie. Die standpunten blijven gewoon hetzelfde. Nogmaals, uw partij was tijdens de vorige statenperiode voor de onderwerpen die u nu noemt.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Er moet nu gesneden worden en de SP constateert dat er wordt gekozen voor een beperkte groep van instellingen. Ik zou zeggen: kijk wat breder, want er is nog meer te halen. Misschien kan op deze manier voor de instellingen de pijn worden verzacht.

Voorzitter. Mocht het door de fractie van D66 in te dienen amendement het niet halen, dan hebben wij een amendement achter de hand dat erop is gericht om de genoemde rechtse hobby's aan te pakken.

De **voorzitter**. Ik denk dat ook bij de twee lobbyisten de verbazing groot zal zijn als ze horen dat ze alleen voor rechtse hobby's gaan...

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Voor onze fractie is het voeren van een kerntakendiscussie geen vraag. In ons verkiezingsprogramma hebben wij immers al aangegeven dat scherpere keuzes maken noodzakelijk is, gelet op de financiële situatie. Daarover bestaat dus geen misverstand, maar de vraag is hoe je een dergelijke discussie op een goede manier voert. Immers, het gaat nogal ergens over.

Ten diepste moeten wij de vraag beantwoorden: wat voor provincie willen wij zijn? Mijn fractie staat duidelijk een provincie voor, die samen met gemeenten zorgdraagt voor versterking van de Zeeuwse kwaliteit. Wij streven naar een betrokken overheid die niet alleen maar investeert in stenen maar juist ook op sociaal terrein. Ik was blij toen zojuist ook mevrouw Evertz dit onderstreepte. In de visie van onze fractie zijn juist de rust en de ruimte de unieke en onderscheidende punten van deze provincie die haar een meerwaarde geven. Voorzieningen zoals musea, bezoekerscentra enz. spelen daarbij een belangrijke rol.

Dat wij nu eens kritisch nagaan of datgene wat wij doen in deze tijd nog passend is, vindt mijn fractie prima, ja zelfs noodzakelijk. Dat aansluiting wordt gezocht bij de uitgangspunten die het Rijk

hanteert en waarvoor wij geld krijgen, is eveneens prima. Echter, het mag niet alleen maar een technische exercitie worden, want de Zeeuwse situatie moet hierbij steeds in het oog worden gehouden.

De heer Babijn stelde tijdens de eerste commissievergadering de vraag: wij gaan toch niet stuk maken wat wij jarenlang zorgvuldig hebben opgebouwd? Die vraag is mij uit het hart gegrepen. Ik geef enkele voorbeelden. Zorgvuldig hebben wij de afgelopen jaren gewerkt aan de opbouw van het Centrum voor Cultureel Erfgoed Zeeland. Dat is een organisatie die staat en die haar vruchten afwerpt. Dat gaan wij nu toch niet reduceren tot een loketje? Ook noem ik Terra Maris, een museum waarop wij met elkaar trots kunnen zijn, waaraan jaren is gewerkt en waarin veel is geïnvesteerd. Dat wordt nu toch niet de nek omgedraaid? Als laatste voorbeeld noem ik de ZMF die een belangrijke signalerende en agenderende taak heeft. Die organisatie maken wij nu toch niet monddood? En dat, voorzitter, terwijl er voor sportevenementen vijf ton wordt vrijgemaakt en festivals die de neiging hebben om soms wat elitair te worden, buiten schot blijven. Dat soort keuzes kan mijn fractie niet volgen en daarom willen wij het daar nog eens goed over hebben.

Vervolgens richt ik mij op het voorstel. In de commissie hebben wij al aangegeven, niet gelukkig te zijn met de manier waarop het college een en ander heeft gecommuniceerd, maar daarover is al genoeg gezegd. Wat onze fractie betreft is het onverstandig om de discussie over de rol van de provincie te voeren en daarbij al direct een heel pakket van bezuinigingsmaatregelen op tafel te leggen. Natuurlijk hangt het een wel samen met het ander. Je kunt niet over kerntaken praten en daarbij het financiële plaatje helemaal buiten beschouwing laten. Echter, het gevaar is nu dat wij twee discussies door elkaar heen gaan voeren, hetgeen de zuiverheid niet ten goede komt. Dat het college dit gedeeltelijk heeft ingezien, blijkt uit het feit dat de bezuinigingen een jaar worden opgeschoven.

Voorzitter. Wij zullen, samen met andere fracties, een amendement indienen om in deze vergadering wel het bestuurlijke profiel vast te stellen, maar over de uitwerking ten aanzien van de instellingen moeten wij grondig met elkaar spreken. Het kan niet zo zijn dat wij nu, in deze vergadering, over een flink aantal instellingen gaan beslissen zonder dat wij goed beseffen wat de consequenties daarvan zijn. Nogmaals, wij moeten deze discussie zuiver voeren. Daar kom ik later nog op terug.

De lijn die is gekozen om meer ruimte te maken voor de ontwikkeltaak van de provincie kan mijn fractie onderschrijven. Dit past bij de rol die het Rijk van ons vraagt. Gelet op de opgaven die in de nabije toekomst op ons afkomen, is het goed om hiervoor middelen beschikbaar te hebben. Dat het college heeft gekozen voor Model Anderhalf,

vinden wij eveneens prima. Wij zeggen er eerlijk bij dat wij liever in de richting van "twee" waren gegaan --daarvoor hebben wij de vorige keer met overtuiging gekozen-- maar wij zijn realistisch genoeg om te zien dat dit onder de huidige financiële omstandigheden gewoon niet haalbaar is.

Wat de ombuigingen betreft merk ik op dat de additionele investeringscapaciteit ons inziens niet exact op 16 miljoen behoeft uit te komen. In het voorstel staat nu dat het ijkpunt beheer voorzieningen met 10 miljoen op peil wordt gehouden. Dit komt neer op een bezuiniging van 6,8 miljoen op subsidies. Dat kunnen wij wel ondersteunen, maar er behoeft wat ons betreft niet alleen bezuinigd te worden op beheer voorzieningen. Dit kan ons inziens breder worden genomen. Er kan ook worden gekeken naar andere subsidies op het terrein van beheer.

Een concrete vraag is hoe het nu eigenlijk staat met de gesprekken met het waterschap over onderhoud en beheer van wegen. Wij hebben de indruk dat daar nog wel de nodige efficiencywinst te halen valt. Het zou zonde zijn om dit te laten liggen.

Verder geeft het college in zijn voorstel aan, overleg te voeren met de betrokken instellingen om vervolgens, voor 1 januari 2013, met een voorstel te komen. Voorzitter, mijn fractie is er een voorstander van dat wij eerst eens met elkaar nagaan met welke kaders wij eigenlijk het college op pad willen sturen. Met mevrouw Evertz vinden wij de leefbaarheid zeer belangrijk maar je zult toch het college met een opdracht op pad moeten sturen. Waar moeten de keuzes worden gemaakt? Als je alleen maar zegt "gaat u maar op weg en wij zien het wel", vinden wij dat wat mager. Wij willen er juist aan de voorkant bij betrokken worden. Het voorstel dat het college in gedachten had, heeft bij mijn fractie heel wat vragen opgeroepen. Op een aantal terreinen hebben wij echt een andere visie. Het is nu niet het moment om het daar uitvoerig over te hebben. Van groot belang is dat instellingen nu snel weten waar zij aan toe zijn, wat zij kunnen verwachten.

Nogmaals, wij komen, samen met andere partijen, met een voorstel om tegemoet te komen aan de pijnpunten die er voor ons inzitten en om een goede inhoudelijke discussie te kunnen voeren. Het gaat om ingrijpende besluiten die veel mensen raken. Dat vraagt van ons grote zorgvuldigheid.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Het voorliggende voorstel behelst een op Zeeuwse schaal, voor Zeeuwse begrippen, mega-operatie. Het gaat om een ombuiging die gelukkig niet elk lustrum of decennium plaats behoeft te vinden. Het is nogal wat. Het betreft een afslanking van de organisatie --de financiële gevolgen ervan staan in het voorstel-- en ombuigingen. "Ombuiging" betekent bezuiniging op subsidies, zulks ten koste

van instellingen, maar ten bate van investeringen die in de toekomst nodig zijn voor de provincie.

Er moeten scherpe keuzes worden gemaakt. Immers, de financiële positie van de provincie is niet zodanig dat wij twee zaken kunnen blijven doen: enerzijds een ruim profiel, model 2, uitvoeren, en anderzijds voldoende investeringscapaciteit genereren voor belangrijke projecten die in het belang van Zeeland, in het belang van de ruimtelijk-economische ontwikkeling zijn. Deze ontwikkeling moet plaatsvinden en wij, als provincie, zullen voldoende mogelijkheden moeten hebben om erin te investeren. Immers, anderen zullen dat niet voor ons doen.

Voorzitter. Voor Zeeland, als landelijke provincie, geldt dat er niet zomaar voor "Lodders" kan worden gekozen. Zeeland is een specifieke provincie waar het gaat om ligging, afwezigheid van grote steden enz. Er moet dan ook eveneens worden gekeken --het college doet dat ook in het dictum-- naar de terreinen leefbaarheid en sociale infrastructuur.

Volledige kaalslag kan niet en mag niet. Wij dienen na te gaan wat voor het welbevinden, de sociale binding binnen Zeeland, van belang is en welke functies in stand moeten worden gehouden. Wij staan achter het gekozen model, gelet op de omstandigheden. Graag zouden wij voor een ruimer model hebben gekozen maar de financiële mogelijkheden verhinderen dit. Ik voeg hieraan toe dat het Rijk nagaat wat wij doen met de middelen die wij via het Provinciefonds ontvangen. Die middelen zijn in de ogen van het Rijk bedoeld voor bepaalde bestemmingen en ontwikkelingen. Als wij die naast ons neerleggen, is het risico niet uitgesloten dat het Rijk zal zeggen: Zeeland, je krijgt geld voor ontwikkeltaken maar je doet er niet veel mee, zodat we je gaan korten. Dat risico moeten wij niet willen lopen.

Voorzitter. Er moet worden omgebogen, maar er moet ook sprake zijn van een Zeeuwse Plus, waarmee ik op de 10 miljoen doel. Naar de ombuigingen die het college in zijn voorstel heeft aangedragen, moet het college nog eens goed kijken. Dat wil het college ook. Het heeft aangegeven dat er maatwerk zal worden geleverd, met name waar het gaat om het tempo waarin de ombuigingen worden doorgevoerd. Wat ons betreft is dat maatwerk op die manier niet voldoende. Er zal ook heel indringend met de instellingen moeten worden gesproken over de consequenties van de ombuigingen. Is het hier en daar niet te veel? Betekent dit niet dat belangrijke functies gaan verdwijnen, functies waar wij de waarde van inzien en waarvan wij hopen dat de waarde breder in de Staten wordt gezien? Daar noem ik er enkele van, zodat het college ze kan betrekken bij de onderhandelingen met de instellingen.

Allereerst denken wij aan Terra Maris. Het is uit een oogpunt van educatie, recreatie en toerisme

een belangrijke functie die daar wordt vervuld. Wat ons betreft mag die functie niet verdwijnen. Echter, ons inziens zal het mogelijk zijn dat met minder middelen deze functie in het leven wordt gehouden. Laat men zoeken naar creatieve oplossingen. Wij dagen Terra Maris uit. Deze organisatie en ook andere instellingen hebben aangegeven te willen meedenken.

Ik noem in dit verband ook de ZB. Als ik alleen maar denk aan de wetenschappelijke collectie... Het zou toch jammer zijn wanneer die zou verdwijnen. Wij vragen het college om indringend met deze instelling van gedachte te wisselen over de voorgenomen ombuigingen. De functies binnen de ZB zijn van belang, maar ook daar zien wij dat er veel mogelijk is wanneer er druk wordt gezet. Die druk moet worden gehandhaafd. Immers, onder druk wordt veel vloeibaar.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. De heer Roeland geeft voorbeelden van instellingen waar bezuinigingen niet of minder zouden moeten worden doorgevoerd. Zou hij ook de sport willen ontzien? Het college gaat investeren in topsport. Ik heb het ontwerp-verkiezingsprogramma van de SGP gelezen. Daarin wordt de topsport afgezworen. Kan de heer Roeland de visie van het college volgen? Veel mensen zouden blij zijn als hij dat zou doen...

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter, ik waardeer het zeer dat collega Harpe ons verkiezingsprogramma leest en dat hij daar ook iets mee doet, maar ik vervolg mijn betoog. Ik denk dat hij daarmee op zijn wenken wordt bediend.

Ook Sport Zeeland vervult een nuttige functie binnen deze provincie...

De heer **Harpe** (GL). Dat bedenkt u nu ter plekke! U kijkt nu niet op uw papier...

De heer **Roeland** (SGP). Ik kom straks bij u langs om u mijn krabbels te laten lezen. Het staat er zo duidelijk dat zelfs u het zult kunnen lezen.

Voorzitter. Laat het college ook met Sport Zeeland nog eens goed van gedachte wisselen. Ook deze functie dient, zo mogelijk, binnen Zeeland te worden behouden. Of de provincie dit moet financieren, is een andere vraag, maar wij moeten ook hiermee zorgvuldig omgaan. Ook zou ik niet graag zien dat het college SCEZ zou vergeten.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, de heer Roeland heeft mijn vraag niet beantwoord. Hij vraagt of het college met Sport Zeeland wil gaan praten, maar mijn vraag is of zijn fractie, net als de landelijke SGP, de topsport niet meer wil subsidiëren. Dat kan dan ten goede komen van Sport Zeeland. Mijnheer Roeland, zegt u daar nu eens klip en klaar ja of neen op.

De **voorzitter**. De heer Roeland gaat over zijn eigen antwoorden.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter, ik begrijp dat de heer Harpe wat ongeduldig is. Zo ken ik hem ook; hij is zichzelf vandaag... Ik kan hem zeggen dat ik eraan toekom. Zoals u, voorzitter, al hebt aangegeven gaat de heer Harpe over zijn vragen en ik over mijn antwoorden.

De uitgangspunten die in het voorstel staan ten aanzien van de ombuigingen per instelling, staan overeind, ook voor ons. Gaat het over die 10 miljoen, de Zeeuwse Plus, dan constateren wij dat daarin zaken zitten waarvan wij als SGP-fractie vinden dat er nader naar kan worden gekeken. Immers, topsport zou best wat minder kunnen. Voor ons hoeft dit helemaal niet, zo voeg ik eraan toe. Ook wat betreft cultuur zien wij nog wel mogelijkheden. Ik denk hierbij aan de festivals die ons inziens echt niet nuttig zijn, in elk geval voor de Zeeuwen van beperkt nut. Terra Maris en de ZB zijn het hele jaar door nuttig voor de Zeeuwen. Het college geeft overigens ook zelf in het dictum van het voorstel aan dat zal worden nagegaan of er met betrekking tot die 10 miljoen nog wat te halen valt.

Voorzitter. Waar het gaat om de investeringscapaciteit, de 16 miljoen, wordt er straks iets besloten. Dat gebeurt dan conform het dictum, maar voor ons is dit bedrag niet in beton gegoten. In de commissie heeft zelfs de voorzitter van de VVD-fractie, de heer Bierens, gezegd: ook voor mij is dit bedrag niet in beton gegoten. Hij denkt aan een bandbreedte van 15 tot 17 miljoen. Als het nodig zou zijn, zou wat ons betreft dat bedrag van 16 miljoen wel wat lager kunnen worden.

De heer **Beekman** (CU). U sprak zojuist over het nut voor de Zeeuwen en over nut in het algemeen. Wat voor kaders geeft u het college nu mee? U zegt dat er nog eens naar moet worden gekeken, maar wat moet ik mij daar nu bij voorstellen? Wat voor u heel nuttig kan zijn, kan voor een andere Zeeuw helemaal niet nuttig zijn. Dat maakt het nogal vaag, en dat kan uw bedoeling niet zijn.

De heer **Roeland** (SGP). Het is altijd moeilijk, voorzitter, om het iedereen naar de zin te maken. Ik had er niet op gerekend dat de heer Beekman zo teleurgesteld zou reageren. Ik verwijs naar zijn reactie op het betoog van mevrouw Evertz. Hij stelde dat zij het college eigenlijk niets meegaf. Complimenten geven wij elkaar in de politiek niet zo vaak, maar ik had toch een zekere mate van tevredenheid bij de heer Beekman mogen proeven, denk ik. Immers, ik geef namens mijn fractie het college wel degelijk dingen mee. Ik geef aan wat voor ons belangrijke zaken zijn. Die dienen, als het even kan, te worden behouden. Ik meen dat ik het

college signalen heb gegeven waarmee het college wat kan. Ik hoop althans dat het college er ook echt iets mee doet.

De heer **Beekman** (CU). U hoort in mijn reactie een teleurstelling die ik niet zo heb bedoeld, maar dat ter zijde. Waar het mij om gaat, is dat u helder maakt wat voor u de piketpaaltjes zijn. U zou met een aantal van die paaltjes komen. Wat is nu voor u "hard"? Geeft u aan dat Terra Maris en de ZB voor u duidelijke kaders vormen? Voegt u daaraan toe dat het college met betrekking tot andere zaken best mag snijden? Of geeft u het college een en ander mee ter lering en vermaak?

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. De heer Roeland verwacht dat, als Zeeland rijksbudgetten niet aanwendt voor de door het Rijk aangegeven bestemmingen, de minister de provincie zal korten. Hij ziet dit als een risico. Hij heeft dit wel vaker gezegd, en ik weet niet waarom hij het zegt. Heeft hij wellicht informatie die wij niet hebben? In de antwoorden, door het college gegeven op vragen van mijn fractie, heeft het college het standpunt ingenomen dat dit niet het geval is. Mijnheer Roeland, waarom zegt u dit toch steeds? Weet u iets wat wij niet weten of is het gewoon een loos dreigement?

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. De heer Roeland geeft aan dat er moet worden gekozen voor Model Anderhalf aangezien het model "Lodders" niet meer haalbaar is. Daar komen wij geld voor tekort. Het voorstel van het college bevat een overzicht waarin keurig wordt vermeld dat het advies Lodders-Cebeen gewoon kan. Het komt overeen met het Provinciefonds. Niettemin kiest de heer Roeland voor Model Anderhalf. Hoe is het nu mogelijk dat hij binnen twee jaar van conservatief liberaal is geworden?

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. De vraag van de heer Hijgenaar had ik verwacht, mede omdat wij op dit punt duidelijk van mening verschillen. Het college schrijft in zijn antwoordnota wel iets over de risico's. Die risico's zijn niet direct, maar wel indirect aanwezig. Als de provincies in gezamenlijkheid met betrekking tot de uitkeringen uit het Provinciefonds uit de pas lopen, is de kans zeker aanwezig dat het Rijk gaat korten. Ik realiseer mij dat dit risico op dit moment niet levensgroot aanwezig is, maar het is toch een risico waarmee wij enigszins rekening moeten houden.

De heer Harpe kan ik zeggen dat in mijn gedachten het model-Lodders nummer 1 is. Wij gaan wat hoger zitten vanwege de specifieke omstandigheden. Graag hadden wij vastgehouden aan een breder, uitgebreid model, maar ik heb al gezegd dat wij scherpe keuzes moeten maken. Immers, onze financiële mogelijkheden zijn niet van

dien aard dat wij dat na kunnen laten. Die keuzes moeten wij durven maken. Het doet pijn, maar het is beslist noodzakelijk.

De vraag van de heer Beekman beschouw ik bijna als retorisch, zo in de zin van: mijnheer Roeland, zegt u dit nu zomaar en hoeft het college er niets mee te doen? Welnu, daar gebruik ik mijn spreektijd niet voor; ik bedoel het serieus.

De heer **Beekman** (CU). Deelt u dan met ons de mening dat het verstandig zou zijn om het er eerst met elkaar over te hebben, voordat er definitieve besluiten vallen. U geeft aan dat u het niet zomaar zegt. Als wij eerst eens goed met elkaar praten over hoe het plaatje eruit moet zien, waar de bezuinigingen moeten vallen, krijgen wij mijns inziens een zuiverder discussie. Deelt u die mening?

De heer **Roeland** (SGP). Mijn fractie heeft graag per september van het college een tussenstand -- hoe staat het er dan voor?-- voordat het college in december of eind november met een definitief eindvoorstel komt. Wij willen er graag, voor er definitieve besluiten worden genomen, het nodige over kunnen zeggen. Voorzitter, als ik kijk naar het non-verbale gedrag van mijn gewaardeerde collega Beekman, denk ik dat ik zijn vraag heb beantwoord, wellicht zelfs tot enig genoegen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ik houd een wat merkwaardige volgorde aan door eerst twee amendementen in te dienen. Die werkwijze licht ik graag toe. De indienende partijen realiseren zich dat er een zekere informatie-achterstand bestaat voor de andere partijen. Dat willen zij zo snel mogelijk rechtekken. Bovendien geven zij duidelijk aan dat deze amendementen niet betekenen dat de indienende partijen op enige manier hetzelfde denken over de onderhavige materie. Iedereen heeft zijn eigen ideeën over datgene wat hij zou willen veranderen in het voorstel van het college en in de procedure. Verder realiseren wij ons --de bijdragen van vandaag horende-- dat ook coalitiepartijen mogelijk de behoefte hebben om hier en daar nog iets te veranderen in het herziene voorstel.

De **voorzitter**. Door de leden Hijgenaar, Van Unen, Van Dijk, Robesin, Harpe en Beekman zijn de volgende twee amendementen ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

stellen vast dat de procedure die wordt voorgesteld in het onderhavige voorstel, geen recht doet aan de budgetverantwoordelijkheid van Provinciale Staten;

overwegen dat ombuigingen ten behoeve van de ontwikkeling van Zeeland van groot belang zijn, maar dat de bezuinigingen die daarvoor nodig zijn niet moeten worden afgewenteld op een kleine groep instellingen in het domein Voorzieningen;

besluiten het dictum van het voorstel als volgt te amenderen:

- de voorgenomen focus op de kerntaken van de provincie te realiseren door taken uit te ruilen met de Zeeuwse gemeenten voor zover deze binnen het gemeentelijk domein vallen, tegen taken die in het provinciale domein passen.

Dit amendement krijgt nr. 1.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

stellen vast dat de procedure die wordt voorgesteld in het onderhavige voorstel, geen recht doet aan de budgetverantwoordelijkheid van Provinciale Staten;

overwegen dat ombuigingen ten behoeve van de ontwikkeling van Zeeland van groot belang zijn, maar dat de bezuinigingen die daarvoor nodig zijn niet moeten worden afgewenteld op een kleine groep instellingen in het domein Voorzieningen;

besluiten het dictum van het voorstel als volgt te amenderen:

- het Zeeuws bestuurlijk profiel, model 1,5, als basis voor de kerntakendiscussie aan de hand van een door de Staten te voeren debat op punten aan te passen;

- onderdeel is een additionele investeringscapaciteit voor ontwikkelingstaken van 16 miljoen, nader in te vullen met concrete projecten binnen de provinciale kerntaken;

- vervallen (overbodig);

- tijd in te ruimen om de subsidiebezuinigingen niet alleen te richten op een specifieke groep instellingen;

- in debat bezuinigingen te realiseren op het totale subsidiebeleid en de externe kosten: inhuur en uitbestedingen, marketing & promotie en publicaties van tenminste 6,8 miljoen en van tenminste 9,8 miljoen op de interne kosten;

- het vanaf 1 januari 2014 in laten gaan van deze ombuigingen en deze per 1 januari 2016 volledig te realiseren;

- na het vaststellen van de ombuigingen het college van GS overleg te laten voeren met de dan betrokken instellingen voor het leveren van maatwerk bij de invoering

- vervallen.

Dit amendement krijgt nr. 2.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Het is niet eenvoudig om voor deze behandeling een bijdrage te maken --ook niet op de dag die daaraan vooraf gaat-- die nog staat op het moment dat je daadwerkelijk het woord moet voeren. Ik realiseer mij dat dit kerntakenvoorstel de gemoederen hevig bezighoudt. Daarom heb ik mij voorgenomen om alleen het eerste gedeelte van mijn voorbereide betoog voor te lezen en de rest te bewaren voor de tweede termijn of een volgende behandeling.

De kerntakendiscussie is mijns inziens op dit moment geen echte discussie. De financiering van de rijksoverheid gaat gepaard met een duidelijke opdracht voor alle terreinen die des provincies zijn. De ruimte die wij hebben, zit in de marge en in de beperkte autonome middelen. De fractie van D66 wil de beschikbare ruimte gebruiken om het beleid beter af te stemmen op de Zeeuwse noden dan het geval is in het voorstel dat de commissie-Lodders doet. Daarbij wijkt onze mening deels af van Model Anderhalf, zoals het college het heeft vastgelegd. Wij noemen dat nieuwe model het "Model Zeeland". Echter, het lijkt in veel opzichten op Model Anderhalf. Wij willen alleen kleine verschillen aanbrengen.

Het uittrekken van 16 miljoen voor ontwikkelingen in het kader van de infrastructuur, wordt door ons gesteund. Wij denken dat Zeeland dit zeker in de komende jaren nodig heeft. Wel vinden wij dat de voorstellen die daartoe in het voorstel zijn opgenomen, veel te globaal zijn geformuleerd. Ik houd het zelfs voor mogelijk dat daar weer zaken bij staan --of nog niet bij staan maar er wel onder gaan vallen-- die helemaal niet tot de kerntaken van de provincie behoren. Wij willen hierover meer duidelijkheid hebben voordat er daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven aan de zaken die in het kader van de kerntakendiscussie worden afgesproken.

Wij geven ook steun aan het niveau van 16 miljoen voor de bezuinigingen. Wij zien zelfs ruimte voor 17 of 18 miljoen. Om dit te kunnen bereiken, is wel de juiste volgorde van handelingen nodig: eerst afspraken maken over de kerntaken; daarna de afspraken over de verdeling van de middelen; daarna afspraken over uitwisseling van taken en middelen met gelieerde instellingen en andere overheden. Pas daarna kan er worden bezuinigd waar het nodig is.

Voorzitter. Wij zien mogelijkheden om een kleine 3 miljoen aan subsidie bij de gemeenten te plaatsen. Echter, een voorwaarde voor vermindering van subsidie door de provincie is dat dit ook echt gebeurt. Wij willen dit mogelijk maken door 3 miljoen in de vorm van ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer --het is maar een voorbeeld-- te investeren in overleg met de

gemeenten. Het gaat dus om een uitruil van taken. Ik kan mij niet voorstellen dat --als de provincie tot de conclusie komt dat zij zich niet alleen maar richt op haar kerntaken-- de gemeenten ondertussen zeggen: nou, wij wel; bij ons is alles geregeld en van alles wat wij doen, vinden wij ook dat wij het moeten doen. Sterker nog, voorzitter, ik hoor veel gemeenten die zeggen: wij zouden graag zien dat de provincie ons hier of daar onder de arm zou nemen. Dat kan, maar voor wat hoort wat. Met andere woorden: uitruil van taken.

Daarnaast willen wij tenminste 3 miljoen bezuinigen op het algemene subsidiebeleid. Op de nu genoemde elf instellingen wordt veel minder bezuinigd dan nu de bedoeling is, en als het niet lukt helemaal niet. Ook de vier door het college vrijgestelde festivals willen wij hierbij betrokken. De verslagen van GS maken duidelijk dat Zeeland in zekere zin een subsidiefabriek, soms zelfs een suikertante is. Daaraan mag wat D66 betreft gerust een einde komen. Marketing en promotie, publicaties, inhuur en uitbesteding willen wij hierbij betrekken. Subsidies onder het niveau van 5.000 euro kunnen wat ons betreft worden gestaakt.

Vervolgens heb ik een hele lijst van voorstellen over de diverse zaken zoals die in het oorspronkelijke voorstel van het college zijn behandeld. Echter, ik hoop zeer dat de door ons ingediende amendementen ons gaan helpen om de mogelijkheid te scheppen om dit veel beter te doen dan ik het nu zou kunnen doen. Ik probeer tijd te besparen door het nu hierbij te laten. Eventueel zal ik hierop in tweede termijn --als blijkt dat het toch niet lukt-- terugkomen.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Het is erg gemakkelijk om te zeggen dat veel sprekers mij al zijn voorgedaan en dat zij al veel gras voor mijn voeten hebben weggemaaid, en dat zeg ik dan ook; het is zo. Bovendien zitten er in alle betogen waardevolle elementen. Het is geen afgesproken werk geweest dat de heer Hijgenaar voor mij het woord heeft gevoerd, en dat de heer Bierens na mij komt, maar ook dat is zo. Het betoog van de heer Hijgenaar spreekt de fractie van de PvZ zeer aan.

De heer **Bierens** (VVD). U verwijst naar de u voorgaande sprekers en u sluit daarbij aan. U zou een voorschot kunnen nemen en u ook alvast bij mij kunnen aansluiten...

De heer **Robesin** (PvZ). De dag is nog niet voorbij; alles is nog mogelijk... Overigens, mijn fractie trok op dit punt in de vorige statenperiode gezamenlijk met de VVD-fractie op. Wij hebben vaak, veelal samen met de VVD-fractie, gesteld dat wij voor ombuigingen en een slanke organisatie waren, dat er kritisch naar de subsidies gekeken moest worden, dat dat "suikertante-gedoe" over moest zijn. Ik kan nu dus onmogelijk zeggen dat ik het

absoluut oneens ben met het college, gelet op de wijze waarop het allemaal gaat. Dat zou onzin zijn. Wij kunnen ons best vinden in de uitgangspunten, de doelstellingen en de filosofie die hierbij aan de orde zijn. Natuurlijk moet er goed worden gelet op de leefbaarheid, en niet alleen maar op de economie. Terecht heeft mevrouw Evertz dat opgemerkt.

Voorzitter. Wij hebben er wat moeite mee gehad om de voortvarendheid waarmee het college aan de slag is gegaan, bij te benen. Echter, om in dit verband nu maar meteen termen te gaan gebruiken als "buitensporig", "grof" en "onzorgvuldig"... Dat gaat ons wat te ver. Niettemin is het nogal bruto gegaan. De uitgangspunten vinden wij prima, maar ook wij hadden grote zorgen toen het lijstje van instellingen --wij kennen het inmiddels bijna van buiten-- aan ons werd voorgelegd in verband met de bezuinigingsslag. Je vraagt je dan af: kunnen wij vandaag-de-dag niet meer communiceren? Wij hebben eerst jeugdzorg gehad, toen de 57plus-regeling... Allemaal wanorde en chaos, en dan krijgen we dit nog eens erbij. Je praat er met mekaar over, niet alleen binnen de fractie maar ook daarbuiten. Vervolgens ontstaat er wel begrip voor zaken, zoals ze zijn gelopen.

Natuurlijk vinden wij het fantastisch dat het college voortvarend aan de slag gaat en zo weinig mogelijk tijd verliest. Echter, sommige zaken hebben meer tijd nodig dan je aanvankelijk denkt of kunt inschatten. Met de gesubsidieerde instellingen die ik bedoel, had vooraf gesproken moeten worden. Ook had er gepraat moeten worden met de gemeenten. Wat was er nu op tegen om dat niet te doen? Men kan wel zeggen dat er dan heel veel mitsen en maren naar voren komen en dat je dan niet opschiet, maar dat vind ik onzin. Je behoort dat gewoon te doen; als zorgvuldig bestuurder ben je verplicht om het te doen. Immers, de te treffen maatregelen zijn bijzonder verstrekkend voor de Zeeuwse samenleving.

Voorzitter. Ik heb begrepen dat wij vandaag absoluut niet beslissen over de bezuinigingen met betrekking tot het lijstje instellingen, zoals wij dat kennen. Daar wil ik graag duidelijkheid over want dit blijkt niet of onvoldoende uit het voorliggende, gecorrigeerde dictum. Ik wil dat hierover een ondubbelzinnige uitspraak wordt gedaan. Hebben wij het nu en hier over die bezuinigingsslag, moet dat het uitgangspunt blijven, willen wij absoluut het aangegeven bedrag weghalen bij die instellingen, ook al wordt er nog eens over gesproken?

Ik ben het eens met degenen die moeite hebben gehad --en wellicht nog hebben-- met de gekozen volgorde. Ik heb eens gekeken hoe dit in andere provincies is of wordt gedaan. Als je vervolgens een gemiddelde neemt, kom je uit op de volgende route: eerst de kerntaken, al dan niet op basis van de uitgangspunten van het Rijk; vervolgens discussie over de taken die men

bovenop de kerntaken wil zetten, zonder financiële afweging; daarna de financiële verkenning; ten slotte de vaststelling van het financiële kader.

Voorzitter, wat de in Zeeland gevolgde procedure betreft constateer ik dat er alleen maar sprake is van chaos, ook vandaag. Wij halen van alles door elkaar: kerntaken, bezuinigingen enz. De ene fractie noemt een paar instellingen, in de zin van: die liever niet, daar een beetje minder en daar een beetje meer. De andere fractie doet dat niet. Ik weet zeker dat het publiek hier geen peil op kan trekken. Wat en op wie wordt er nu wel of niet bezuinigd?

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. De heer Robesin heeft zojuist een ideale procedure geschetst voor het voeren van een kerntakendiscussie. Daarmee heeft hij de stappen vermeld die wij twee jaar geleden hebben gezet, ook in die volgorde. Is hij nu van mening dat dat een succes is geworden?

De heer **Robesin** (PvZ). Zo zou het inderdaad moeten gaan, maar zo is het niet gelopen. Verder houd ik er rekening mee dat er inmiddels in deze zaal nogal wat nieuwe statenleden zijn aangetreden die die discussie niet hebben meegemaakt. Men kan nu wel zeggen dat zij de desbetreffende stukken maar moeten lezen --dat zullen ze zo goed en zo kwaad als het kan ook wel doen-- maar er moet duidelijkheid zijn waar het gaat om het scenario dat wordt gekozen. Als nu al wordt gesteld dat wij van Terra Maris af moeten blijven, dat de ZMF maar de nek moet worden omgedraaid... Overigens, het laatste hoort men mij niet zeggen, absoluut niet...

De **voorzitter**. Ik dacht toch dat ik het hoorde...

De heer **Robesin** (PvZ). Dat vind ik absoluut een deur te ver. Dat zou ik niet willen, ook al willen ze bamboestokken zetten in de Westerschelde...

Voorzitter. Wij zijn nog niet toe aan een waardeoordeel over de gesubsidieerde instellingen. Zo bedoel ik het. Inderdaad heb ik een ideale werkwijze geschetst, maar het volgen daarvan kan niet meer. Wij hebben een traject ingezet en moesten vervolgens verder. Echter, laten wij toch vandaag in hemelsnaam voorkomen dat datgene wat wij wel of niet gaan subsidiëren wordt verward met de kerntaken. Het spijt mij zeer, maar ik vind deze gang van zaken erg wanordelijk.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Het is echt jammer dat de heer Robesin voor mij het woord heeft gevoerd. Ik denk dat hij gerustgesteld zou zijn geweest als hij eerst de inbreng van de VVD-fractie zou hebben gehoord.

Mijn fractie neemt het GS niet kwalijk dat zij het collegeprogramma Stuwende Krachten en de

VVD-motie van 11 november 2011 voortvarend uitvoeren. Die motie, aangenomen door een zeer grote meerderheid binnen de Staten --alleen de fracties van D66 en de SP waren tegen-- riep het college onder meer op om bij het voeren van financieel beleid en bij de voorbereiding van nieuw beleid te betrekken: de zo noodzakelijke herbezinning op uitgaven en een kritische beschouwing van de niet-kerntaken van de provincie. Voorts vermeldde de motie dat bestaande budgetten en financiële ruimten die beschikbaar zouden komen, in overwegende mate ingezet dienden te worden ten behoeve van kerntaken, in het bijzonder investeringen die economische groei en werkgelegenheid bevorderen. Daar waren een halfjaar geleden 34 van de 39 statenleden in deze zaal nog hartstikke voor. Na de bijdragen die vandaag zijn geleverd, vraag ik mij af of sommigen niet wat aan het draaien zijn geraakt.

Voor ons ligt een aangepast voorstel, voorzitter, dat in de ogen van mijn fractie aan de criteria, vermeld in de genoemde motie, voldoet; focus op kerntaken, meer ruimte voor ontwikkeling, minder besteden aan beheer en meer ruimte voor belangrijke Zeeuwse investeringen. Het ombuigingspakket voorziet --naast bezuinigingen op instellingen en het flink in eigen vlees snijden door de provincie-- vanaf 2016 in extra investeringsruimte voor kerntaken, in de orde van grootte van 16 miljoen per jaar.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Laten wij er geen misverstand over hebben: mijn fractie onderschrijft die uitgangspunten, en dat blijft zij doen. Ik heb al aangegeven waar bij ons de spanning zit, maar de uitgangspunten voor deze hele operatie worden door ons onderschreven. De heer Bierens behoeft zich daarover geen zorgen te maken. Doet hij dat wel, dan voel ik mij zeer vereerd.

De heer **Bierens** (VVD). Ik maak mij geen zorgen over u. Ik denk dat de spanning die ik nu nog bij u proef, bij het afsluiten van mijn betoog zal zijn weggenomen.

De **voorzitter**. Het lijkt wel een massage...

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Ik wijs erop dat het bedrag dat ik zojuist noemde, als gevolg van cofinanciering nog aanzienlijk kan toenemen. Wij hopen dat, behalve de collega-statenleden, ook de gemeentebesturen het belang van deze, voor regionale ontwikkeling en dus ook werkgelegenheid bestemde gelden op de juiste waarde weten te schatten.

Mijn fractie vindt het voeren van een kerntakendiscussie aan de hand van het Zeeuws Profiel en een drietal modellen --met daaraan

toegevoegd de financiële kaders en beperkingen, en een ombuigingspakket-- een prima combinatie. Wat dit betreft verschillen wij dus van mening met andere partijen. Wij vinden het voeren van een kerntakendiscussie zonder financiële inzichten en begrenzingen een zinloze exercitie, waarmee het maken van keuzes slechts wordt uitgesteld.

De VVD-fractie is voor het voorkeursmodel Model Anderhalf. Dat geldt vandaag maar het gold ook twee jaar geleden al. Dit model houdt in: keuzes ten aanzien van kerntaken op basis van het rapport-Lodders, dus regionale ruimtelijke en economische ontwikkeling en bovenlokale cultuur. En jawel, voorzitter, dat Model Anderhalf voorziet ook in de Zeeuwse Plus op het terrein van de leefbaarheid.

Wij realiseren ons voorts dat van het ombuigingspakket het onderdeel bezuinigingen en subsidies de nodige pijn veroorzaakt bij de hierbij betrokken instellingen. Die pijn wordt overigens nog versterkt door het kaasschaven van twee jaar geleden en het achterwege laten van echte keuzes, die toen hadden moeten worden gemaakt. Een factor die dit nog zwaarder maakt, is dat de structurele uitgaven voor instellingen met incidentele provinciale middelen zijn gedekt, waardoor er nu orde op zaken moet worden gesteld.

Voor de instellingen zijn de maatregelen ingrijpend. Behalve uit de vele inspraakreacties, is dit ons ook gebleken bij de individuele gesprekken die onze fractie met instellingen heeft gevoerd. Die gesprekken hebben ons overigens ook geleerd dat de noodzaak betreffende bezuinigingen en veranderingen vaak werd onderkend, en dat de bereidheid om mee te denken en met eigen initiatieven te komen niet zelden aanwezig was. Daarom is het goed dat GS in hun aangepaste voorstel ruimte maken voor nader overleg met instellingen en gemeenten en dat de bezuinigingen niet per 1 januari 2013 maar per 1 januari 2014 zullen ingaan.

De inspraakreacties van organisaties en de door hen aangedragen alternatieven zullen nader moeten worden gewogen. Met name in overleg met de gemeenten moet tevens worden nagegaan welke functies het waard zijn om in het Zeeuwse behouden te blijven. Ten aanzien daarvan moet niet het aanbod maar moeten de vraag, de echte behoefte en de meerwaarde bepalend zijn voor de te maken afweging. Vervolgens komt de vraag aan de orde wie die functies of taken het beste kan uitvoeren, en wie daaraan zouden moeten bijdragen.

Vandaag, mijnheer Robesin, behoeven wij dan ook geen uitspraken te doen of beslissingen te nemen over de posities van individuele instellingen en over de omvang van bezuinigingen. Mijn fractie doet dat dan ook niet. Het is nu aan GS om -- binnen de financiële kaders die gesteld worden, de

inhoud van het dictum en, niet te vergeten, de inhoud van het collegeprogramma-- zorgvuldig aan de slag te gaan en voor 1 januari 2013 met een concreet voorstel te komen voor de invulling van dit bezuinigingsonderdeel, en in de tussentijdse periode de Staten hierbij te betrekken.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Mijns inziens blijft de VVD-fractie bij het standpunt: het gaat om deze instellingen en het gaat om dit te bezuinigen bedrag. Is deze conclusie juist?

De heer **Bierens** (VVD). Neen, dat klopt niet.

Mevrouw **Van Unen** (SP). U wilt er ook andere instellingen en andere onderdelen van het provinciale beleid bij betrekken?

De heer **Bierens** (VVD). De ruimte die in het aangepaste dictum zit, biedt daartoe mogelijkheden. De VVD-fractie wil het college graag de ruimte bieden om die te benutten.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter, ziet de heer Bierens ook mogelijkheden om de Staten hierbij een duidelijke rol te geven? Het gaat hier ten slotte toch om kaderstelling en om budgetten. Waarom afwachten wat het college doet? Waarom gaan wij niet actief aangeven wat de Staten willen?

De heer **Bierens** (VVD). Maar mijnheer Hijgenaar toch! Wij doen op dit moment niet anders en het aangepaste voorstel voorziet erin dat kaders worden gesteld, financiële kaders. Het budgetrecht van de Staten komt met dit voorstel prima tot uitdrukking. Wat wilt u nog meer?

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat wij die kaders zelf stellen, en niet zeggen dat het college rekening gaat houden met datgene wat wij hier opmerken om vervolgens af te wachten wat eruit komt. Dat vind ik een inefficiënte manier van een kerntakendiscussie voeren. Wij moeten, als fracties, rond de tafel gaan zitten, met onze eigen gedachten over de manier waarop er moet worden omgebogen. Wij moeten met een voorstel komen, waarvan het college vervolgens kan zeggen: wij weten hoe dit kan worden uitgewerkt en toegepast. Dat is de taakverdeling: de Staten stellen de kaders en het college bepaalt hoe ze worden ingevuld.

De heer **Bierens** (VVD). Ik ben het met u eens dat het de Staten zijn die de kaders stellen, maar het is niet ongebruikelijk dat er wordt gewerkt en besloten aan de hand van voorstellen van GS. Dat doen wij in 99% van de gevallen. Ik zie niet in waarom dit nu zo vreemd zou zijn.

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat doen wij inderdaad in 99% van de gevallen en in 98% van de gevallen

is het het oordeel van D66: wij zouden het graag anders doen; wij zouden de volgorde graag omkeren; eerst een kaderstellend debat waarbij richting wordt aangegeven. Dat doen wij niet. Op het moment dat dat aan de orde kan komen, geven wij de zaak weer terug. Dat is inderdaad het gebruik en dat gebruik probeer ik te doorbreken.

De heer **Bierens** (VVD). Dat is uw goed recht. Ik denk dat wij in principiële zin op dit punt niet echt van mening verschillen, maar mijn fractie is van oordeel dat in deze situatie de Staten wel degelijk de kaders stellen. Wij voeren een kerntakendiscussie aan de hand van het Zeeuws Profiel en een drietal modellen. Daarbij worden tevens de financiële kaders en begrenzings aangegeven. Wij vinden dit een prima methode. Dat komt wellicht ook door de slechte ervaringen die wij met de vorige kerntakendiscussie hebben opgedaan. Het is natuurlijk mooi om een prachtig model voor een kerntakendiscussie op te tuigen maar het risico dreigt dat twee maanden later moet worden gezegd: het is een mooi model maar de centen zijn er niet.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter, ik kan mij voorstellen dat het in 2010 niet zo lekker liep met die kerntakendiscussie. D66 was daar ten slotte niet bij...

De heer **Bierens** (VVD). Ik geloof niet dat dat het gemakkelijker zou hebben gemaakt.

De heer **Muste** (NZ). Voorzitter. Een aantal fracties heeft in de laatste commissievergadering terecht gesteld dat eerst de kerntaken hadden moeten worden vastgesteld, alvorens de bezuinigingen aan te wijzen. Echter, Natuurlijk Zeeland kan de handelwijze van GS begrijpen en billijken. Het gevaar dat men in een eindeloze discussie verzeild zou kunnen raken, is dan immers levensgroot. Op die manier wordt de daadkracht nul.

Met het verschijnen van het stuk over de kerntakendiscussie, nr. FEZ-051, geeft het college duidelijk aan waar de bezuinigingen op niet-kerntaken liggen. De motivering is transparant en duidelijk. Met het verschijnen van het aangepaste voorstel, nr. FEZ-051A komt het college ruimschoots tegemoet aan de door de instellingen aangevoerde bezwaren. Het college heeft toegezegd maatwerk voor de instellingen te zullen leveren. Voor Natuurlijk Zeeland is dit een zeer gewaardeerde handreiking.

Tijdens de in de commissie gevoerde discussie over de kerntaken en de bezuinigingen gaf een aantal partijen aan waarop zij niet wilden bezuinigen. Daarom geef ik nu aan waarop Natuurlijk Zeeland zou willen bezuinigen. Ik wil niet meer van de heer Roeland het verwijt krijgen dat er alleen maar over procedures wordt gesproken,

zonder boter bij de vis te leveren. Daarom zal ik, aan de hand van het overzicht op blz. 7 van stuk nr. FEZ-051A, aangeven waarop Natuurlijk Zeeland zijn accenten legt.

ZMF: subsidie direct stoppen. COS: subsidie direct stoppen. De VVD in de Tweede Kamer vindt dit zelfs geen rijkstaak; laat staan dat er sprake zou zijn van een provinciale taak. Kindertelefoon: onderbrengen bij Jeugd en Gezin. Klaverblad: taak onderbrengen bij MEE. Sport Zeeland: subsidie in 2016 stoppen. Terra Maris: subsidie direct stoppen. ZB: digitaliseren, gebruiksvriendelijk maken voor alle gebruikers; subsidie in 2015 afbouwen.

De heer **Beekman** (CU). U gaat nogal rigide te werk. Wat zijn nu voor u de overwegingen waarom u het ene wel steunt en het andere niet?

De heer **Muste** (NZ). Zal ik eerst even met mijn lijstje verder gaan? U kunt daarna vragen stellen.

Zeeuws Museum: 2016 subsidie afbouwen naar 1,2 miljoen. Stichting Cultureel Erfgoed: de Tachtigjarige Oorlog heeft in Zeeland vele unieke vestingwerken opgeleverd die ook van toeristische waarde zijn. Daarom moet worden bekeken wat de verhouding is tussen personeelskosten en instandhouding. Is deze uit balans, in het voordeel van de personeelskosten, dan dienen de personeelskosten te verminderen. Scoop: subsidie direct stoppen; deze instelling is voor de bevolking van geen enkel belang. Omroep Zeeland: hier gaat het om een wettelijke taak voor de provincie. Scouting Zeeland: dit is een gemeentelijke taak; subsidie stoppen. Vrouwenraad: ook dit is een gemeentelijke taak: subsidie stoppen. Hetzelfde geldt voor Splinter. Ik hoop, mijnheer Beekman, dat dit duidelijk is.

De heer **Beekman** (CU). Neen, dat geldt niet voor de argumenten. Neem nu Terra Maris. Waarom vindt u dat wij daar direct mee zouden moeten stoppen?

De heer **Muste** (NZ). Dat is een persoonlijke mening. Ik vind dat dit geen enkel Zeeuws belang dient.

De heer **Beekman** (CU). Dat is dan duidelijk.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter, ik vraag mij af wat er "natuurlijk" is aan Natuurlijk Zeeland, als die partij zo omgaat met natuureducatie.

De heer **Muste** (NZ). Dit is, denk ik, een beetje een retorische vraag. Heeft u ook een concrete vraag?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Uw visie is duidelijk. Zeeland kan zien waar u voor staat, maar ik ben geschokt.

De heer **Muste** (NZ). Kijk, een heleboel mensen willen niet aangeven waarop naar hun mening moet worden bezuinigd. Dat verwijt wil ik niet krijgen. Ik geef duidelijk aan waar Natuurlijk Zeeland voor staat. Dat gedraai eromheen, daar heb ik helemaal geen zin in. Ik vind dat het college het heel goed doet en daarnaast geef ik aan hoe ik er zelf over denk.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Ook de fractie van de SP geeft duidelijk aan waar zij op wil bezuinigen, namelijk de zogenaamde rechts hobby's. Zit daar nog iets van uw gading bij?

De heer **Muste** (NZ). Er zijn zeker zaken die van mijn gading zijn. Pas gisteravond heb ik een lijstje gehad met subsidies, tot een totaal van 20 miljoen. Volgens mij kunnen die allemaal worden geschrapt. Als er voor dat soort zaken 2 miljoen overblijft, vind ik het meer dan genoeg. Daar zitten genoeg "rechtse hobby's" tussen. Pijnlijke beslissingen kunnen met die 20 miljoen worden voorkomen.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. De heer **Muste** verkeerde in een "vorig leven" in een toch wel rechts te noemen politieke richting. Moet ik nu begrijpen dat hij is opgeschoven naar de hoek van de SP?

De heer **Muste** (NZ). Ik begrijp niet waar u dat vandaan haalt.

De heer **Roeland** (SGP). U wilt alle rechts hobby's afschaffen...

De heer **Muste** (NZ). Alleen de rechtse hobby's waar de bevolking van Zeeland niets aan heeft.

De heer **Bierens** (VVD). Maar die zijn er toch niet?!

De heer **Muste** (NZ). Alle overbodige dingen, waar de Zeeuwse bevolking niets aan heeft, kunnen wat mij betreft weg. Het zou heel goed zijn om al die overbodige subsidies eens te vertalen in lastenverlichting voor de Zeeuwse burger, maar dat gebeurt nooit. De infrastructuur in Zeeuws-Vlaanderen is gewoon "pruts". Daar doen GS niets aan.

De **voorzitter**. Op dit moment wordt een gedeputeerde buitengewoon ongelukkig...

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Ik hoor graag van de heer **Muste**, voorzitter, waar het in Zeeuws-Vlaanderen naar zijn oordeel "pruts" is. Ik herken dit beeld helemaal niet.

De heer **Muste** (NZ). Moet u regelmatig naar het westen toe?

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Daar woon ik toevallig...

De heer **Muste** (NZ). Dan lijkt deze vraag mij overbodig.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Maar daarom herken ik het beeld dat u schetst helemaal niet.

De heer **Muste** (NZ). Je kan van die Belgen zeggen wat je wil, maar die leggen even onder de oostelijke en de westelijke oever een treinverbinding aan, van zeven kilometer, voor 675 miljoen. En waar is de treinverbinding met Zeeuws-Vlaanderen?

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). U heeft het nu over het spoor, maar bent u wel eens in België over de wegen gereden?

De heer **Muste** (NZ). Kennelijk geven ze het geld op een andere manier uit.

De **voorzitter**. Moet ik nu begrijpen, mijnheer **Muste**, dat u de plannen van GS amendeert in het voordeel van een treinverbinding met Terneuzen?

De heer **Muste** (NZ). Ik heb al eerder gepleit voor een treinverbinding tussen Zelzate en de Westlijn. België heeft al proeven gehouden met personenvervoer over die lijn. Samen met de heer **Markusse** heb ik gesproken met een Belgisch havenbedrijf, waarbij men aangaf dat er op die lijn sprake is van heen- en terugvervoer van 7.000 werknemers. Zeeland staat met zijn handen in z'n zakken en doet niks. Het zou enorm goed zijn wanneer die lijn zou worden doorgetrokken naar Zelzate en Terneuzen. Er zijn mijns inziens een heleboel Belgen die hier wel een woning zouden willen kopen. Dat zou voor Zeeland heel goed zijn. Daarnaast is aangegeven dat ze in België heel veel ingenieurs zoeken. Daardoor zou je hier mensen met hogere opleidingen kunnen aantrekken. Ook dat lijkt mij goed voor Zeeland. Er zitten dus veel economische voordelen aan, om dat te doen. Ik begrijp niet waarom men dit niet doet. Waarschijnlijk moet er tien kilometer spoor worden aangelegd. Zoveel geld kan dat niet kosten. Je kan er een diesel-personentrein op zetten, zodat je geen bovenleiding hoeft aan te leggen. Het is technisch allemaal realiseerbaar.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter, mag ook ik de heer **Muste** een vraag stellen?

De **voorzitter**. Nou, ik denk dat hij klaar is.

De vergadering wordt voor enige tijd geschorst.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Graag ga ik namens het college in op de in eerste termijn naar voren gebrachte vragen en opmerkingen.

In onze beleving zouden wij vanochtend echt een kerntakendiscussie voeren. Dit is ontstaan op grond van een bepaalde trits, die men zich zal herinneren en die ook in het voorstel is beschreven. Wij zijn gekomen vanaf Lodders en vervolgens hebben wij het rapport-Calon gekregen. Over dat rapport zijn vandaag geen opmerkingen gemaakt, maar het is wel degelijk van groot belang geweest voor de keuzes die wij nu de Staten voorleggen. Daarna hebben wij onze voorstellen gebaseerd op het Cebeon-rapport. Onze voorstellen hebben voorts te maken met een bepaalde filosofie, die het college aanhangt. Die filosofie gebruiken wij als onderbouwing voor onze voorstellen. Daarmee is de bedoelde trits aangegeven. Het lijkt mij van belang dat men die steeds goed voor ogen houdt. Dit vormt het vertrekpunt voor de keuzes die wij maken, de taakinvulling die zich primair op de provinciale kerntaken richt.

Wij leggen daar een Zeeuwse Plus bovenop, de Zeeuwse schaal die door velen is aangegeven. Dat is de 10 miljoen die wij willen inzetten op het terrein van voorzieningen die te maken hebben met leefbaarheid en sociale infrastructuur. Daarmee komen wij uit bij het nieuwe Zeeuwse bestuurlijke profiel, ons Model Anderhalf, waarvan vele woordvoerders hebben gezegd dat zij het kunnen onderschrijven. Het is bekend dat wij nu nog op model 2 zitten. Ombuigingen zijn dus noodzakelijk. Dat ombuigen dient zorgvuldig te gebeuren. Instellingen en gemeenten hebben daar met nadruk op gewezen. Wij hebben daarom voorgesteld om de ingangsdatum voor de ombuigingen bij de gesubsidieerde instellingen te verschuiven van 1 januari 2013 naar 1 januari 2014.

Verder gaan wij na de besluitvorming van vandaag overleg plegen met instellingen en gemeenten. Er zijn woordvoerders die van oordeel zijn dat wij dat eerst hadden moeten doen, maar wij hebben ervoor gekozen om van de Staten de kaders te krijgen. Dat is het hoogste orgaan in de provincie. Zijn de kaders gesteld, dan pas kunnen wij --met die kaders als vertrekpunt-- met instellingen en gemeenten in overleg gaan.

Nogmaals, sommigen menen dat eerst overleg had moeten plaatsvinden en dat het college daarna naar de Staten had moeten gaan. Voorzitter, wij hebben al verschillende discussies achter de rug waarvoor wij voorbereidend werk hadden gedaan en ten aanzien waarvan werd gezegd: u had eerst bij de Staten moeten komen omdat het de Staten zijn die in de provincie bepalen wat er gebeurt. Dat hebben wij goed in de oren geknoopt en gezegd: wij gaan eerst naar de Staten

en pas wanneer zij de kaders hebben gesteld gaan wij naar instellingen en gemeenten. Wij hopen dat wij dit overleg na vandaag voortvarend kunnen oppakken.

Velen hebben er terecht op gewezen dat wij een en ander doen om voor de toekomst investeringscapaciteit te creëren. Heel vaak staan wij voor taken waarvan wij moeten zeggen: wij zouden het graag doen maar wij komen er niet aan toe omdat wij geen middelen hebben. Die situatie moet veranderen en daarom willen wij voldoende investeringscapaciteit, door ons bepaald op 16 miljoen. Enkele woordvoerders hebben gezegd dat met dat niveau soepel kan worden omgegaan; het zou ook om 15 of 17 miljoen kunnen gaan. Hoe dan ook, het belang hiervan moeten wij goed voor ogen houden omdat dit weer terugslaat op de leefbaarheid.

Voorzitter. Verschillende sprekers hebben al aangegeven wat zijn op het niveau van de instellingen belangrijk vinden. Daar nemen wij goede nota van, maar ook het dictum van het voorstel geeft aan dat wij vandaag niet gaan besluiten op instellingsniveau. Ik kan dan ook heel concreet de desbetreffende vraag van de heer Robesin beantwoorden: dat doen wij vandaag nog niet. Wij gaan na vandaag onderhandelen en komen later bij de Staten terug. Uiterlijk in december van dit jaar zullen de Staten hierover wel een besluit nemen.

De heer **Harpe** (GL). Moet ik dit zo vertalen dat het voorstel niet meer bij het dictum past?

De heer **Van Beveren** (GS). Er is tussen het schrijven van het voorstel en het moment waarop het dictum aan de Staten is voorgelegd, wel het een en ander gebeurd. De Staten hebben ons signalen aangereikt en boodschappen meegegeven, terwijl de instellingen met hun inspraakreacties zijn gekomen. Ook met de gemeenten is gesproken. Het is op basis daarvan dat wij ons dictum hebben aangepast.

De heer **Harpe** (GL). Boven het dictum staat: "gelezen het voorstel", maar ik begrijp nu van u dat dat niet meer klopt.

De heer **Van Beveren** (GS). Wij hadden erbij kunnen zetten: "en gelet op de inspraak", als u dat bedoelt.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, ik wil dit "scherp" hebben. Als de gedeputeerde nu zegt dat het college eerst met de instellingen gaat praten, vertaal ik dat als volgt: het voorstel is in feite van tafel. De specifieke bezuinigingen --dat is het detailniveau waar de gedeputeerde nu tegen is-- zijn niet meer aan de orde. Dat is wat de

gedeputeerde nu aangeeft, maar ik wil het graag helder van hem horen.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Wij hebben een voorstel gedaan en dat heet kerntakendiscussie. Wij hebben het Model Anderhalf aangeleverd en vervolgens, in het tweede gedeelte van ons voorstel --dat hebben wij overeind gehouden-- hebben wij aangegeven wat de consequenties van de keuzes zijn. Dat sommigen dit op een andere manier interpreteren, blijft voor hun rekening.

De heer **Harpe** (GL). Het zal wel aan mij liggen, voorzitter, maar als de gedeputeerde zegt "zie het dictum" en ook zegt dat het voorstel overeind blijft, vind ik dat dat niet klopt.

De heer **Van Beveren** (GS). Met deze benadering, voorzitter, slaat de heer Harpe de hele inspraakprocedure over. Juist op aandringen van de Staten hebben wij goed geluisterd naar zowel de instellingen als de Staten.

De heer Babijn vraagt waarom er nu geen voorstellen zijn gedaan met betrekking tot diverse instellingen, voorstellen die twee jaar geleden wel aan de orde werden gesteld. Hij gaf daarbij voorbeelden op het terrein van het natuurbeheer. Daar zal de heer Heijning straks op ingaan. Meer in het algemeen onderstreep ik dat wij op grond van het Cebeon-rapport hebben gezien wat een kerntaak is en wat niet. Niettemin zijn wij bereid --wij zullen dat doen in de tweede helft van dit jaar-- om al die instellingen nog eens langs te lopen en nog eens langs de maatlat te leggen, ter beantwoording van de vraag: is er sprake van een kerntaak, past dit bij de provincie of niet? Vervolgens komen wij erop terug.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Mijns inziens bevestigt de gedeputeerde nu dat ten aanzien van alle meerjarige subsidies wordt nagegaan of er sprake is van een kerntaak, geen kerntaak of een Zeeuwse kerntaak.

De heer **Van Beveren** (GS). Daar ben ik het mee eens.

Voorzitter. Voorts is door de heer Babijn gevraagd om het verlies aan werkgelegenheid, dat uit het overleg met instellingen zou kunnen voortvloeien, goed in beeld te brengen. Natuurlijk gaan wij dat doen. Eerder konden wij dit niet doen. Nogmaals, wij gaan pas echt onderhandelen als de Staten de kaders hebben gesteld. Het zou zeer voorbarig zijn geweest om in dit verband nu al aantallen te noemen. Dat zou echt de omgekeerde volgorde zijn geweest.

De heer **Babijn** (CDA). Hiermee bevestigt u dat er sprake zal zijn van maatwerk. U neemt deze

consequenties mee bij het bepalen van het totale maatwerk. Is deze conclusie juist?

De heer **Van Beveren** (GS). Dat klopt helemaal, en het komt overeen met ons aangepaste dictum.

Voorzitter. De heer Harpe ziet de rol van de Staten toch iets anders. Hij meent dat de Staten zelf die besprekingen met de instellingen moeten voeren. Het is duidelijk dat wij daarover van mening verschillen. Ik sluit mij wat dit betreft aan bij datgene wat de heer Bierens hierover heeft gezegd. Het is toch de normale gang van zaken dat het college een voorstel voorbereidt. Ik denk dat ik deze benadering op basis van de Provinciewet kan staven. Nogmaals, eerst stellen de Staten de kaders, daarna gaat het college onderhandelen en vervolgens komt het college bij de Staten terug om de consequenties van een en ander voor te leggen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. De gedeputeerde weet dat ik in dit verband heb gezegd dat ik de vinger aan de pols wil houden. Ik wil niet plotseling met weer een voorstel worden verrast. Dat heb ik bedoeld.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Mevrouw Van Unen verwijt het college willekeur. Ik herhaal dat wij echt zijn uitgegaan van het Cebeon-rapport en de daarbij behorende uitgangspunten inzake de kerntaken van de provincie. Men kan dit "willekeur" noemen... Het is natuurlijk wel een keuze, maar "willekeur" zou ik het niet willen noemen. Wanneer wordt bepleit om te bezuinigen op promotie, topsport of Economische Impuls, kan ook dat "willekeur" worden genoemd. Ik proef wat dit betreft toch een tegenstrijdigheid in de bijdrage van mevrouw Van Unen. Ook zij maakt keuzes. Het college heeft zich echt gebaseerd op Cebeon. Het gaat niet om een pakket dat het college zomaar bij elkaar heeft geraapt.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Met het erbij halen van de rechtse hobby's hebben wij de horizon willen verbreden, in de zin van: er is nog meer in deze provincie waar eventueel dat gewenste investeringskapitaal vandaan kan worden gehaald. Ons gaat het om de vraag of het college bereid is om het breder te bekijken, breder dan alleen kijken naar de genoemde instellingen.

De heer **Van Beveren** (GS). Dit aspect is al heel vaak aan de orde geweest. Ook nu weer beantwoord ik deze vraag met: dat wil het college. Daarom is het dictum aangepast.

Voorts is mevrouw Van Unen ingegaan op de externe inhuur. Ook die kwestie is al vaker aan de orde geweest, ook in de commissie. Het college heeft de Staten nog niet zo lang geleden twee overzichten verstrekt waaruit de opbouw van deze kosten naar voren komt. In het vergelijkend

overzicht 2010-2011 wordt precies gespecificeerd hoe de kosten zijn opgebouwd. Blijkbaar is dit nu vergeten of per ongeluk op een verkeerd stapeltje gelegd... Als men dit niet meer kan vinden, willen wij het met alle plezier nog een keer verstrekken, maar duidelijk wordt hierin aangegeven hoe een en ander is opgebouwd.

Ook de rijksnorm waarop door mevrouw Van Unen is gedoeld, is bij deze uitsplitsing opgenomen. De genoemde "Roemernorm" ken ik niet, maar daar neem ik graag kennis van. De rijksnorm komt voor 2011 uit op ongeveer 4,3 miljoen. Welnu, daar zaten wij netjes onder. Gaat men echter allerlei zaken die niet bij de rijksnorm horen, meetellen --ik denk aan accountantskosten, onderhoud van wegen enz.-- dan komt men hoger uit. Men moet dergelijke zaken niet bezien als "externe inhuur sec" maar in verband met de opbouw van de formatie.

De heer Beekman geeft aan dat zijn fractie verwacht dat er nog aanzienlijke efficiencywinst te behalen valt wanneer er op het terrein van het wegenbeheer wordt samengewerkt met het waterschap. Het is heel interessant, voorzitter, dat de fractie van de ChristenUnie dat zo zegt. Het is voor het college van belang om de onderbouwing hiervan te krijgen. Wij hebben namelijk ook zelf een onderzoek laten verrichten door Berenschot. De resultaten daarvan maken duidelijk dat de veronderstelde efficiencywinst er in feite niet is. Er zijn taken die het waterschap iets goedkoper kan doen; op andere onderdelen is de provincie weer goedkoper. Voorts geeft het onderzoek aan dat beide organisaties onder de norm werken, beneden het kostenniveau dat er op landelijk niveau voor is aangegeven. Met andere woorden: wij doen het hier goedkoop en effectief.

Niettemin kan worden gedacht aan een gezamenlijke beheerorganisatie voor wegenonderhoud, alle wegen in het buitengebied, maar daar moet dan niet alleen het waterschap bij worden betrokken, maar ook andere beheerorganisaties: gemeenten, rijkswaterstaat, Zeeland Seaports. Het tot stand brengen van een dergelijke opzet zou, zo vindt het college, fantastisch zijn. Een enkel beheerorganisatie is bijzonder duidelijk voor de burger. Wellicht is hier ook enige winst te behalen, maar dat kan niet zomaar vooraf worden gezegd, zonder onderbouwing. Wij willen hier graag naar kijken, zoals wij al eerder hebben gezegd, maar wij wachten nu op de resultaten van het onderzoek dat is ingesteld door waterschap en gemeenten. Daar loopt een soortgelijke discussie. Nog deze week heb ik over dit onderzoek een gesprek gehad. Wij wachten de resultaten daarvan af waarna wij met waterschap en gemeenten kunnen nagaan of het mogelijk is om te komen tot die ene beheerorganisatie, waarmee er zo goed mogelijk en zo goedkoop mogelijk kan worden gewerkt.

De heer Roeland is met de heer Hijgenaar in discussie gegaan over de ijkpunten en de risico's die optreden als men niet op die ijkpunten "zit". Voorzitter, wij stellen voor om die ijkpunten te benaderen; wij gaan niet precies op die ijkpunten zitten. Op de een of andere manier blijft er bij de fractie van D66 iets hangen in de zin van: dat is helemaal niet waar. Aan de andere kant vindt ook de fractie van D66 het toch wel goed dat wij de ijkpunten benaderen. Dat doet het college goed; op die wijze vinden wij elkaar wel. Men moet niet denken dat wij met een dreigement komen, in de zin van: wij worden erop afgerekend als wij dit niet precies doen. Zo is het niet, zo hebben wij niet geantwoord en zo hebben wij het niet in ons aanvankelijke voorstel opgeschreven. Wel hebben wij aangegeven dat het van belang is om deze ijkpunten te benaderen. Dat geldt natuurlijk ook voor het totale provinciale verband waarin de uitgaven worden gedaan. Verder wijs ik erop dat wij in de praktijk al voorbeelden kennen. Ze zijn verschillende keren genoemd: de natuuropgaven waarvoor wij wel de taken maar niet de middelen hebben gekregen, en de discussie die thans loopt in het kader van de leefbaarheid, waarmee collega Van Heukelom doende is. Nogmaals, de discussies lopen maar het is absoluut niet juist, te denken dat er sprake zal zijn van een keiharde afrekening, op een bepaald onderdeel.

Voorzitter. De heer Hijgenaar stelt voorts dat GS moeten bepalen bij welke instellingen er wordt bezuinigd. Dat klopt, ook in onze beleving. Echter, wij stellen voor om dat pas tegen het einde van dit jaar te doen. Nu worden de kaders gesteld, vervolgens kunnen GS gaan overleggen en daarna komen zij bij de Staten terug met een concreet voorstel. Wat zijn nu precies die kaders? Kennelijk wil de heer Hijgenaar de kaders al stellen op instellingsniveau, maar dat lijkt ons niet verstandig en zo is ons dictum ook niet ingericht.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ik meen dat er sprake is van een verkeerde interpretatie van mijn woorden. Waar het ons om gaat, is dat de bezuinigingen pas aan het eind komen. Pas aan het eind ga je praten met de partijen waarvan je denkt dat ze toch iets moeten inleveren. Van belang is ons inziens dat de Staten voldoende de kans hebben om, voordat dit wordt gedaan, te praten over de hele breedte van alle mogelijke bezuinigingen en ombuigingen. Daar gaat het om. Voorkomen moet worden dat er straks weer een voorstel ligt waarin bepaalde zaken, die wij erbij willen betrekken, niet voorkomen. Op die manier schieten wij niet op en komen wij er niet uit. Dan gebeuren er dingen waarvan wij later spijt krijgen.

De heer **Van Beveren** (GS). In ons voorstel, zoals het met betrekking tot de tijd is ingedeeld, hebben de Staten daar nog een halfjaar de tijd voor. Ik zou

zeggen: pak de gelegenheid en geef ons het een en ander mee. Daar houden wij dan vervolgens rekening mee, dat wil zeggen: dat zullen wij proberen.

Voorzitter. Het idee dat de provincie Zeeland een "suikertante" is, daar moeten wij vanaf. Daar heeft men gelijk in en dat vinden wij ook, voor zover dat beeld nog leeft. Dat valt wellicht nog wel mee.

De heer Bierens heeft een interessante opmerking gemaakt: wij moeten van aanbod naar vraag. Ik denk dat dit goed aansluit bij de opvattingen die het college heeft.

Wat de heer Muste betreft kan ik zeggen dat ik nu goed begrijp waarom hij zijn partij eigenlijk "Helder Zeeuws" wilde noemen. Dat mocht om de een of andere reden niet. Het is "Natuurlijk Zeeland" geworden, maar als ik zijn bijdrage zo hoor, begrijp ik hem wel...

Wat de amendementen betreft vraag ik allereerst aandacht voor het eerste onderdeel van het dictum van amendement nr. 2: "het Zeeuws bestuurlijk model, Model Anderhalf, als basis voor de kerntakendiscussie aan de hand van een door de Staten te voeren debat op punten aan te passen.". Voorzitter. Voor ons ligt een voorstel van GS en wij hebben duidelijk gesteld dat dat voorstel niet in beton is gegoten. De standpunten van de Staten betreffende mogelijke aanpassingen zullen wij zeker meenemen.

Het tweede onderdeel van het genoemde dictum betreft het invullen met concrete projecten van de additionele investeringscapaciteit. Voorzitter. Het college stelt voor om deze ruimte te bestemmen voor ontwikkeltaken. Dit amendement maakt daarvan "concrete projecten binnen de provinciale kerntaken". Ik meen dat datgene wat door het college wordt voorgesteld, wat ruimer is. Ik weet dan ook niet of het handig is om het te formuleren zoals het in het amendement staat, maar dat moeten de indieners natuurlijk zelf afwegen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ons gaat het erom dat bij de nu voorgestelde formulering kan worden gedacht dat daar wel eens dingen bij zouden kunnen zitten waarvan wij vinden dat zij niet behoren tot de provinciale kerntaken.

De heer **Van Beveren** (GS). Dat kan nooit, voorzitter, omdat wij de investeringen realiseren op grond van een prioriteitstelling, na het beschikbaar stellen van middelen door de Staten. De Staten hebben hier dus altijd het laatste woord. Stel nu eens dat het college een voorstel zou doen voor een investering die niet binnen de provinciale kerntaken past en dat de Staten het daarmee niet eens zijn... Dan stellen de Staten gewoon het benodigde krediet niet beschikbaar. Dan gaat het niet door.

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat zou, gegeven een juist besluitvormingsproces, kunnen maar dat betekent dan wel dat wij in de kerntakendiscussie een stukje missen, namelijk dat stukje kerntaak dat wij wel met het budget zouden kunnen realiseren.

De heer **Van Beveren** (GS). Komt dit neer op negatieve uitsluiting? Begrijp ik u goed?

De heer **Hijgenaar** (D66). Neen. Wat ik bedoel is het volgende. Als wij een kerntakendiscussie voeren, moeten wij toch een beetje het idee hebben dat de middelen die wij voor investeringen willen vrijmaken, ook daadwerkelijk worden benut voor provinciale kerntaken. Dan wil je toch weten welke taken dat zijn? Als ik in het voorstel van het college "industrieterreinen" lees, denk ik: misschien zijn daar terreinen bij waarvan wij menen dat ze bij de gemeente behoren of dat ze overtuilig zijn.

De heer **Van Beveren** (GS). Dat is een interessant voorbeeld, voorzitter, maar wij komen hierover nog te spreken wanneer het college met zijn voorstellen komt. In het voorstel dat het college nu aan de Staten heeft voorgelegd, is er geen sprake van een limitatieve opsomming. Het kan worden uitgebreid. Het is ook niet juist om aan te nemen dat dit beslist de richting is; het gaat om voorbeelden.

Een ander onderdeel van het dictum van amendement nr. 2 betreft het bedrag van 10 miljoen. Voorzitter, hierbij gaat het meer om de bezuinigingen terwijl wij nu juist een kerntakendiscussie willen voeren. Ook hier zetten wij dus vraagtekens bij.

Het vierde onderdeel van genoemd dictum handelt over het inruimen van tijd om de subsidiebezuinigingen niet alleen te richten op een specifieke groep instellingen. Voorzitter, in feite doen wij dat al.

Het gestelde in het zesde onderdeel, "na het vaststellen van de ombuigingen het college van GS overleg te laten voeren met de dan betrokken instellingen voor het leveren van maatwerk bij de invoering", kan echt niet. Als die werkwijze wordt gevolgd, wordt er wederom in de tijd opgeschoven. Na vandaag, na het stellen van de kaders door de Staten, gaat het college in overleg met instellingen en gemeenten. De instellingen hebben aangegeven dat het allemaal niet te lang moet gaan duren omdat de voortdurende onzekerheid geen goede zaak is.

Voorzitter. Al met al proeft het college dat amendement nr. 2 dicht bij het door GS voorgestelde dictum uitkomt, maar er zitten toch ook onderdelen in waarvan wij vinden dat ze niet goed passen. Daarom achten wij het beter om het door het college voorgestelde dictum aan te nemen.

Met amendement nr. 1 wordt voorgesteld om met gemeenten tot een uitruil van taken te komen.

Voorzitter, voor wij daar ja of neen tegen zeggen, zouden wij graag eerst wat voorbeelden willen horen. Wij kunnen ons namelijk niet zo goed voorstellen welke taken de gemeenten nu doen die eigenlijk bij de provincie horen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Het gaat niet noodzakelijkerwijs om taken die de gemeenten nu doen en die in feite bij de provincie horen. Het kan ook gaan om taken die de provincie graag uitgevoerd ziet om bijvoorbeeld de kernen beter te ontsluiten. Dertien Zeeuwse gemeenten zijn bij elkaar precies even groot als de provincie Zeeland. Met betrekking tot elk infrastructureel werk kan men zich afvragen wie het aanpakt, de provincie of de gemeente. Ik kan mij voorstellen dat hier de grens iets wordt verlegd. Er is nu al in veel gevallen sprake van cofinanciering. Overigens, men moet natuurlijk wel de wens hebben om hier de grens iets te verleggen. Ik proef nu vooral dat die wens ontbreekt. Het kan toch niet zo zijn dat wij, als provincie, op een dag wakker worden en zeggen: "eigenlijk doen wij veel zaken die niet des provincies zijn", terwijl er bij de gemeente sprake is van een soortgelijke conclusie? Overigens, het is geen "must". Als het college een gemeente zo ver kan krijgen dat zij een stukje financiering van de ZB of van de scouting overneemt zonder dat daar iets tegenover staat, zou ik zeggen: probeer dat eerst.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter, ik vind dit toch een wat merkwaardige benadering van dit amendement. Nogmaals, wij redeneren op grond van Cebeon. Dat is de onderbouwing van ons hele voorstel inzake de kerntakendiscussie. Daar wordt nu met dit amendement op afgedongen, in de zin van: het kan best zo zijn dat gemeenten een stukje overnemen. Als er sprake is van een gemeentelijke taak, is onze redenering: dat moet de gemeente dat ook doen, en niet de provincie. Omgekeerd geldt dat, als het om een provinciale taak gaat, de provincie het moet doen en er geldt voor moet vrijmaken. Voorts is op het terrein van de wegen heel exact bepaald wie waarvoor verantwoordelijk is. Wij weten precies welke wegen van de provincie, van de gemeente en van het waterschap zijn. Daarover bestaat geen enkele discussie, nooit. Wel wordt soms de vraag gesteld of niet een gedeelte moet worden overgedragen en ook vindt ruiling van weggedeelten plaats. Dat gebeurt al, en daarvoor hebben wij geen amendement nodig.

De heer **Hijgenaar** (D66). Nou, dan kunt u het amendement dus overnemen.

De heer **Van Beveren** (GS). Of juist niet, aangezien dit al praktijk is. Ik voeg hieraan nog toe dat de gesprekken die wij met de gemeenten zullen voeren, verder zullen gaan dan alleen het bibliotheekwerk en Sport Zeeland. Ook andere

taken komen aan de orde. Voorzitter, wij kunnen de inhoud van amendement nr. 1 meenemen --het kan geen kwaad-- maar hiermee wordt niet zoveel toegevoegd.

De heer **Heijning** (GS). Voorzitter. Waarom is niet naar de natuursubsidies gekeken, zo is door de CDA-fractie gevraagd. Door de SP-fractie is onderstreept dat de natuur zeer belangrijk is --en dat is natuurlijk absoluut waar-- maar ik herinner eraan dat wij het afgelopen jaar meer dan eens over de natuursubsidies hebben gesproken en dat wij worden geconfronteerd met enorme rijksbezuinigingen. Daarnaast is er over dit onderwerp met het Rijk een akkoord gesloten, gericht op decentralisatie van natuurtaken. Wij moeten een en ander nu zelf gaan bekostigen. De Staten hebben afgelopen winter besloten om voor natuur voor de komende vier jaar 24 miljoen beschikbaar te stellen. Over vier jaar gerekend, komt dit neer op 12 tot 14 miljoen minder dan hiervoor in de afgelopen jaren werd uitgegeven. Nogmaals, wij krijgen hiervoor veel minder van de rijksoverheid. Deze sector wordt dus geconfronteerd met forse bezuinigingen.

Volgend op het genoemde akkoord zijn voorts de volgende zaken aan de orde. Landelijk loopt er een discussie tussen de provincies over de wijze waarop gronden en middelen verder moeten worden verdeeld in het kader van de nieuwe EHS. Daartoe is een commissie van wijze mensen ingesteld waarmee wij inmiddels hebben gesproken. Begin september komt deze commissie met een advies over de beoogde verdeling. Als dat advies door de twaalf provincies wordt overgenomen, weten wij waar wij aan toe zijn. Daarnaast zijn, mede op ons verzoek, de natuurorganisaties in Zeeland zelf aan het nadenken over mogelijke bezuinigingen. Zij komen in de loop van de zomer met eigen ideeën, waarover vervolgens wordt gesproken. Omdat dit een "lopend verhaal" is, voorzitter, hebben wij dit buiten de discussie die vandaag aan de orde is, gehouden.

Voorts kan ik zeggen dat Terra Maris niet anders wordt behandeld dan allerlei andere instellingen. Wij gaan met Terra Maris spreken en hebben heel goed gehoord wat er in de samenleving en door de Staten over deze instelling is gezegd. Zoals dat ook voor de andere instellingen geldt, zullen wij in het najaar met voorstellen komen.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Ik heb een voorstel van orde. Mijn fractie zou het op prijs stellen wanneer nu de lunchpauze zou kunnen volgen. Deze pauze kan dan worden benut voor overleg en het voorbereiden van onze bijdrage in tweede termijn.

De **voorzitter**. Wij hadden zo gehoopt dat wij de behandeling van dit onderwerp nog voor de lunch zouden kunnen afronden...

De heer **Beekman** (CU). Dat redden wij niet in vijf minuten. Ik vind dit een te belangrijk onderwerp... Ik verwacht niet dat wij de tweede termijn binnen een halfuur kunnen afhandelen. Maar goed, ik spreek nu voor mijzelf...

De **voorzitter**. Mij blijkt dat ook andere fracties tijd voor overleg nodig hebben en dat men ermee instemt dat de lunchpauze nu aanvangt.

De vergadering wordt voor enige tijd geschorst.

De heer **Markusse** (PVV). Voorzitter. In eerste termijn heb ik een bedrag genoemd in verband met het SCEZ. Ik heb gesteld dat wij het budget daarvoor zouden willen terugbrengen tot 1,1 miljoen. Dat moet zijn: 1,4 miljoen. Het gaat dus om een geringe afname.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Ik meen dat door mijn fractie heldere kaders zijn geschetst. Ik noem het Model Anderhalf waarvoor in de Staten een breed draagvlak aanwezig blijkt te zijn. Ook verwijs ik naar het bedrag van 16 miljoen aan investeringsvermogen, naar de aandacht voor de leefbaarheid, naar het op peil houden van voorzieningen, naar de noodzaak voor het college om naar creatieve oplossingen te zoeken en maatwerk te leveren en naar ons pleidooi voor de situatie waarin ieder zijn eigen rol oppakt. Dat lijken mij toch heldere kaders. Hoe die kaders vervolgens worden ingevuld, voorzitter, dat vernemen wij in december. De heer Roeland heeft zich wel laten verleiden om hier en daar zijn keuzes kenbaar te maken, maar wij willen het college nu eerst de ruimte bieden om met instellingen te zoeken naar creatieve oplossingen.

Voorts constateer ik dat de heer Van Beveren heeft gesteld dat in principe alles breder wordt bekeken. Daarmee kunnen wij ons verenigen. Volgens ons bestaat er nu binnen de Staten een breed draagvlak voor de ombuigingen waarover wij nu spreken. Ik proef het niet anders.

Voorzitter. In verband met die ombuigingen wordt er vooral over de instellingen gesproken, maar er zit ook een andere kant aan. Tegen die achtergrond verwijs ik naar een motie, aangenomen door de raad van de gemeente Terneuzen. Daarin komt het een en ander aan de orde met betrekking tot de fast ferry en de reserve-Westerscheldetunnel. Hoe staat het college tegenover deze motie?

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Mijn fractie dankt de gedeputeerden voor hun antwoorden en reacties. Wij hebben in eerste termijn bewust geen organisaties genoemd, maar natuurlijk hebben wij sympathie voor een aantal daarvan. Daarnaast heeft de CDA-fractie enkele piketpaaltjes geslagen. Het gaat om aanvullende randvoorwaarden die van belang zijn voor onze verdere beoordeling.

De heer **Harpe** (GL). Zijn dat de piketpaaltjes van de heer Roeland?

De **voorzitter**. Als u nu even luistert, dan hoort u het vanzelf...

De heer **Babijn** (CDA). Ik dank u zeer, mevrouw de voorzitter. Ik heb al aangegeven welke functies wij willen behouden met het oog op de specifiek Zeeuwse situatie. Dat is een van die piketpaaltjes. Een tweede heeft de maken van de vraag: is er sprake van een toegevoegde waarde bij een organisatie die zich inzet voor de maatschappelijke opgaven in Zeeland? In de derde plaats verwijs ik naar de inhoudelijke argumentatie bij alle keuzes die wij gaan maken. Wij verwachten die argumenten ook in de nadere voorstellen terug te zien. Dit alles moet dan plaatsvinden binnen de driehoek van de 6,8 miljoen aan subsidiebezuinigingen, de 10 miljoen voor de impuls-specifiek Zeeuwse situatie en het te creëren investeringsbedrag van 16 miljoen.

Voorzitter. Ik herinner eraan dat het college op 12 juni een overleg met gemeenten heeft gehad. Zijn er bij die gelegenheid al afspraken gemaakt? Is dit overleg van belang voor het beeld dat wij in verband met deze discussie van de gemeenten hebben?

Wij wachten nu de resultaten van het overleg tussen het college enerzijds en instellingen en gemeenten anderzijds af. Dit overleg zal leiden tot een concreet voorstel. Wij blijven dit proces kritisch volgen en trekken aan de bel wanneer blijkt dat dat nodig is.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Oprecht wil ik de heer Bierens een compliment maken, zij het dat ik dat met tegenzin doe omdat zijn standpunt niet het standpunt van GroenLinks is. Niettemin verdient de heer Bierens een compliment omdat de VVD de enige van de coalitiepartijen is die consequent is. De heer Bierens geeft consequent aan wat hij ervan vindt en welke kant hij uitwil. Bij de overige collegepartijen mis ik dat tot op heden.

In de beantwoording door de gedeputeerden blijft de koppeling tussen dictum en voorstel aanwezig. Ik vind het jammer dat die koppeling niet is losgelaten. Immers, dat zou verhelderend kunnen werken. Als gevolg hiervan blijf ik mijn aarzelingen met het collegevoorstel houden.

Voorzitter. In de richting van de coalitiepartijen merk ik nog het volgende op. Het zoemt hier rond dat er binnenkort een barbecue is waarbij er over van alles wordt gesproken. Is dit onzin of is hier iets van waar?

De **voorzitter**. Vrijdag, na de vaart.

De heer **Harpe** (GL). Okee, dan is dat het.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dat is dan weer eens iets anders dan vier collegeleden en voor acht personen broodjes...

De heer **Bierens** (VVD). Acht broodjes voor vier collegeleden... Dat is twee de man; dat is toch niet zo raar?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voor acht personen broodjes...

Voorzitter. De Roemernorm waarover in eerste termijn is gesproken, is de rijksnorm. Het gaat om een initiatief van Roemer dat is overgenomen; daarmee is de Roemernorm de rijksnorm geworden voor de inhuur van externen. De heer Van Beveren heeft aangegeven dat wij een memo over dit onderwerp hebben gekregen. Hij suggereerde dat de SP-fractie dit overzicht kwijt zou zijn, maar wij hebben geconstateerd dat in dit overzicht een bedrag van 9,3 miljoen voor "overige" wordt vermeld. Mijn fractie ziet graag dat dit bedrag wordt gespecificeerd.

De gedeputeerde geeft voorts ruitelijk toe dat het Cebeon-rapport voor het college de basis vormt voor de kerntakendiscussie. Echter, wij vragen om een kerntakendiscussie van deze Staten. Van belang is dat de Staten het hierover eens worden. Daarvan beginnen de contouren zichtbaar te worden, maar wij willen hierover nog meer spreken. Voor ons geldt niet dat Cebeon hier leidend is, maar dat wij hiervan met z'n allen iets kunnen vinden. Ik constateer dat het laatste prima wordt verwoord in de door de oppositie ingediende amendementen.

Voorzitter. Het college heeft toegezegd dat door het college "breder wordt gekeken" naar de instellingen. Kan de gedeputeerde wat dit betreft al een beetje een richting aangeven? Welke kant is het college bereid op te kijken? Gaat het college met de instellingen praten voordat in september de Cultuurnota aan bod komt? Ook in dat kader zullen keuzes moeten worden gemaakt.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Ook ik wil de gedeputeerden bedanken voor hun reacties die enige helderheid hebben gegeven.

Dat er --zoals ik al in eerste termijn aangaf-- sprake is van een move van beheer naar ontwikkelen, is een goede zaak. Die move wordt door mijn fractie ondersteund. Ook met het Model

Anderhalf kan mijn fractie instemmen. Echter, de vraag rijst met welke boodschap wij het college vervolgens naar de instellingen sturen. De heer Van Beveren heeft gesteld dat er breder wordt gekeken dan alleen naar de posten waarover tot nu toe is gesproken, maar wij vinden het beslist noodzakelijk dat de Staten hierbij betrokken worden. De gedeputeerde stelt nu: geef het college de kaders mee zodat er kan worden overlegd met instellingen en gemeenten. Voorzitter, in onze visie stellen de Staten nu het grote kader vast. Dat houdt in dat er wordt gekozen voor het Model Anderhalf en voor de beweging van beheer naar ontwikkeling. Vervolgens komt de uitwerking aan de orde, waarbij de instellingen betrokken zijn. Ook ten aanzien daarvan moeten kaders worden meegegeven.

Hebben wij het bijvoorbeeld over de ZB, dan maakt het nogal wat uit of de Staten van oordeel zijn dat de wetenschapsfunctie moet worden behouden of dat zij de gedeputeerde op pad sturen met hun mening dat dat geen taak meer is. Een soortgelijke benadering geldt ook voor andere instellingen. Moeten instellingen helemaal buiten de bezuinigingen vallen omdat daarvoor goede redenen zijn, of vinden wij dat ze gedeeltelijk aan zet zijn? Daarnaast is er de vraag of de kaasschaafmethode moet worden gebruikt waarbij elke instelling een gedeelte inlevert. Of worden er echt keuzes gemaakt en, zo ja, welke zijn dat dan? De discussie hierover, voorzitter, willen wij eerder voeren dan dat het college met een voorstel komt. Om dit vast te leggen, dienen wij samen met andere fracties een amendement in.

De **voorzitter**. Door de leden Beekman, Hijgenaar, Robesin, Harpe en Van Dijk is het volgende amendement ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat:

- de kerntakendiscussie als eerste prioriteit gevoerd moet worden, maar daarbij wel in deze vergadering een bezuinigingstaakstelling kan worden afgesproken die zal leiden tot een investeringscapaciteit van 16 miljoen voor de ontwikkeltaken van de provincie Zeeland;*
- pas na de kerntakendiscussie gesproken kan worden over de concrete invulling van de bezuinigingen en deze naar onze mening niet alleen en uitsluitend de post Beheer Voorzieningen zal betreffen;*
- Provinciale Staten een cruciale rol vervullen bij voorstellen voor bezuinigingen en nog onvoldoende kaders door Provinciale Staten zijn gesteld met betrekking tot de criteria op welke wijze de bezuiniging van 6,8 miljoen op subsidies moet*

plaatsvinden, wat ook recht doet aan de budgetverantwoordelijkheid van Provinciale Staten;
- duidelijke kaderstelling vanuit Provinciale Staten noodzakelijk is voor een goed en constructief overleg tussen het college van GS en de betrokken instellingen en gemeenten;
- Provinciale Staten nog onvoldoende gelegenheid hebben gehad om nadere kaders te formuleren;

besluiten om aan het ontwerpbesluit het volgende toe te voegen:

alvorens het college de gesprekken met instellingen en gemeenten aangaan, Provinciale Staten nadrukkelijk in de gelegenheid te stellen om nadere kaders te stellen op grond waarvan het college de gesprekken met deze instellingen kan aangaan.

Dit amendement krijgt nr. 3.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Mijn fractie dankt de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Ik heb nog slechts een vraag. Kan het college zijn uiterste best doen om met een tussenrapportage de Staten een zo helder mogelijk verslag voor te leggen van de gevoerde gesprekken, zodat de Staten in de gelegenheid worden gesteld om richtinggevende uitspraken te doen voor de definitieve besluitvorming?

De heer **Colijn** (CU). Hoe ziet u dit nu in de praktijk? Het college bereikt min of meer overeenstemming met de desbetreffende instelling, zulks op grond van bestaande, huidige gegevens. Dan komt het college bij de Staten terug, legt aan de Staten een verslag van de gevoerde gesprekken voor, met de uitkomsten daarvan. Wilt u daar dan nog over gaan discussieren? Hoe werkt een dergelijke gang van zaken uit voor de instellingen? Ik denk dat u op deze manier "achterzeilt". Het lijkt mij verstandiger om ons amendement te volgen en dus eerst het college het een en ander mee te geven, voordat het college de gesprekken ingaat. Bij deze werkwijze kan het bereikte resultaat eerder door de Staten worden overgenomen.

De heer **Roeland** (SGP). Door de Staten zijn verschillende kaders en aandachtspunten meegegeven, soms wat abstract, soms meer concreet. Het college kan daarmee op pad om vervolgens met een tussenrapportage bij de Staten terug te komen. Die werkwijze lijkt mij zorgvuldig genoeg terwijl daarmee tegemoet wordt gekomen aan onze wens om zo snel mogelijk te handelen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. De fractie van D66 is er niet gerust op. Wij horen elke keer een bepaalde visie op de wijze waarop het proces verder zal verlopen. Soms denken we dat wij

ergens komen en dat wij echt datgene gaan doen wat wij in onze amendementen hebben voorgesteld: eerst nog eens kijken naar andere mogelijkheden om ombuigingen te realiseren, en dan pas met de elf genoemde instellingen nagaan wat hun bijdrage zou kunnen zijn. Daarbij geldt de gedachte dat die bijdrage dan veel kleiner zou kunnen zijn. Echter, een volgend moment lijkt het in de visie van veel collega's weer heel anders te zijn afgesproken.

Mijn fractie is er niet gerust op dat er niet met instellingen zal worden gesproken op basis van het huidige voorstel, dus met het mes op tafel, zo in de zin van: eigenlijk wilden we jullie helemaal opheffen, maar nu doen we dat maar voor 50%; ben je nou niet blij? Neen, voorzitter, dan zijn ze niet blij en dan is ook mijn fractie niet blij. Wij vinden dat er eerst moet worden gekeken naar de mogelijkheden om op andere manieren tot bezuinigingen en ombuigingen te komen, binnen de gestelde kaders en binnen de wens van het college om 16 miljoen beschikbaar te krijgen. Wij hebben zelfs gesproken over 18 miljoen maar de gedeputeerde durfde dat bedrag niet eens te herhalen. Ons inziens zou men voor 18 miljoen kunnen bezuinigen zonder dat men de instellingen met een probleem zou confronteren dat zij niet kunnen oplossen. Op die manier zou beter recht kunnen worden gedaan aan ons voornemen om ons daadwerkelijk te concentreren op onze kerntaken, ook zoals wij ze zien en niet alleen overeenkomstig de visie van de minister.

Ik dacht even --toen de heer Roeland het had over een tussenrapportage-- dat hij doelde op het moment tussen het stellen van de vraag waarop moet worden bezuinigd en het moment waarop een en ander wordt verteld aan degene op wie men wil gaan bezuinigen. Echter, uit zijn reactie op de interruptie van de heer Colijn maak ik op dat die conclusie onjuist is. Voorzitter, de bijdrage van mijn fractie is het pleidooi voor de door ons beoogde volgorde van handelen: eerst nog eens nagaan of er andere mogelijkheden zijn, en pas daarna bepalen hoeveel je op een bepaalde instelling wil gaan bezuinigen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Ik maak uit de bijdrage van de heer Hijgenaar op dat hij nu wel heel erg aan het zoeken is. Ik houd hem voor dat er nu een duidelijk dictum ligt, waarin ruimte zit. Het college gaat aan de slag, waarbij er breder wordt gekeken. Er is geluisterd naar de instellingen. Wat wil de heer Hijgenaar nu nog meer...

De heer **Hijgenaar** (D66). Dat kan ik u wel vertellen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). ... behalve dan dat hij zelf, dat wil zeggen de Staten, met de instellingen rond de tafel wil gaan zitten. U weet, mijnheer Hijgenaar,

dat dat niet gaat lukken. Het is mij totaal niet duidelijk wat u allemaal wilt en wat u niet wilt. Ik heb de indruk dat u, samen met GroenLinks, voortdurend over de procedures, de VVD, dit en dat spreekt. Ik denk dan: alsjeblieft, kom toch met een betere oppositie. Het spijt mij, mijnheer Hijgenaar...

De heer **Hijgenaar** (D66). Het spijt u helemaal niet, mevrouw Evertz. Als het u zou spijten, had u uw vinger kunnen opsteken om ons amendement te steunen. Daar staat het allemaal in. U kunt het thuis allemaal nog eens rustig nalezen.

Voorzitter, wij zijn niet onduidelijk geweest en, ja, wij zetten in op de correcte procedure. Je moet immers eerst een correcte procedure hebben om vervolgens een goed besluit te kunnen nemen. Nogmaals, wij zijn helder geweest.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. De heer Hijgenaar kan niet nalaten te onderstrepen dat zijn fractie duidelijk is geweest, maar hij moet het zoveel keer herhalen... Dat komt natuurlijk omdat wij die helderheid niet hebben kunnen ontdekken. Mijnheer Hijgenaar, u zegt dat u helder bent geweest over de procedure, maar mij is dat niet opgevallen. Dat is niet vervelend bedoeld. Wat mankeert er nu aan de door het college voorgestelde procedure? Wij hebben nu de keuze, wij hebben een Zeeuws profiel, wij hebben drie modellen en wij hebben de financiële hoofdlijnen. Het is nu gewoon een kwestie van kiezen en u ontloopt op dit moment het maken van een keuze.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Het college geeft aan dat het uitgaat van Cebeon en natuurlijk gaan de coalitiepartijen daarmee akkoord, maar wij willen een door de hele Staten gedragen opzet.

De heer **Bierens** (VVD). Als het alleen om Cebeon zou zijn gegaan, hadden wij voor het strakke model 1 gekozen. Echter, ook wij kiezen voor die Zeeuwse Plus en daarmee komen we op Model Anderhalf uit. Wat u zegt, klopt niet. Er is goed over nagedacht en wij lopen niet mee, aan het handje van GS. Die Zeeuwse Plus zit erin. Als u, mevrouw Van Unen, nu even aangeeft of u daar ook voor bent of tegen, weten wij in elk geval waar de SP staat.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dat heb ik al gezegd. Wij zijn voor het aangegeven model, maar met het plaatsen van kanttekeningen en daarover kan niet meer worden gesproken. Aan de Staten wordt gevraagd om vandaag in te stemmen met datgene wat er nu ligt. Daarmee geven wij de zaak weer terug aan het college. De Staten spreken er verder niet meer over. Daar ligt ons probleem.

De **voorzitter**. Zo gaat het toch altijd...

De heer **Bierens** (VVD). Mevrouw Van Unen, wat belet u nu om met een amendement te komen, zoals ook de VVD twee jaar geleden deed toen andere modellen aan de orde waren? U kunt nu met een amendement komen, gericht op de modellen die nu worden voorgelegd. Misschien krijgen wij dan een "model-SP" van een-driekwart of van een-komma-zes, maar zegt u nu toch wat u wil... Het is gemakkelijk om aan te geven wat er niet klopt of ontbreekt, maar u geeft niet aan hoe het naar uw mening moet. Van een oppositiepartij die zo hard blaast, mag je toch verwachten dat zij duidelijk aangeeft waar zij voor staat, welke kant het opmoet. Wat er nu gebeurt, heeft alleen maar te maken met vertragingstactieken en de behoefte om het er nog een keer over te hebben en er nog eens over na te denken. Dat hebben wij nu lang genoeg kunnen doen. Er liggen nu stukken voor ons. Zegt u nu toch gewoon: dat willen wij niet en dat willen wij wel in de modellen. Er liggen drie modellen... Als u een vierde heeft, zullen wij ernaar kijken, maar geeft u dan aan hoe dat vierde model eruit ziet.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dat is verwoord in het amendement...

De heer **Bierens** (VVD). Neen.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Dat staat er wel degelijk.

De heer **Bierens** (VVD). Waar dan, mevrouw Van Unen?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Ik doel op het door ons mede-ondertekende amendement waar staat dat wij het als Staten, met z'n allen, doen en niet aan het handje van het college en Cebeon. Dat is wat wij willen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter, hier maak ik bezwaar tegen. Dit komt neer op een karikatuur van de aan de Staten voorgelegde stukken en van de debatten die wij hierover in de afgelopen periode hebben gevoerd. Bovendien staat het zo niet in het bedoelde amendement. Mevrouw Van Unen, leest u het...

De **voorzitter**. Bovendien, als nu wordt gedoeld op amendement nr. 3 wijs ik erop dat dat niet door de fractie van de SP is ondertekend.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Ik doel op datgene wat vanochtend is verspreid.

De heer **Bierens** (VVD). Volgens ons bestaat dat niet meer... Sorry, mevrouw Van Unen, maar wij snappen er echt niets meer van.

De **voorzitter**. De vanochtend ingediende amendementen nrs. 1 en 2 zijn niet ingetrokken.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter, ik herinner eraan dat de heer Bierens mij een vraag heeft gesteld... Mevrouw Van Unen heeft mij wel geholpen maar ik wil die vraag ook graag zelf beantwoorden.

In mijn bijdrage heb ik precies aangegeven, mijnheer Bierens, waar wij voor staan. Misschien heeft u het niet gehoord, maar het staat op de band en u mag mijn papier met aantekeningen zien; ze zijn niet geheim. Daarmee is precies aangegeven waar wij naar toe willen. Wat ik vrees, is dat wij niet meer de gelegenheid krijgen om een en ander in het proces in te brengen. Nogmaals, toen de heer Roeland sprak over een tussenrapportage, dacht ik: nou worden wij het eens. Als die tussenrapportage er zou komen op een moment dat er ook nog naar andere opties zou kunnen worden gekeken --dus nog voor de instellingen wordt gezegd wat wie gaat bijdragen-- zou ik als een gelukkig mens naar huis gaan. Dan zouden deze Staten een wat beter democratisch gehalte vertonen.

De heer **Babijn** (CDA). Wat die tussenrapportage betreft hebben wij een datum genoemd, namelijk 9 oktober. Ik verwijs naar de stukken, de brieven over datgene wat er nog allemaal gaat gebeuren. Op 9 oktober ligt er een tussenrapportage die vervolgens in november door de Staten wordt behandeld.

De heer **Hijgenaar** (D66). Het gaat mij niet om de datum voor de tussenrapportage, maar om het moment in het proces.

De heer **Babijn** (CDA). Ook heb ik aangegeven wat er minimaal in die tussenrapportage moet staan. Ook het college geeft dit aan. Wat wil u nu nog meer? Ook ik snap het niet meer. Het komt gewoon neer op: bewust vertragen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Wat u bedoelt staat in uw bijdrage, maar maakt die bijdrage nu dan deel uit van het collegevoorstel?

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. De heer Hijgenaar doet het voorkomen alsof er vandaag voor de fractie van D66 allerlei belemmeringen zijn geweest om aan te geven wat zij wil op het terrein van de bezuinigingen, maar dat bevreemdt mij. Ik heb geen enkele belemmering ondervonden. Trouwens, D66 staat voor dual opereren in de Staten. Mijns inziens is er voor D66 alle gelegenheid geweest --en die is er nog steeds-- om aan te geven wat die partij wil, maar ik heb het nog niet echt gehoord.

De heer **Hijgenaar** (D66). Volgens mij, voorzitter, heeft de heer Roeland niet goed geluisterd. Ik heb niet gerept over belemmeringen die mij zouden beletten om mijn mening te geven. Ik heb wel

degelijk mijn mening gegeven. Alleen, de heer Bierens begrijpt het maar niet...

De heer **Bierens** (VVD). Maar daarbij verkeer ik wel in goed en breed gezelschap.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Onze fractie sluit zich aan bij het betoog van de heer Beekman. Hij geeft het punt aan waar het bij ons om gaat, al de hele dag. Wij zijn het eens met alle uitgangspunten die met dit voorstel samenhangen, maar juist op dit punt verlangen wij extra grip. Daarom zijn wij het helemaal eens met de fractie van de ChristenUnie en kunnen wij haar amendement steunen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. De fractie van de VVD heeft haar kaders aangegeven. Ik ben blij dat dat ook de fractie van GroenLinks is opgevallen. Wij vinden dat nu het college aan bod is om de kaders uit te werken en in te vullen, om vervolgens met een voorstel terug te komen, nadat wij --halverwege deze rit of zo mogelijk nog eerder-- een tussenrapportage hebben gekregen.

Het valt mij op, voorzitter, dat ook de fractie van D66, die voor dualiteit is, nu aan rolvermenging aan het doen is. Dat zou men toch niet moeten willen, juist om de posities van Staten en college zuiver te houden. Wij zijn er om de kaders te stellen en vervolgens is het aan GS om ze uit te werken, waarna de Staten er weer een oordeel over kunnen hebben. Je zou van een partij als D66 verwachten dat zij dit een goed traject vindt. Echter, gebleken is dat D66 het lastig vindt om keuzes te maken met betrekking tot de kaders.

Voorzitter. Wij hebben kennisgenomen van de antwoorden van het college. Wij zijn blij dat het college kan instemmen met onze stelling dat het van belang is dat er wordt gekeken naar de functies waarbij de vraag wordt gesteld of ze vraag- in plaats van aanbodgericht zijn. Met andere woorden: wij moeten ons niet richten op datgene wat er nu is, maar nagaan waaraan behoefte is en wie daaraan het best tegemoet kan komen.

De VVD-fractie kan instemmen met het dictum zoals het nu ligt, mede gelet op de antwoorden die de heer Van Beveren heeft gegeven op onze vragen. Dit houdt in dat wij de amendementen niet zullen steunen.

De heer **Muste** (NZ). Voorzitter. Het formuleren van het aangepaste voorstel nr. FEZ-051A is door de fractie van Natuurlijk Zeeland een gewaardeerde handreiking aan de organisaties genoemd. Ik constateer met de heer Bierens dat er sprake is van een tendens, van aanbod- naar vraaggestuurd. Zo dient het te zijn: als er sprake is van een gerechtvaardigde vraag moet daaraan tegemoet worden gekomen, en het gaat niet aan om mensen

te overspoelen met zaken waar ze niet op zitten te wachten.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Er zijn niet zoveel zaken waarop ik nog dien in te gaan. Het gaat vooral om een interessante discussie tussen de fracties onderling.

Enkele sprekers hebben gesteld dat er een toezegging zou zijn gedaan met betrekking tot een bredere invulling. Dat lijkt mij niet zozeer een toezegging te zijn; het is gewoon een invulling van het voorliggende dictum. Zo staat het in het dictum.

Voorts is gevraagd hoe het college staat tegenover de motie van de gemeenteraad van Terneuzen inzake de fast ferry. Ik neem aan dat collega Van Heukelom hierop zal ingaan. Dat geldt evenzeer voor het overleg dat op 12 juni met de gemeenten is gevoerd. Ook dat heeft de heer Van Heukelom voor zijn rekening genomen.

Mevrouw Van Unen verlangt een specificatie van de post betreffende inhuur externen van 9,3 miljoen. Dat zullen wij natuurlijk verzorgen, voorzitter; dat is geen probleem.

Welke richting gaat de bredere benadering uit en worden de hier bedoelde gesprekken gevoerd voor de behandeling van de Cultuurnota? Voorzitter, er wordt nu een verdragingsstactiek ingezet, maar als wij in oktober met een tussenrapportage moeten komen is het wel zaak dat het college snel van start kan gaan, na de vergadering van vandaag. Ik verwacht, eerlijk gezegd, dat wij de volgende week uit de startblokken gaan en met instellingen en gemeenten in overleg gaan.

De heer Beekman, ondersteund door de heer Robesin, geeft aan dat de pijn eigenlijk in de kaders zit. Als ik het goed heb begrepen vinden zij de kaders niet duidelijk. Voorzitter, een- en andermaal is uitgelegd, ook in eerste termijn, dat de kerntaken op grond van Cebeon de kaders zijn. De boodschap die de Staten het college meegeven, is vandaag aan de orde. Zou er worden gehandeld overeenkomstig het ingediende amendement, dan zou dat een aanzienlijke vertraging opleveren. Wanneer komen de Staten dan toe aan het stellen van nadere kaders? Dat wordt dan een kwestie van wachten. Wij gaan het dan, denk ik, niet redden om in januari 2013 de Staten het resultaat voor te leggen van het overleg dat wij willen opstarten.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Wij stellen nu een profiel vast. In die zin worden op hoofdlijnen de kaders aangegeven. Waar gaan we naar toe? Daar zijn wij hartstikke helder over, ook waar het gaat om het amendement. Waar het ons om gaat, is dat er nu wel een financieel kader is, maar geen inhoudelijk. Het voorstel geeft aan dat er 10 miljoen extra wordt uitgegeven gelet op de specifiek Zeeuwse situatie, maar waar moeten die middelen nu naar toe? Ik vind dat de Staten het daar wel

degelijk over moeten hebben. Als voorbeeld heb ik de wetenschapsfunctie van de ZB genoemd. Vinden wij die functie wel of niet belangrijk? Ik heb geen idee hoe het college het gesprek daarover ingaat. Gebeurt dat met of zonder wetenschapsbibliotheek? Daar hebben wij het als Staten nog helemaal niet over gehad. Om dan nu te zeggen dat het aannemen van het amendement veel vertraging zou opleveren... Dat vind ik een farce. Wat ons betreft gaan wij het er al in september over hebben. Dan weet het college precies met welke boodschap het op pad wordt gestuurd. Ik heb de indruk, voorzitter, dat de gedeputeerde het gewoon niet wil begrijpen.

De heer **Van Beveren** (GS). Dat laatste is absoluut niet het geval. Ik heb de indruk dat de heer Beekman ons statenvoorstel niet helemaal heeft gelezen. Hij heeft het over de ZB maar het gaat natuurlijk ook om andere instellingen. Wij hebben een onderbouwing gegeven. Daar kan men natuurlijk op afdingen maar die onderbouwing zit wel in het voorstel, en dat is het vertrekpunt. Daar zal het niet helemaal op uitkomen, maar dat is aan het overleg dat wordt gevoerd. Als het specifiek over de ZB gaat, stel ik voor dat collega De Reu er wat dieper op ingaat.

De heer Roeland vraagt om een heldere tussenrapportage zodat door de Staten in oktober richtinggevende uitspraken kunnen worden gedaan. Wanneer wij na vandaag kunnen starten, voorzitter, denk ik dat dat mogelijk is. Moeten wij wachten tot na de statenvergadering in september, dan kunnen wij natuurlijk nooit in oktober met een tussenrapportage komen. Ik zie niet hoe dat zou kunnen. Het is natuurlijk prettig dat de Staten het college tot veel in staat achten maar dat gaat niet lukken.

De heer **Roeland** (SGP). De laatste opmerking is kennelijk bedoeld aan het adres van de heer Beekman. Datgene waarop de gedeputeerde nu doelt, heb ik niet gevraagd.

De heer **Van Beveren** (GS). Dat klopt.

Voorzitter. Ik herhaal dat het aanvaarden van amendement nr. 3 naar het oordeel van het college alleen maar vertraging zou opleveren. Wat ons betreft wordt dit amendement niet aangenomen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. De heer Beekman kan ik zeggen dat er grofweg drie functies zijn die de ZB op dit moment uitvoert. De eerste is de openbare bibliotheekfunctie, het uitlenen van boeken enz. enz. Daarover gaat de gemeente Middelburg. Het gaat weliswaar om hetzelfde gebouw, maar hier is geen sprake van een kerntaak van de provincie. Natuurlijk gaan wij wel met de gemeente spreken over de behuizing enz. Hoe moet dit in de toekomst worden gezien?

Ik denk niet dat dit een zeer belangrijk discussiepunt zal worden.

Over de twee andere functies van de ZB hebben wij gezegd: kijk je er "op zich" naar, dan kun je tot de conclusie komen dat het geen provinciale kerntaken zijn. De eerste functie betreft de steunfunctie, de serviceverlening ten behoeve van het primair en voortgezet onderwijs. Daarvoor is thans nieuwe wetgeving in de maak die volstrekt duidelijk is: dit is geen onderwerp voor provinciale subsidiering. Het is denkbaar dat de Staten, ondanks deze nieuwe wetgeving, van oordeel zijn dat er wat bovenop moet worden gedaan, gelet op de speciale situatie in Zeeland enz., maar het uitgangspunt is dat de nieuwe wetgeving het kader gaat worden voor alle provincies, en dus ook Zeeland.

En dan, voorzitter, is er de discussie over de wetenschappelijke bibliotheekcollectie. Ook hier dienen verschillende elementen te worden onderscheiden. De ZB heeft in haar inspraakreactie aangegeven welke opvatting zij hierover heeft. Ik ga dat nu niet voorlezen; men heeft er kennis van kunnen nemen. Onze reactie daarop is als volgt: wij zullen kritische kijken naar deze taak en naar de uitvoering van deze functie om vervolgens de vraag te beantwoorden of dit inderdaad bij de juiste organisatie is belegd, of het ook anders zou kunnen en hoeveel middelen wij hiervoor over willen hebben. Wij hebben het wel over ruim 3 miljoen structureel per jaar. Wij zullen dit in het overleg nader bekijken. Bij de financiële uitwerking komen wij erop terug. Dit past bij de lijn van de totale aanpak die het college in het kader van de kerntakendiscussie aan de Staten voorlegt. Volgens mij is daar verder geen onduidelijkheid over. Wij gaan deze zaken na vandaag bespreken in het overleg met de ZB, misschien ook met andere instellingen en de gemeente Middelburg.

De heer **Beekman** (CU). Ik dank de gedeputeerde voor zijn reactie, voorzitter, maar voeg daaraan toe dat zijn woorden precies duidelijk maken waar de pijn zit. Misschien komen wij wel tot de conclusie dat wij gewoon moeten doen wat wij wettelijk moeten doen en dat die wetenschappelijke bibliotheek maar moet worden gedigitaliseerd of iets dergelijks, maar dan is er sprake van een ander uitgangspunt dan nu het geval is. Wij vinden toch dat hier sprake is van de verkeerde volgorde.

De **voorzitter**. Dat kunt u vandaag toch zeggen?

De heer **Beekman** (CU). Dat doe ik toch ook?

De **voorzitter**. Ik bedoel: hoe het volgens u moet.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter, neem me niet kwalijk maar je kunt toch onmogelijk over alle hierbij betrokken instellingen... Dat is nou juist wat ik in

eerste termijn heb betoogd: je moet het eerst hebben over het gewenste model en pas daarna kun je spreken over de concrete uitwerking. Het is onmogelijk om in de tijd die de Staten nu hebben gehad, die nadere kaders te stellen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Al eerder is gesproken over de principiële opzet met betrekking tot de volgorde waarin de zaken aan de orde moeten komen. Ik begrijp het heel goed wanneer de heer Beekman en ook andere fracties zeggen dat zij verlangen dat een en ander eerst allemaal door de Staten wordt vastgelegd, en dat het college pas daarna naar de instellingen kan gaan. Echter, het college heeft ervoor gekozen de Staten voor te stellen om met het kader dat wij op dit moment hebben het komende halfjaar het overleg te voeren. Dat wij het wat dit betreft oneens zijn, is duidelijk.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. De motie van de gemeenteraad van Terneuzen betreft het voornemen van het college in verband met de jaarlijkse autonome provinciale bijdrage ten behoeve van de fast ferry, naast het bedrag van 2,5 miljoen in het kader van de BDU. Die autonome bijdrage is 1,4 miljoen en hierbij gaat het vooral om de aanleginrichtingen. Het college heeft hiervan gezegd: eigenlijk zou dit uit de BDU moeten komen. Zo niet, hebben wij gezegd, haal het dan uit de reserve-dividend Sluiskil die wordt gevoerd met de winst die met de Westerscheldetunnel wordt verkregen. Ons inziens heeft de tunnel alles te maken met de fast ferry. Daarom kan het daar vandaan komen, maar bij deze werkwijze wordt de duur van de tolheffing verlengd. Daarvan zegt de raad van Terneuzen: dat moet u niet doen, u moet het doen met de BDU. Ik wijs erop, voorzitter, dat ook wat dat betreft een korting wordt toegepast.

Ik voeg hieraan toe dat in het kader van de OV-visie --de commissie heeft er al iets van gezien-- is aangegeven wat de kosten en de winsten zijn. Bij die gelegenheid is de post van 1,4 miljoen als een vermindering vermeld. Daarover is door de commissie een vraag gesteld. Welnu, dat is de eerder genoemde 1,4 miljoen aan autonoom geld. Wordt gezegd dat het niet met de BDU kan, dan zou het logischerwijze kunnen met middelen uit de reserve-Sluiskil, maar daar is de raad van Terneuzen vierkant tegen.

De heer **Bouterse** (PvdA). Mijn conclusie is dat, als het met BDU-middelen moet, er 1,4 miljoen minder beschikbaar is voor openbaar vervoer.

De heer **Van Heukelom** (GS). Exact, met dien verstande dat ook de fast ferry tot het openbaar vervoer kan worden gerekend.

De heer **Bouterse** (PvdA). In zijn totaliteit?

De heer **Van Heukelom** (GS). Het is in wezen openbaar vervoer.

De heer **Bouterse** (PvdA). Maar dan heeft u het in de afgelopen jaren verkeerd ondergebracht.

De heer **Van Heukelom** (GS). Daarover kan men van mening verschillen, maar dat besluit is toen genomen. Volgens mij was u daar zelf bij.

De heer **Bouterse** (PvdA). Maar ik besluit niet zoveel...

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Ik herinner aan de opmerkingen die zijn gemaakt over de bijeenkomst van het college en de gemeenten die op 12 juni heeft plaatsgevonden.

De heer **Van Heukelom** (GS). Tijdens de Zeelanddag, waar de VZG in een plenaire vergadering bijeen was --er was ook een vergadering van portefeuillehouders-- is voor het eerst over de kerntaken gesproken. Vervolgens heb ik een en ander weer ter tafel gebracht in het College voor Zorg en Welzijn. Ik heb bij die gelegenheid met de wethouders gesproken over de besluiten die vandaag worden genomen. Zij hebben het voorstel van het college omarmd. Wat gaan wij nu doen? Wij gaan met elkaar spreken over de vraag: wiens taak is het en wie gaat de taak uitvoeren? Zij nemen de vrijheid om zelf uit te maken aan wie zij een bepaalde functie toebedelen. Ze gaan niet zeggen: dat is dus die bestaande instelling. Wordt niet voor de bestaande instelling gekozen, wat betekent dat dan voor die instelling qua werkgelegenheid? Als niemand de desbetreffende functie gaat uitvoeren, wat betekent dat dan voor de samenleving? Het zijn deze punten die worden doorgenomen en daarvan wordt verslag gedaan. Wij waren het hierover alle veertien eens.

De heer **Babijn** (CDA). Wij praten hierbij over Klaverblad, Sport Zeeland...

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik heb gezegd: laten wij de prestatie-afspraken als uitgangspunt nemen. Dat lijkt mij de gemakkelijkste "tool" om ergens te komen. Op grond van die afspraken zou je kunnen zeggen dat er een bepaalde verdeling van taken inzet. Je kunt dan zuiverder zeggen: dit is uw taak, dat is mijn taak enz. Over de WMO-steunfunctie wordt er in de wet weinig of niets gezegd, maar wij moeten daar wel over spreken. Wat verwacht men op grond van het wettelijk kader van ons? Ook dat is een onderdeel van die hele discussie.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. De fractie van de SP dient een amendement in, maar haar voorkeur gaat uit naar het desbetreffende amendement van de gezamenlijke oppositie. Wordt

dat niet aangenomen, dan ligt er een voorstel van mijn fractie om naar bepaalde posten te kijken.

De **voorzitter**. Door het lid Van Unen is het volgende amendement ingediend:

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

*Bijdrage ontwikkelingssamenwerking: wel voortzetten; 0,1 miljoen.
Beheer en onderhoud wegen en overig verkeer en vervoer: niet voortzetten; 0,4 miljoen.
Fast ferry: niet voortzetten; 1,4 miljoen.
Water: niet voortzetten; 0,1 miljoen.
Zeeuwse Milieufederatie: wel voortzetten; 0,1 miljoen.
Beheer voorzieningen: wel voortzetten; 16,6 miljoen.
Personeelsformatie (aanvullend boven taakstelling 17,7 miljoen): niet voortzetten; 6,0 miljoen.
Overhead: niet voortzetten; 1,0 miljoen.
Externe inhuur (toepassen Roemernorm): niet voortzetten; 11,8 miljoen.
Economische Impuls Zeeland: niet voortzetten; 1,1 miljoen.
Lobby Den Haag en Brussel: niet voortzetten; 0,2 miljoen.
Provinciale topsportevenementen: niet voortzetten; 0,5 miljoen.
Strategische marketing en promotie: niet voortzetten; 0,1 miljoen.
Halvering representatiekosten (incl. inhoudelijke posten): niet voortzetten; p.m.
Ruimte voor maken keuzes: niet voortzetten; -/- 0,6 miljoen.*

Totaal: niet voortzetten: 22,0 miljoen; wel voortzetten: 16,8 miljoen.

Dit amendement krijgt nr. 4.

Ik meen dat amendement nr. 3 het meest verstrekkend is. Voorgesteld wordt immers om het voorstel van het college aan te houden, zodat het college eerst overleg kan voeren met instellingen en gemeenten. Mij blijkt dat de Staten zich met deze conclusie kunnen verenigen, zodat dit amendement het eerst in stemming wordt gebracht.

Amendement nr. 3 van het lid Beekman c.s. wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de CU, de PVV, de PvZ, de SP, GL en D66 voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 2 van het lid Hijgenaar c.s. wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de CU, de PVV, de PvZ, de SP en GL voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 1 van het lid Hijgenaar c.s. wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de CU, de PVV, de PvZ, de SP en GL voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt amendement nr. 4 van het lid Van Unen.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Wanneer dit amendement wordt aanvaard, is er geen budget meer voor bijvoorbeeld externe accountantscontrole. Ik verwijs naar het onderdeel van het amendement dat betrekking heeft op de externe inhuur. Dit gaat veel te ver; het kan ook niet. Het college ontraadt de Staten de aanvaarding van dit amendement.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter, kan de gedeputeerde er wel mee leven wanneer wij er een miljoen afhalen?

De **voorzitter**. Ook het beheer van onze prachtige monumenten is hierbij betrokken...

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Het verbaast mij dat de fractie van de SP ook tegen economische impulsen is.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Neen, wij zijn niet tegen economische impulsen, maar tegen de Economische Impuls Zeeland als instelling. U krijgt binnenkort de jaarcijfers. Misschien moet u die maar eens goed bekijken...

De heer **Bierens** (VVD). Die cijfers hebben we. Ik snap het echt niet...

Amendement nr. 4 wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP en Natuurlijk Zeeland voor dit amendement hebben gestemd.

In stemming komt statenvoorstel nr. FEZ-051A.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Tijdens het over dit voorstel gevoerde debat is heel duidelijk naar voren gebracht wat onze positie is. Op een aantal punten hadden wij het echt anders gewild. Echter, om nu tegen te stemmen... Dat is voor ons te zwaar. Waar het gaat om de profielkeuze en de overgang van beheer naar ontwikkeling, zijn wij het met het college eens. Wij stemmen voor, met pijn in het hart en zullen ons blijvend kritisch opstellen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter, voor mijn fractie geldt dezelfde stemverklaring.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, Natuurlijk Zeeland, de SGP, de CU, de PvZ, de PvdA, het CDA en de VVD voor het voorstel hebben gestemd.

16. Statenvoorstel Voorjaarsnota (FEZ-047)

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Het is een hele opgave om, na de behandeling van het vorige agendapunt, een beschouwing te houden waaruit naar voren moet komen op welke wijze wij het beste voorhebben met onze provincie, het land dat het college aan de zee heeft toevertrouwd. In de ogen van GroenLinks heeft het college zojuist de zee van de cultuur zo ongeveer leeg gevist. Tegelijkertijd heeft men ook de bijbehorende banen --als het allemaal doorgaat: een paar honderd-- aan de zee toevertrouwd. En wij willen meer partnerbanen in verband met de komst van de marinierskazerne...

Graag, voorzitter, had ik een positiever verhaal gehouden, als was het maar omdat dit het laatste betoog over een Voorjaarsnota is dat ik aan u mag voordragen. Het college struikelt de laatste tijd van incident naar incident. Nog nooit heeft GroenLinks zoveel negatieve reacties gehad over onder andere de 57plus-maatregel. Geen weldenkend mens kan begrijpen dat in een tijd van toenemende werkloosheid mensen naar huis worden gestuurd met behoud van een goed deel van hun salaris. Dat is niet goed voor het Zeeuwse DNA. Deze maatregel is de meest in het oog springende en GroenLinks vindt het nog steeds een forse misstap om in deze tijd van bezuinigingen 150 mensen, met al hun kennis, naar huis te sturen.

Voorts is het een opgave om een Voorjaarsnota te behandelen die niet datgene biedt wat een Voorjaarsnota behoort te bieden. Dat was dan ook de reden om met het verzoek te komen, de behandeling van deze nota uit te stellen. Dit stuk biedt geen volledig inzicht in de actuele financiële positie van de provincie. Alles, bijna alles is afhankelijk gemaakt van de kerntakendiscussie,

waar wij zojuist voorlopig een puntje achter hebben gezet. Waar het college nog steeds volhoudt dat de 57plus-maatregel louter een zaak van het college is, vraagt het wel 50 miljoen om de resultaten van de kerntakendiscussie te kunnen uitvoeren. Dat heet "overboeken". Welnu, voorzitter, dat lijkt mij een bevoegdheid van de Staten en daarom dien ik een amendement in dat erop is gericht, de onttrekking aan de algemene reserve alsmede het instellen van de voorziening in een apart voorstel aan de Staten voor te leggen.

Voorzitter. Het is opvallend in deze Voorjaarsnota dat er weer volop wordt geschoven met kredieten, naar het volgende jaar. Even snel tellend, kom ik op zo'n 3 miljoen uit. Wat blijft er nu over van de opmerking van onze accountant hierover? Wat betekenen nu de woorden in het dictum: "in te stemmen met de herziening van spelregels overboeken budgetten naar andere jaren"? Het college belooft beterschap maar werkt nog even een vlekje van 3 miljoen weg, nog afgezien van 10 miljoen van de rekening. Is het nu echt allemaal onder controle, zo vraag je je dan af.

Nogmaals, een financiële stand van zaken is er niet en dus is voor de Staten ook niet duidelijk hoe het staat met de ontwikkeling en voortgang van het financiële beleid. Kortom, het gaat om een Voorjaarsnota die wat GroenLinks betreft teleurstelt. Dit stuk geeft geen echt inzicht in, laat staan uitzicht op de stand der financiën. De prioriteiten voor de programmabegroting voor 2013 kunnen pas worden toegekend in de Najaarsnota, aldus het voorstel. Daarmee geeft ook het college zelf de beperktheid van deze Voorjaarsnota aan. Gelet op de besluitvorming in het kader van de kerntakendiscussie heeft dit stuk geen invloed op de begroting-2013. Het besluit is dus prematuur te noemen. Er is reden genoeg om nader naar het dictum te kijken. Wat mijn fractie betreft is deze Voorjaarsnota een document van en voor het college. Mijn fractie stelt voor om deze nota voor kennisgeving aan te nemen en dient daartoe een amendement in.

Voorzitter. Is er wat positiefs te melden over dit college? Jazeker: er komt geen tweede kerncentrale en de eerste gaat in 2033 dicht. Daarmee is niet gezegd dat het college hieraan iets heeft gedaan. Het is een kwestie van zoeken naar mogelijke complimenten, en dit is er een. De kerncentrale kan overigens goed bijdragen aan de energietransitie. In het kader van de Delta-strategie heeft GroenLinks daarvoor een voorzet gegeven die betrokken kan worden bij de discussie hierover. Gebruik de miljoenenwinst van de kerncentrale voor energietransitie. Wat ons betreft is dat de enige nuttige toepassing van kernenergie op dit moment. Overigens, wij rekenen erop dat het mogelijk maken van de bouw van een tweede kerncentrale uit het ontwerp-omgevingsplan wordt gehaald.

Dat geldt ook voor de WCT. Het is opmerkelijk dat het college doende is om voor de WCT de geluidscontour aan te passen. Is dat alleen om de WCT mogelijk te maken? Hoe flexibel is deze contour dan wel? In plaats van voor een WCT zou het college beter initiatieven kunnen nemen om de vrijkomende kaderuimte bij Zalco te benutten. Heeft het college hierover al nagedacht? Zo ja, tot welke conclusies is het dan gekomen?

Voorzitter. Wat ons zorgen baart, is dat het nog steeds mogelijk is, ook in het concept-omgevingsplan, om megastallen uit te breiden en daardoor te behouden. Dit gebeurt nu in naam van de diervriendelijkheid, maar het is de zoveelste truc van de bio-industrie om overeind te blijven. Er moet milieuwinst worden behaald met technische middelen, plus bedrijfsuitbreiding ten behoeve van diervriendelijkheid. Het is dezelfde discussie als pakweg dertig jaar geleden werd gevoerd over de ammoniakreductie. Daarvoor kwamen er plannen in elke regio, en het werd handel in lucht. Een dergelijke kant gaan wij ook nu weer op. GroenLinks doet een beroep op het college om hier niet in te trappen. Is het college --in het kader van de wetgeving over de stikstofdepositie en in relatie met Natura 2000-- bereid om een maatregelenpakket aan te bieden om bedrijfssluitingen mogelijk te maken in plaats van uitbreidingen, als dat nodig is? Aanpak op maat, voorzitter; dit lijkt mij nu een echte kerntaak. Aan de slag dus! Ik kom hierop zeker terug bij de behandeling van het Omgevingsplan.

Om nog even bij de boeren te blijven... Is het college er blij mee dat boerenbelangenbehartiger-bij-uitstek, staatssecretaris Bleker, weer teruggaat naar zijn pony's? Hij heeft in Nederland wat de natuur betreft meer kapot gemaakt dan mij, en ik neem aan ook het college, lief is. GroenLinks beschouwt herstel van datgene wat Bleker heeft nagelaten ook als een kerntaak. Gelukkig geeft het Lenteakkoord daartoe een aanzet. Heeft het college plannen om daarbij aan te sluiten? Kan en wil het college door middel van cofinanciering en wellicht Euro-financiering meer doen?

Voorzitter. Het kan niet uitblijven, en ik wil collega Robesin ermee eren: het Hedwige- en Schelde-akkoord. Een plan, bedacht door het CDA... GroenLinks was niet echt van dit drieluik gecharmeerd, maar goed, elk zijn deel; doe het maar. Het is een kwestie van geven en nemen, ook in de politiek. Het kabinet pleegde woordbreuk en schond internationale verdragen alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Daarmee werd ook de Grondwet genegeerd. Het aardige is dat, als een kabinet een wet niet uitvoert, dit volgens de Grondwet een misdrijf is. Het OM kan dan tot vervolging overgaan. Echter, in dit geval zou de Tweede Kamer dat moeten doen. De Tweede Kamer komt daar nooit aan toe en dus gebeurt er niks. Er werd niet meer geregeerd met Geert --een

grapje-- maar de waan van de dag had toegeslagen. "Dit is een land waar afspraak afspraak is" heb ik ooit vertaald met "Dit is een land waar afbraak afbraak is". Het is fijn dat er is afgerekend middels het Lenteakkoord, zodat Nederland en ook de provincies weer een beetje verder kunnen.

Er is hoop, voorzitter. De PvdA flirt openlijk met de SP. Weliswaar gebeurt dat op landelijk gebied, maar wie weet: wat nog niet is, kan komen. De VVD neemt op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking een helder PVV-standpunt in. En dan is er wellicht hoop waar het gaat om de samenstelling van een volgende college. GroenLinks hoopt --hoe kan het ook anders-- dat dit door VVD en SGP gedomineerde college de rit niet uitzit indien het dit beleid doorzet. De provinciale organisatie lijkt verlamd, culturele organisaties zijn nagenoeg wegbezuinigd of worden dat, en honderden banen zijn straks verdwenen. Ik doel nu ook op de partnerbanen. Dit college lijkt op ramkoers te liggen. Deze boekhoudersmentaliteit is GroenLinks een doorn in het oog.

Voorzitter. Helaas is het een somber verhaal. Graag had ik het anders gedaan, maar hoe kan het ook anders? Veel mensen zijn diep en diep teleurgesteld, vooralsnog, in dit collegebeleid. Het zal je baan of je partnerbaan maar zijn. Je zult maar trots zijn op je Zeeuws Archief, op een landelijk bekend staande bibliotheek met een schat aan wijsheid, op Terra Maris...

De heer **Bierens** (VVD). Mijnheer Harpe, ik weet niet wat u hebt besloten, maar wij hebben niets besloten over die instellingen. Ik begrijp niet goed waarom u nu komt met deze opsomming van zaken waarmee u het niet eens bent en waarvan u ook meteen zegt dat ze slecht voor Zeeland zijn, maar wij hebben helemaal niets besloten over bijvoorbeeld de ZB. Ik begrijp het werkelijk niet.

De heer **Harpe** (GL). Ik zou kunnen zeggen dat dat nou juist het punt is, dat u niets hebt besloten, maar de coalitiepartijen hadden en hebben wat besloten. Overigens, ik heb gezegd dat u dreigt te besluiten, of soortgelijke bewoordingen.

De heer **Bierens** (VVD). Neen, u zegt dat de ZB dichtgaat, dat er mensen op straat komen te staan...

De heer **Harpe** (GL). Ja, het zal je partnerbaan maar zijn. Ja, je zult maar thuis zitten, mijnheer Bierens, als dit over je heen komt. De kranten hebben er vol van gestaan. Ook uw fractie heeft hierover brieven gekregen van mensen die volop bezorgd zijn. Maar misschien mag ik het als volgt vertalen. Ik hoop met u dat u bij het einde van deze rit tegen mij kunt zeggen: mijnheer Harpe, u heeft het voor 200% fout gehad, want de ZMF bestaat

nog --die heeft er zelfs geld bijgekregen--, bij de ZB gaat het allemaal goed enz. Als dat gebeurt, wil ik graag mijn ongelijk erkennen.

De heer **Bierens** (VVD). Maar nu bent u helder! U wilt gewoon alles laten zoals het is. Wat het landelijke niveau betreft denk je: GroenLinks, dat is een partij die vooruit wil en daarom kun je er nog wel eens een akkoord mee sluiten, als dat nodig is. Maar wat u nu vertelt, komt gewoon neer op: blijven zitten waar je zit, liefst niets veranderen en als er tegengas komt, terugtrekken. Welnu, dat hebben wij niet bij de instellingen geproefd. U maakt er nu echt een karikatuur van. De instellingen zien wel degelijk het nut van veranderingen in en die willen graag duidelijkheid voor de toekomst. Wat u zich zou moeten aantrekken --ik verwijs nu naar het vorige college-- is dat u die instellingen in een lastige positie hebt gebracht doordat, mede onder verantwoordelijkheid van uw partij, structurele uitgaven met incidentele provinciale middelen zijn gedekt. Sterker nog, door dat college is toestemming gegeven om bij instellingen formaties uit te breiden.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter, ik begrijp dat de heer Bierens een trauma heeft overgehouden van het vorige college...

De heer **Bierens** (VVD). Van de lijken in de kast die ze hebben laten zitten!

De heer **Harpe** (GL). Ik constateer dat partijen die nu in het college zitten, ook in het vorige college hebben gezeten. Maar goed, voorzitter, de heer Bierens moet hiermee maar leren leven.

Het kan anders en het moet anders. Ik zou zeggen, ga in het raam van de kerntakendiscussie het debat aan en kom dan met de financiële invulling. Wat er nu gebeurt, is het omgekeerde. Het college bezuinigt en koppelt dit aan een zelf bedacht model voor de kerntakendiscussie. Dit doet in de ogen van GroenLinks geen recht aan onze duale democratie.

Voorzitter. Het doen en laten in dezen van college en collegepartijen is voor GroenLinks zo onbegrijpelijk en teleurstellend dat ik heb besloten om mijn deelname aan de Commissie Duaal voorlopig op te schorten. Het lijkt binnen deze coalitie niet mogelijk om naar eer en, vooral, naar geweten te handelen. De vertoning in eerste en tweede termijn van de kerntakendiscussie in de commissie, vond ik onthutsend. Daarmee werd het duale karakter uit deze Staten gehaald.

Nederland is een rijk land, een heel rijk land, zolang er instellingen als doelcorporaties bestaan, zoals waterschappen en veiligheidsregio's. Wat maakte het Nederlandse waterschap zo succesvol dat deze machtige doelcorporatie eeuwenlang kon functioneren naast de algemene besturen op

lokaal, regionaal en centraal niveau? Ondanks vele fouten die er zijn gemaakt, met vaak ernstige gevolgen, is het nooit gekomen tot eliminatie van het fenomeen waterschap. De democratisering van de waterschappen, als laatste poging om ze te behouden, is mislukt. Er zijn zelfs partijen die, om de waterschappen te redden, de getrapte verkiezing terugwillen. Dat heet dan "het cruciale midden".

Voorzitter. GroenLinks hoopt dat deze overbodige bestuurslagen met de komst van een nieuw kabinet zullen verdwijnen. Ik denk aan een kabinet zonder partijen die getrapte verkiezingen weer willen invoeren, een kabinet dat vooruit denkt en geen oude waarden in stand wil houden of herstellen. Waterbeleid en -beheer worden dan een kerntaak van de provincies. Het zou mooi zijn, voorzitter, en een enorme besparing opleveren. Wie wil dat nou niet?

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Ik wil toch even een lans breken voor de waterschappen. Daar zit een hoop expertise. Ik vraag mij af of niet ook GroenLinks het risico ziet dat er is wanneer er wordt besloten tot samenvoeging, waarbij een afweging moet worden gemaakt op grond van de vraag waar er geïnvesteerd moet worden. Dijkveiligheid staat bij de PvZ bovenaan; dat is onze eerste prioriteit. Mijnheer Harpe, bent u niet met ons van mening dat bij samenvoeging inderdaad het risico ontstaat dat er prioriteiten moeten worden gesteld? Of ziet u het anders?

De heer **Harpe** (GL). De risico's die wij lopen, zijn er al. Een kwart van de dijken is niet op orde, zo wordt gesteld in het verslag over het waterbeheer en- beleid. De tekst die ik zojuist heb voorgelezen, heb ik overgenomen van de Unie van Waterschappen: "Ondanks vele fouten die zijn gemaakt, met vaak ernstige gevolgen, is het nooit gekomen tot eliminatie van het fenomeen waterschap."; dat is een tekst van de Unie. Ze hebben onderzoek gedaan en natuurlijk komen ze tot de conclusie dat ze moeten blijven bestaan en verbeteren, maar zolang geconstateerd moet worden --dat is al tientallen jaren het geval-- dat de dijken niet op orde zijn, zeg ik: haal die bestuurlijke laag eraf. De kennis moet natuurlijk worden behouden. Ik heb hiervoor in het verleden ideeën aangedragen. De waterschapsorganisatie doet goed werk, als kennisinstituut, maar die hele zware bovenlaag... Haal die er maar gauw af. Daar is al menig onderzoek naar geweest. Met het schrappen van die bovenlaag wordt er enorm veel bespaard. Tegen die achtergrond kan ook naar de rol van de provincies worden gekeken. Wij hebben daar ideeën over en als het goed is, kent men die.

De **voorzitter**. U bent ver over uw spreektijd heen. Wilt u afronden?

De heer **Harpe** (GL). Nog twee regels; u voelt het aan. Voorzitter. Zou de gedeputeerde in de eerstvolgende commissievergadering willen meedelen hoeveel procent van de begrote gelden al is besteed en hoeveel er nog dit jaar kan worden besteed? Wat gaan wij doen met het overschot?

Voorzitter. Ik hoop oprecht de volgende keer een positiever verhaal te kunnen houden.

De **voorzitter**. Door het lid Harpe zijn de volgende twee amendementen ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 mei 2012, nr. 12011254, inzake de Voorjaarsnota 2012;

constaterende dat:

- het college voornemens is om op basis van 83% deelname aan de 57plus-regeling een bedrag van 50 miljoen (exact bedrag nog nader te bepalen) aan de algemene reserve te onttrekken;*
- dit bedrag moet worden toegevoegd aan de Voorziening NAR;*

overwegende dat deze onttrekking aan de algemene reserve alsmede het instellen van genoemde voorziening een bevoegdheid van Provinciale Staten is;

besluiten om de onttrekking aan de algemene reserve alsmede het instellen van de voorziening in een apart voorstel in Provinciale Staten te behandelen.

Dit amendement krijgt nr. 5.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 mei 2012, nr. 12011254, inzake de Voorjaarsnota 2012;

constaterende dat:

- het college voornemens is om meer tijd uit te trekken om de in de kerntakendiscussie genoemde bezuinigingen op instellingen met deze instellingen en gemeenten te bespreken;*
- dat daardoor effectivering van deze bezuinigingen niet in het boekjaar 2013 zullen plaatsvinden;*

overwegende dat de uitvoering van het kerntakenvoorstel c.q. de financiële ombuiging per

1 januari 2014 ingaat en per 1 januari 2016 wordt gerealiseerd;

besluiten om:

- kennis te nemen van de ontwikkeling van de financiële positie van de provincie Zeeland;
- de financiële effecten eerst en op zijn vroegst te betrekken bij de begrotingsvoorbereiding-2014

Dit amendement krijgt nr. 6.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Het college komt in deze Voorjaarsnota met slechts enkele zaken waarover de Staten besluiten dienen te nemen. Voor de programmabegroting-2013 wacht het college de resultaten van de kerntakendiscussie af maar het merkt daarbij op dat, wat het college betreft, de nadruk komt te liggen op de ontwikkeltaken. Mijn fractie kan in deze richting een heel eind meegaan.

Ten aanzien van een aantal ontwikkelingen, met directe consequenties voor het meerjarenperspectief, wil de PVV-fractie toch een aantal opmerkingen maken. Zo gaan de provincies vanaf 2012 meedelen in de bezuinigingen, zo ook de provincie Zeeland. In het meerjarenperspectief is deze verlaging al meegenomen. Wat de PVV betreft is de met betrekking tot het natuurbeleid ingeslagen weg --na jaren van onevenredig grote uitgaven, om maar meer natuur in onze mooie provincie te maken-- uitstekend. Wij stellen vast dat de in de begroting opgenomen middelen toereikend dienen te zijn en dat wij daarop wat betreft 2013 en volgende jaren voort dienen te borduren. Zeeland is een en al natuur. Dat was het al voordat de natuur- en milieulobby begon te toeteren dat er nog meer kunstmatige natuur bij moest komen.

Voorzitter. De PVV is altijd fel tegen verhoging van de opcenten geweest, en zij is dat nog steeds. Het is en blijft een ordinaire belastingverhoging. Tijdens de algemene beschouwingen van het vorige jaar gaven wij al aan dat, wat de PVV betreft, de provincie Zeeland eerst eens wat meer in eigen vlees zou moeten snijden, voordat het geld wordt weggegraaid bij de inwoners van Zeeland. Jarenlang roepen de milieclubs dat de vervuiling moet worden teruggedrongen en dat auto's een belasting voor het milieu vormen. Nu blijkt dat steeds meer mensen een auto aanschaffen die minder belastend voor het milieu is. Dat is op zich prima, maar deze ontwikkeling leidt tot minder belastingopbrengsten. Nu hadden wij verwacht dat het college zou voorstellen om deze tegenvallende inkomsten te compenseren met mogelijke ruimte die ontstaat door bezuinigingen op het natuurbeleid. Dat zit immers in dezelfde hoek. Maar nee, dat voorstel hebben wij nog niet mogen ontvangen.

De non-activiteitsregeling-57-plus (NAR) is, wat de PVV betreft, een gouden regeling die absoluut niet past in het huidige tijdsbeeld. Bedrijven worden gedwongen om medewerkers te ontslaan, waarbij vaak niets anders voor handen is dan een schamele uitkering en, voor enkele medewerkers, na verloop van tijd een andere baan. Wanneer in een jaar tijd de opcenten worden verhoogd en een gouden afvloeiingsregeling als de NAR-57-plus wordt doorgevoerd, kan men het de Zeeuwen niet kwalijk nemen dat zij dit ervaren als een situatie waarin de belastingbetaler betaalt voor deze gouden, niet van deze tijd zijnde regeling. Hoe durven GS in deze tijd de rekening voor de NAR-57-plus met droge ogen, zonder het schaamrood op de kaken, op de keukentafel van de Zeeuwse huishoudens te leggen? De toekomst zal uitwijzen wat de inwoners van Zeeland hiervan vinden...

Nu wij het toch over geld hebben, voorzitter, het volgende. In 2010 hebben de Staten besloten om voor in totaal 17,7 miljoen te bezuinigen. In dit bedrag was opgenomen een vermindering met 90 formatieplaatsen, zulks op basis van natuurlijk verloop. Enkele maanden geleden heeft het college de NAR-57-plus uit de hoge hoed getoverd. Wat het college betreft is de beslissing hierover niet aan de Staten. Nou, voorzitter, mijn fractie is van oordeel dat het college hiermee feitelijk weigert om een door de Staten genomen besluit uit te voeren; ik doel nu op de genoemde 17,7 miljoen. Wat de PVV-fractie betreft schoffeert het college hiermee de Staten.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. In feite is het niet langer noodzakelijk om in deze zaal bij elkaar te komen om te vergaderen. Immers, een moderne vergadering vindt tegenwoordig plaats met behulp van een videoverbinding, de conferencecall. Echter, voor ons is die vorm natuurlijk niet wenselijk, want er moet worden gestemd over moties, voorstellen enz. Bovendien blijft het persoonlijke contact belangrijk, naast de non-verbale communicatie. Niettemin wil mijn fractie met dit voorbeeld aandacht vragen voor een specifiek thema dat ook in 2013 in belang zal toenemen: de digitale en sociale infrastructuur. Wij hebben er als CDA voor gekozen om ons bij deze algemene beschouwing te beperken tot een enkel thema, omdat juist deze infrastructuur kansen biedt voor onze totale Zeeuwse samenleving en omdat dit past bij de discussie die wij hierover al eerder hebben gehad.

Al in 2004 nam de CDA-fractie het initiatief voor het Zeeuws Initiatief Educatief Netwerk, waardoor onderwijsinstellingen op het glasvezelnetwerk werden aangesloten. Enkele weken geleden, op 8 juni, leverde Delta ook de tweede fase van dit project op, waardoor 76 basisscholen een glasvezelverbinding kregen. In 2010 stelde de CDA-fractie voor om het

glasvezelnetwerk fors uit te breiden, ten behoeve van het MKB, zulks naar aanleiding van een noodkreet van innovatieve bedrijven die sterk afhankelijk zijn van ICT-voorzieningen. Dit is door de Economische Impuls opgepakt.

Voorzitter. De digitale infrastructuur is niet een doel op zich, maar een randvoorwaarde voor de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van de regionale economie. Door deze digitale revolutie --zo kunnen wij dit toch wel noemen-- worden plaats en afstand steeds minder belangrijk. Grote afstanden kunnen worden overbrugd met een druk op de knop. Als voorbeeld noem ik de tweet van 140 eenheden. Ook sociale afstanden worden kleiner. De ontwikkeling van digitale mogelijkheden heeft een ongekeerde invloed op samenleving en economie.

Juist in een provincie als Zeeland, waar afstanden een grote rol spelen, is het belangrijk om te anticiperen op deze ontwikkelingen. Ik schets er twee. Allereerst noem ik ICT en werkgelegenheid. Op verschillende manieren zien wij in Zeeland een wisselwerking tussen beide. Ten eerste biedt ICT de mogelijkheid om klanten op afstand service te verlenen. Wij zien dan ook de trend waarbij visiecontact tussen organisaties en klanten, de balie, verdwijnt. Landelijke organisaties kunnen centraliseren en nevenvestigingen sluiten. Zeeland heeft last van deze ontwikkelingen, maar mijn fractie ziet ook kansen voor Zeeland. De provincie kan aantrekkelijker worden juist voor de vestiging van hoofdkantoren van organisaties die aansluiten bij de identiteit van Zeeland. Het is dus belangrijk dat Zeeland blijft investeren in een goed woon- en vestigingsklimaat.

De heer **Colijn** (CU). Is het u bekend dat veel MKB-bedrijven op industrieterreinen, dus in de dunnere periferie, zich helemaal geen glasvezelverbinding kunnen veroorloven omdat Delta daar de enige aanbieder is, waardoor het niet betaalbaar is?

Mevrouw **De Milliiano-van den Hemel** (CDA). Over die betaalbaarheid wil ik het graag in het vervolg van mijn betoog hebben.

Voorzitter. Voor het genoemde goede vestigingsklimaat is breedband steeds belangrijker omdat voor veel bedrijven digitale communicatie een dagelijkse bedrijfsactiviteit is geworden. Omdat de mogelijkheden toenemen, is er een steeds grotere vraag naar uitbreiding van de capaciteit van het netwerk, waarvoor op dit moment glasvezel de meest toekomstbestendige oplossing is. Graag vraag ik het college welke mogelijkheden het ziet om in een publiek-private samenwerking in te zetten op de uitbreiding van het Zeeuwse glasvezelnetwerk. Wat daarbij van groot belang is --het is al aangegeven-- is het financiële aspect. Acht het college het financieel haalbaar om, mede gelet

op de ontwikkeltaken, voldoende ruimte te bieden voor het glasvezelnetwerk?

Een ander gevolg is het tijd- en plaatsonafhankelijke werken, ofwel het "nieuwe werken". Voor veel soorten arbeid geldt, dat werknemers in verschillende omgevingen hun werk kunnen verrichten, op kantoor, thuis of in een verzamelkantoor, zoals Dok 41 in Vlissingen. Mijn fractie denkt dat Zeeland hier nog meer op zou kunnen inzetten. Uit antwoorden, door het college gegeven op vragen van mijn fractie, blijkt dat bijna 20.000 Zeeuwen elke dag de provincie uitrijden om elders te gaan werken. Stel je toch eens voor dat deze mensen --omdat zij het gewenst vinden om dicht bij hun werk te gaan wonen-- de provincie verlaten. Dat is beslist ongewenst. Als Zeeland meer inzet op de mogelijkheden van het "nieuwe werken", wordt Zeeland ook als woonprovincie nog aantrekkelijker.

Als tweede ontwikkeling noem ik ICT en zorg. Voorzitter. Het huidige zorgstelsel staat onder druk. Door technologische ontwikkelingen nemen de behandelmogelijkheden maar ook de kosten enorm toe. De toename van de zorgvraag en de vergrijzing dragen hieraan verder bij. Ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en meedoen in de samenleving. Mensen organiseren hiervoor zelf de zorg voor elkaar, aangevuld met professionele hulp. Natuurlijk blijft die persoonlijke aandacht zeer belangrijk, maar er zijn ook allerlei nieuwe diensten, onder andere met behulp van ICT-toepassingen waarmee kansen worden geboden om de kwaliteit van leven van ouderen te verbeteren. Ook bij Europa bestaat hiervoor volop aandacht in het kader van 2012, het Europese jaar-Actief ouder worden en solidariteit tussen generaties. Hiervoor wordt zelfs jaarlijks 55 miljoen subsidie verstrekt. Graag horen wij van het college of het met de CDA-fractie van oordeel is dat de ICT-ontwikkelingen ook op het terrein van de zorg voor Zeeland kansen bieden, en of het college Europese bronnen zal aanboren voor deze ontwikkelingen in onze provincie.

Voorzitter. De CDA-fractie ziet Zeeland graag als voorloper op het terrein van innovatieve ICT-toepassingen die bijdragen aan sociale en economische ontwikkeling. Met name op de terreinen van zorg en werk zijn er ons inziens voldoende kansen. Mijn fractie zet in op een verdere uitbreiding van het glasvezelnetwerk. Bovendien roept zij Zeeuwse bedrijven op en moedigen wij die bedrijven aan om innovatieve toepassingen te blijven ontwikkelen. Wij weten dat er bedrijven zijn die dit al doen, maar vaak is dit te weinig bekend. Laten wij ervoor zorgen dat de overheid en het bedrijfsleven elkaar hierin versterken, zodat dit ten goede komt aan de sociale en economische ontwikkeling, ten behoeve van elke inwoner van Zeeland.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Traditiegetrouw biedt de behandeling van de Voorjaarsnota een moment voor het houden van politieke beschouwingen. Dat is ook vaak heel goed mogelijk omdat in de Voorjaarsnota een aantal beleidsvoornemens van het college is opgenomen. Wat dat betreft is het dit jaar wat anders omdat een en ander sterk samenhangt met de kerntakendiscussie waarover wij zojuist uitvoerig hebben gesproken.

Tijdens de kerntakendiscussie heeft mijn fractie een aantal uitgangspunten vermeld die voor onze fractie van belang zijn. Gelet op de beperkte spreektijd die mij nog rest, zal ik ze nu niet herhalen of er nog zaken aan toevoegen. Wel wil ik nog graag een slotoverweging meegeven.

De rol en de positie van de provincie zijn de afgelopen jaren enorm veranderd. Deze veranderingen zullen in de komende jaren zeker doorzetten. Wij zijn genooddaakt om soms pijnlijke en zeer ingrijpende maatregelen te treffen die in de samenleving lang niet altijd op applaus kunnen rekenen. Echter, wij zijn gekozen om juist ook in moeilijke tijden onze verantwoordelijkheid te nemen. Zeilen bij mooi weer, dat kan iedereen --en ik zou het ook zeker iedereen in Zeeland aanraden-- maar echte schippers bewijzen zich in de storm. Onze fractie realiseert zich heel goed dat zowel Staten als college voor een forse uitdaging staan. Daarom wensen wij college en Staten veel wijsheid, kracht en bovenal Gods zegen toe bij zowel het maken als het uitvoeren van beleid.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Het eerste jaar van de statenperiode 2011-2015 zit er op. Het is een jaar geweest waarin zowel PS als GS van zich hebben laten horen. GS hebben de uitvoering van het collegeprogramma Stuwende Krachten voortvarend opgepakt. Die daadkracht overviel ook ons wel eens.

De kerntakendiscussie en de vaststelling van de financiële kaders van het ombuigingspakket hebben wij net achter de rug. De grondige reorganisatie van het provinciale apparaat is in volle gang. Op 1 januari 2013 zal de nieuwe organisatie er moeten staan. Het zijn ingrepen die pijn veroorzaken; de VVD-fractie is zich daarvan terdege bewust. Niettemin zijn ze noodzakelijk om de provincie toekomstbestendig te maken. Is de nieuwe top van de provinciale organisatie overigens al benoemd? Zo nee, wanneer denkt het college dit dan te kunnen doen? Ik vraag dit omdat wij toch mogen aannemen dat de nieuwe algemene directeur en zijn plaatsvervanger leidend zullen zijn bij de opbouw en de implementatie van de nieuwe organisatie, en er nog maar een halfjaar te gaan is.

Voorzitter. Komend najaar zullen er andere belangrijke stappen moeten worden gezet, zoals de invulling van de bezuinigingstaakstelling ten aanzien van instellingen. Ook noem ik het

vaststellen van de nieuwe aandeelhoudersstrategie met betrekking tot Delta, het Omgevingsplan 2012-2018, een nieuwe Economische Agenda, een nieuwe Cultuurnota en de Beleidsvisie Goederenvervoer. Daarbij gaat het vooral niet om verlenging en enige bijsturing van bestaand beleid, maar om echte veranderingen. Dat is nodig, gelet op de keuzes voor kerntaken, de bezuinigingen die al door het Rijk zijn opgelegd en nieuwe bezuinigingen die er mogelijk nog aankomen.

Tegelijkertijd moeten er met de financiële ruimte die er nog wel is of gecreëerd wordt --en ook met behulp van cofinanciering-- extra gelden worden gegenereerd voor het realiseren van belangrijke Zeeuwse projecten. Juist ook in economisch lastige tijden is het belangrijk --de VVD hecht er sterk aan-- dat er ruimte is voor ontwikkeling op regionaal, ruimtelijk en economisch terrein. Dat geldt ook voor de Zeeuwse Plus die wij daaraan, vanwege de bijzondere Zeeuwse situatie, willen toevoegen. De prioriteitstelling zullen wij deze keer bij de programmabegroting-2013 aan de orde hebben, dus wat later dan gebruikelijk is.

Voorzitter. Naast GS hebben ook PS van zich laten horen. De Staten waren en zijn kritisch. Ik doel nu op de niet-coalitiepartijen maar ook op de coalitiepartijen, waar het om de kaderstellende en controlerende rol van PS gaat, en het stadium waarin de Staten worden geïnformeerd. Het aantal interpellatiedebatten van de vorige statenperiode is nu al, in een jaar, bereikt, om van ingediende moties met een zware lading nog maar niet te spreken. Dat heeft ongetwijfeld te maken met een andere samenstelling van de Staten, maar ook de wijze van communiceren en informeren door het college vormt wellicht hiervoor een aanleiding. Het zoeken naar het juiste evenwicht daarin, waarbij GS en PS zich goed voelen, verdient in de komende periode nog aandacht.

Er zijn dossiers die al lange tijd de discussie in Zeeland en ook daarbuiten beheersen en die verhoudingen onder druk zetten. Het Natuurpakket Westerschelde is daar een van. Ging het aanvankelijk vooral over de Hedwigepolder, de afgelopen weken is daar een nieuwe dimensie aan toegevoegd door de Europese Commissie. Ik verwijs naar de brief van 31 mei. De collega's van de PvZ en de SGP hebben hierover al schriftelijke vragen gesteld. De Commissie stelt in haar brief de herstelmaatregelen in het zogenaamde Middengebied --Perkpolder en Waterdunen vallen hieronder-- ter discussie. Ze keurt ze voor een belangrijk gedeelte af. Wij vragen ons af hoe dit zich verhoudt tot de afstemming die er tussen toenmalig minister Verburg en Europa is geweest over het pakket aan maatregelen met betrekking tot 300 hectare in het Middengebied. Bovendien is de langetermijnvisie inzake het Schelde-estuarium 2030, met 3.000 hectare natuurherstel, ook weer prominent in beeld. Voorzitter, wanneer houdt het

eens op en wie zit erachter, zo vraagt mijn fractie zich af. De Commissie schuwt zelfs het vermelden van feitelijke onjuistheden niet. Wij vragen het college welke acties het in de richting van het Rijk en de Commissie heeft ondernomen of zal gaan ondernemen om in elk geval deze onjuistheden recht te zetten.

Er is nog een belangrijk onderwerp waarover de Staten het de komende periode moeten hebben, namelijk het voorzien in de door uzelf, voorzitter, veroorzaakte vacature van commissaris van de Koningin, per 1 maart 2013. Na het zomerreces zal de vertrouwenscommissie aan de slag gaan. Met de collega's van de andere partijen hopen wij een waardige opvolger te kunnen vinden.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Ik sta voor een schier onmogelijke opgave, namelijk om een uitgebreid verhaal in te dikken. Dat is niet mijn sterkste kant, maar ik wil graag mijn gewaardeerde collega Dorst --die 16 maanden in zijn diensttijd ruime ervaring heeft opgedaan in verschillende defensiekringen en daarom met recht "onze defensiespecialist" kan worden genoemd-- straks de gelegenheid bieden om nog het een en ander te zeggen over de marinierskazerne.

Wij leven in Zeeland omgeven door zee. Wij zijn land in zee. Echter, er is meer waarmee wij te maken hebben als volksvertegenwoordigers en als bestuur. Wij leven immers temidden van financiële en economische crises, de Eurocrisis, de politieke crisis, de maatschappelijke en de ethische crisis. Dat maakt het allemaal niet gemakkelijk in deze turbulente wereld. Niettemin zijn wij gehouden om als volksvertegenwoordigers en als provinciaal bestuur te trachten de Zeeuwse belangen op een zo goed mogelijke wijze te dienen. Dat is een moeilijke taak, waarbij wij de kracht en de wijsheid van de opperste wijsheid nodig hebben. Ken Hem in al uw wegen, zegt de wijze spreukendichter. Het is ook voor ons van belang dat wij niet alleen op ons eigen verstand en onze eigen wijsheid bouwen.

Land in Zee; het college heeft er een verbeelding van gemaakt. Ik zie ons omgeven door duinen en dijken, maar zinnebeeldig zijn wij --als het goed is-- ook omgeven door de waarden en normen van Gods Woord. Het zijn waarden en normen die het waard zijn om er acht op te slaan. De erkenning van het belang daarvan moet ook tot uitdrukking komen in beleid en bestuurlijk handelen.

Voorzitter. Wat de Voorjaarsnota als zodanig betreft kunnen wij instemmen met de zaken die om besluitvorming vragen. Daarnaast maak ik een algemene opmerking over de inhoud van de Voorjaarsnota. Een algemene reserve van 43 miljoen lijkt tamelijk riant, maar er zijn nogal wat risico's. Ik denk dat wij er daarom goed aan doen om bij de prioriteitstelling wat terughoudend te zijn. Ongetwijfeld komt er een nieuw kabinet en van welke signatuur het ook zal zijn, het zal in het licht

van de financiële problematiek moeten gaan bezuinigen en meestal worden ook de provincies geconfronteerd met bezuinigingen bij het Rijk. Er zijn weinig volksvertegenwoordigers in Den Haag die het voor de provinciebelangen opnemen. Gelet op de kandidatenlijsten die ik heb gezien en de prognoses zou dit tegen kunnen vallen. Wij moeten er dus niet al te zeer op rekenen dat Den Haag ons welgezind zal zijn. Laten wij voorzichtig zijn.

Wat de Zuidwestelijke Delta betreft moet er een structuurvisie komen. Voorzitter, komt er ook een plan de campagne voor de Staten, zodat wij een inbreng kunnen leveren? Ik wijs erop dat de hier geldende termijn tamelijk kort is. Het lijkt mij van groot belang dat de Staten hiervoor voldoende ruimte krijgen. Het college zal de Staten natuurlijk het nodige aanreiken maar wij zullen hierover gezamenlijk van gedachten moeten wisselen.

De gedeputeerde die nu achter de tafel zit, zal waarschijnlijk het hoofd schudden wanneer hij het woord "binnenvaart" hoort. Daar heb je ze weer, zal hij denken. Inderdaad, dit is een van onze speerpunten waar wij deze periode aan vast zullen houden, en met ons --zo hoop ik-- het college. Terneuzen als binnenvaartknooppunt, dat hebben wij voor ogen. Veel transporteurs hebben behoefte aan een rail- en binnenvaartterminal in de Kanaalzone. Wij hopen dat het college dit oppakt.

Om wille van de tijd sluit ik mij wat betreft het Natuurherstel Westerschelde aan bij het betoog hierover van de heer Bierens. Daarnaast vraag ik aandacht voor de forenzentaks. Het ziet er naar uit dat men in Den Haag wat dit betreft op zijn schreden terugkeert, maar wellicht kan het college ter bevordering hiervan nog een duwtje geven.

De relatie tussen onderwijs en economie is voor ons een blijvende zorg. Ik hoop dat dat ook voor het college geldt. Ook de bereikbaarheid van Zeeland dient in de komende periode onze aandacht te hebben. Ook ik zou veel kunnen zeggen over het glasvezelnet, maar mijn collega van de CDA-fractie is al uitvoerig op dit onderwerp ingegaan. Verder herinner ik eraan dat er met betrekking tot de toegankelijkheid van natuur een plan zou komen. Ik zou zeggen: laten wij tot het uiterste gaan om de natuur zo toegankelijk mogelijk te maken. Ik doe een beroep op het college en neem, gelet op degene die wat dit betreft aan het roer zit, aan dat dit moet kunnen.

Voorzitter. Ik wens het college veel kracht, wijsheid en Gods zegen toe bij de voorbereiding van de begroting voor 2013.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Je kunt van dit college veel zeggen --en dat doet de SP ook regelmatig-- maar het ontbreekt de leden ervan niet aan daadkracht. Alles moet en zal anders, en wel snel ook. Wij gaan 150 ambtenaren betalen om niet te werken en in deze Voorjaarsnota is 50 miljoen verstopt, een bedrag dat alvast wordt overgeheveld

om hiervoor een voorziening te maken. Welnu, dat vindt de SP onfatsoenlijk. Dit moet wat ons betreft gewoon in een afzonderlijk voorstel worden ondergebracht. Er mag niet aan het begrotingsrecht van de Staten worden getornd.

Deze Voorjaarsnota laat alles over aan de resultaten van de kerntakendiscussie. Verschillende instellingen op de terreinen van cultuur, cultureel erfgoed, sport enz. zien een donkere wolk boven zich hangen, maar daarover is vandaag al genoeg gezegd. Dit college wil over het algemeen minder geld uitgeven voor cultuur en natuur, maar dat zijn toch echt kerntaken. De politieke partijen mogen vandaag hun prioriteiten aangeven voor de begroting voor 2013. Als het aan de SP ligt, wordt Zeeland nog meer een provincie waar het mooi is om te wonen, te werken en te recreëren. En dus, voorzitter, moet er juist meer prioriteit worden gegeven aan natuur en cultuur. Dat geldt ook voor de onderwerpen cultureel erfgoed en jongeren. Wat de SP betreft kan er minder worden uitgegeven voor asfalt.

Voorzitter. Wij denken aan een provincie waar onze jongeren graag willen blijven wonen, een provincie met een mooie toekomst. Daarom vragen wij speciale aandacht voor onze kinderen die -- zeker na de door de provincie gesteunde fusie van de ROC's-- de dupe dreigen te worden. Mijn fractiegenoot Van Tilborg zal in dit verband in tweede termijn een motie indienen. Waarom heeft het college niet, zoals beloofd --dit is de laatste vergadering voor de zomervakantie-- een voorstel gereed waarmee het vervoer wordt geregeld voor de 16- en 17-jarige MBO-studenten?

Voorzitter. Vandaag is het schipperen met de beschikbare spreektijd. De SP-fractie vond de bezuinigingen op de instellingen zo belangrijk dat zij voor de behandeling van de Voorjaarsnota wat minder tijd neemt. Daarom laat ik het hierbij.

De **voorzitter**. Ik protesteer tegen de opmerking dat er met de spreektijden moet worden "geschipperd". De spreektijden zijn door de Staten zelf, dat wil zeggen in een vergadering van het Presidium, vastgesteld.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ook onze fractie heeft een defensiespecialist en ook die wil straks nog het woord voeren. Daarom zal ik het bij deze behandeling heel snel doen. De Voorjaarsnota geeft daar ook wel aanleiding toe. Immers, er staan niet heel veel zwaarwegende politieke zaken in. Ik had daarom een heel mooi betoog voorbereid over de visie van D66, mede omdat daar in de desbetreffende vergadering van de commissie-BFW nogal wat vragen over zijn gesteld. Maar, voorzitter, maakt u zich geen zorgen. Ik bewaar die tekst en kom er later nog op terug.

Door de mij voorgaande sprekers is al veel gezegd over de ontwikkelingen die wij het komende jaar mogen verwachten. Ik denk daarbij aan de 57plus-regeling, de kerncentrale, het glasvezelnet enz. Ik voeg hieraan toe dat het heel fijn is dat wij in Zeeland zo zorgvuldig en zo voortvarend glasvezel neerleggen, maar heeft iemand zich wel eens afgevraagd waar al die informatie naar toe moet? Het Zeeuwse glasvezelnetwerk is met twee buitengewoon dunne draadjes verbonden met Breda en Rotterdam. Men moet maar eens proberen om al die snelheid in Zeeland van buiten onze provincie te benaderen... Dan moet de conclusie zijn dat er nog veel te doen is, ook buiten Zeeland.

Ik ga kort in op de Voorjaarsnota zelf. Kennismaken van de financiële positie is een van de zaken die ons daarin worden voorgehouden. Nou, dat wil nog wel lukken. De uitgangspunten van het financiële beleid handhaven... Dat valt van ons niet te verwachten, voorzitter. Wij hebben daarover tijdens de kerntakendiscussie al het nodige gezegd. Wij zullen dit onderdeel zeker niet steunen.

Vervolgens wordt gesproken over de herziening van de spelregels met betrekking tot het overboeken van budgetten. Ook daarover is al het nodige gezegd. Als de intentie van het desbetreffende voorstel is dat de budgetverantwoordelijkheid wordt overgeheveld naar GS, zullen wij ook op dit punt de Voorjaarsnota niet steunen.

"Het handhaven van de uitgangspunten van het financiële beleid", dat vinden wij een lastige, voorzitter, gelet op de kerntakendiscussie. Dat geldt natuurlijk ook voor de opmerkingen over de programmabegroting. Wij geven steun aan amendement nr. 5 van GroenLinks, maar onderschrijven deze Voorjaarsnota niet.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. "Zeeland is het best bewaarde geheim van Nederland". Dit hoorde ik iemand zeggen in een documentaire waar ik zappend toevallig inviel. Die documentaire ging over een gezin dat van de Randstad was verhuisd naar Koudekerke op Walcheren. Ze waren het stressvolle leven in de Randstad beu en wilden in Zeeland een rustiger leven leiden. Ze kochten een huis met een ruime tuin. Ik herinner mij een opname waarin het gezin van die tuin genoot: een kind, springend op een trampoline, en man en vrouw, zittend aan een houten tuinset, met een kopje koffie. En toen... kwam de aap uit de mouw. De man vertelde dat hij was ontslagen en moeilijk werk kon vinden. Het is goed leven in Zeeland, maar je moet er wel geld voor hebben, zo luidde zijn conclusie. Vervolgens kwam een oud-Zalco-medewerker in beeld. "Ik ga hier nooit weg:, zo zei hij, "maar ik heb wel werk nodig om te kunnen leven".

Voorzitter. Ondanks de economische crisis en sombere tijd, blijkt uit de Voorjaarsnota dat de financiën van de provincie Zeeland er goed voorstaan. Het weerstandsvermogen bedraagt 11 miljoen en de algemene reserve is 44 miljoen, terwijl het Deltadividend nog gegarandeerd is. Echter, het goede Zeeuwse leven komt ons niet zomaar aanwaaien. Het best bewaarde geheim van Nederland staat voor een groot aantal uitdagingen. Zeeland heeft industrie, waar veel Zeeuwen werken, en die draait op fossiele brandstoffen. Die brandstoffen zijn eindig. Er moet worden overgestapt op groene energie en groene grondstoffen: de biobased economy. De chemische industrie en de energiesector draaien straks op groene grondstoffen.

Voorzitter. Het is een kans voor Zeeland om - samen met het bedrijfsleven, het onderwijs en andere overheden, zoals het Rijk de provincies Brabant en Zuid-Holland, en Vlaanderen-- een economische topregio te worden, waarvan de PvdA-fractie wel verwacht dat Zeeland de spil in het geheel wordt. Mijn fractie steunt het beleid van het college dat erop is gericht om van deze zuidwestelijke vleugel van Nederland de biobased economy van Europa te worden. Investeren en samen optrekken naar Europa, met als voornaamste doel nieuwe banen in de groene technologie als vervanging van verouderde industrie, dat is wat onze fractie graag ziet.

Er dreigen straks grote tekorten te ontstaan aan technisch personeel, zo blijkt uit het werkbezoek dat onze fractie bracht aan het biobased opleidingscentrum in Terneuzen. Ons werd verteld dat er een schrijnend tekort aan procesoperators bestaat. Technische opleidingen kennen een imago probleem. Techniek wordt geassocieerd met vies en zwaar werk. Een baan als fitnessleraar is veel hipper, terwijl er in de techniek toch een goede boterham valt te verdienen.

Het gebrek in Zeeland aan technici met een afgeronde MBO-opleiding wordt steeds pregnanter. Om meer technici in Zeeland te krijgen, zal Zeeland zich moeten opwerpen als proefprovincie voor het verhogen van het aantal afgestudeerde technici op MBO-niveau. Mijn fractie dient tegen die achtergrond een motie in.

De heer **Beekman** (CU). Wij hebben zojuist de kerntakendiscussie gevoerd. Moet de conclusie nu zijn dat uw fractie van oordeel is dat de provincie zich moet inzetten voor een niet-kerntaak? Of bent u van mening dat wij alleen maar ons best moeten doen om ervoor te zorgen dat er in Zeeland een proef komt, terwijl wij daar verder niets voor betalen?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Eerder heb ik aangegeven dat mijn fractie ook en vooral naar de

leefbaarheid en de Zeeuwse Plus wil kijken. Onder die Zeeuwse Plus valt het onderwijs. Wat het economische aspect als kerntaak betreft, wijs ik erop dat het bedrijfsleven zit te springen om technisch personeel. Het is dus een en-en-verhaal.

Voorzitter. Van stoere techniek naar zorgzaamheid. Mijn fractie vraagt aandacht voor de zorgsector. De Zeeuwse samenleving vergrijsst en de zorgsector is de grootste werkgever van Zeeland. Het is een banenmachine waaraan wij niet voorbij kunnen gaan. De zorg economie kan niet uit het beeld verdwijnen.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. De PvdA-fractie dient een motie in die gericht is op een pilot met betrekking tot gratis technisch MBO-onderwijs. Nu begint mevrouw Evertz over de zorgsector en vraag ik mij af waarom iets dergelijks niet zou kunnen voor de zorgsector. Ook in die sector komt men vele handen tekort.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Technici moeten worden opgeleid en ik zie de zorgsector als een andere problematiek.

De heer **Van Tilborg** (SP). Wilt u zeggen dat een verpleegster minder opleiding nodig heeft dan een lasser?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Neen, maar het opleiden van technisch personeel is veel lastiger. Ik ben het met u eens dat men ook in de zorgsector handen tekort komt, maar daar moeten wij op een andere manier naar kijken. Met uw interruptie bent u mij voor, want ik wilde juist zeggen dat mijn fractie het college vraagt om hieraan blijvend aandacht te geven.

Voorzitter. Een leefomgeving van hoge kwaliteit is de beste reclame voor Zeeland. Zoals mijn fractie in haar bijdrage aan de kerntakendiscussie al betoogde, is er geen economische voorspoed zonder goede leefbaarheid. Ik heb hierover al eerder opmerkingen gemaakt --en de meeste fracties zijn het wat dit betreft met ons eens-- zodat ik dit gedeelte van mijn voorbereide tekst kan overslaan.

Er dient sprake te zijn van een goed bereikbaar Zeeland, tot in de kleinste kernen en dorpen, niet alleen met de auto maar ook met het openbaar vervoer, waarvan veel mensen voor hun mobiliteit afhankelijk zijn. Voor een dunbevolkte provincie als Zeeland is het dan ook van belang om het openbaar vervoer zo efficiënt mogelijk te regelen, door vervoersstromen te combineren en het openbaar vervoer betaalbaar te houden.

Voorzitter. De meeste Zeeuwse jongeren groeien gezond en veilig op, en worden zelfstandige volwassenen, maar wij behoren ook oog te hebben voor een kleine groep kwetsbare jongeren die altijd gesteund en beschermd moeten

worden. De jeugdzorg wordt van de provincie overgeheveld naar de gemeenten. Deze transitie is een mega-operatie die met de nodige zorgvuldigheid moet worden uitgevoerd. Het is een transitie waar onze fractie nog steeds achter staat, maar het moet wel goed gebeuren. Immers, het gaat om een kwetsbare groep jonge mensen die door deze verandering geen nadelen mag ondervinden. De afgelopen weken heeft onze fractie een rondgang gemaakt langs diverse partijen, betrokken bij deze transitie: gemeenten, Bureau Jeugdzorg en Juvent. Bij al die partijen horen wij positieve geluiden, al heeft elke partner ook zorgpunten. Sommigen willen meer ruimte voor het draaien van een pilot, anderen maken zich zorgen over de toekomst van het personeel. Ook vraagt men zich af of de financiën straks wel op een efficiënte wijze zullen stromen, en of er niet sprake zal zijn van meer bureaucratie. Wij zijn er nog lang niet, voorzitter, maar wij zijn wel op de goede weg.

Een mooi landschap, een gezond milieu en een gevarieerde natuur zijn kernwaarden waar onze fractie zeer aan hecht. Zij maken onze provincie aantrekkelijk voor de eigen bewoners, voor recreanten en toeristen, en voor bedrijven. Ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit zijn, wat onze fractie betreft, direct met elkaar verbonden. Aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit is dan ook een must voor een evenwichtig provinciaal beleid. Dat geldt ook voor de toekomstvisie Land in Zee. Hierin bespeuren sommigen alleen aandacht voor de economische kansen en perspectieven, verbonden aan de bijzondere geografische positie van onze provincie. De PvdA-fractie gaat ervan uit dat de visie Land in Zee een integraal karakter heeft, waarin economie en ruimtelijke kwaliteit met elkaar verbonden zijn, een gelijkwaardige positie hebben en beide aandacht en uitwerking verdienen. Graag horen wij van de gedeputeerde of hij deze visie onderschrijft.

Voorzitter. De PvdA-fractie gaat akkoord met de Voorjaarsnota zoals deze nu voorligt. Het moge duidelijk zijn dat wij graag een provincie zien waarin het goed leven en werken is, waarin van het mooie landschap kan worden genoten, een provincie die welvarend is en een rijk cultureel leven kent. Zeeland moet niet het best bewaarde geheim maar het beste publieke geheim van Nederland zijn. Dat is een uitdaging op zich.

De **voorzitter**. Door de leden Erbisim en Hamelink is de volgende motie ingediend:

*Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering
bijeën op 22 juni 2012;*

overwegende dat:

- de werkgeversorganisatie voor de technologische industrie in Nederland, FME-CWM, stelt dat het tekort aan beta-technici de grootste dreiging voor het voortbestaan van de technologische industrie in Nederland is;

- de vraag naar technisch personeel in Zeeland de komende tijd, onder andere door de vergrijzing van de beroepsbevolking, alleen maar zal toenemen;

- ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden in Zeeland gebaat zijn bij voldoende aanmeldingen voor technische opleidingen;

spreken als hun mening uit dat:

- het gebrek in Zeeland aan technici met een afgeronde MBO-opleiding het meest pregnant is;

- Zeeland zich moet opwerpen als proefprovincie voor het verhogen van het aantal afgestudeerde technici op MBO-niveau;

- de Zeeuwse onderwijsautoriteit een aanwinst voor Zeeland is;

dragen Gedeputeerde Staten op om in samenwerking met het Zeeuwse bedrijfsleven, de Zeeuwse onderwijsinstellingen, de Zeeuwse overheden, en onder leiding van de Zeeuwse onderwijsautoriteit, in contact te treden met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen om de mogelijkheid van een proefproject met gratis technisch onderwijs voor MBO'ers in Zeeland na te gaan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 7.

De heer **Muste** (NZ). Voorzitter. Ik maak een opmerking over onderdeel 3.2, de opcenten-motorrijtuigenbelasting. Daar staat in dat de opcenten zijn gebruikt om de extra kosten van loon- en prijsstijgingen, provinciale uitgaven, te dekken. Dit lijkt mij een principiële onjuist standpunt. Immers, zouden die kosten explosief stijgen, dan zouden ook de opcenten verhoogd moeten worden terwijl beloofd is dat dat niet zou gebeuren. Het lijkt mij dan ook beter dat in de eigen begroting wordt bekeken hoe deze extra loon- en prijsstijgingen kunnen worden opgevangen, bijvoorbeeld door subsidies te verminderen.

De heer **Babijn** (PvZ). Die opcenten worden toch niet verhoogd? Er staat dat ze zijn verhoogd.

De heer **Muste** (NZ). U moet even luisteren, mijnheer Babijn. Ik zeg: als die kosten, verbonden loon- en prijsstijgingen, extra zouden stijgen, zou dat weer verhaald moeten worden met het verhogen van de opcenten. Dat is een conclusie op grond van datgene wat daar staat. Een dergelijke ontwikkeling zou ik onwenselijk vinden.

Voorzitter. Wat onderdeel 4.3 betreft constateer ik dat er geen enkele uitgave wordt gedaan om Zeeland beter bereikbaar, tevens economisch aantrekkelijker te maken. Ik verwijs opnieuw naar de suggestie om met Vlaanderen samen te werken om de oostelijke spoorlijn te verbinden met de Vlaamse spoorlijn, het traject Brugge-Zelzate. Er heeft al een proef met een personentrein plaatsgevonden die zeer geslaagd is geweest; er konden geen mensen meer bij. Bovendien zijn er langs deze lijn veel grote fabrieken gevestigd. Het lijkt mij economisch zeer wenselijk om hier eens aandacht aan te schenken.

Vervolgens verwijs ik naar blad 11, waar het gaat over de samenvoeging van Scoop en ZB. Mijns inziens is dit een slechte zaak. De ZB zal snel tot digitalisering worden gedwongen, wil zij bestaansrecht houden en dus komt het samensmelten van Scoop en ZB neer op verspild geld.

Wat blad 11, zevende bolletje betreft, rijst de vraag welke resultaten er zijn geboekt met de werkervaringsplaatsen bij de provincie Zeeland voor specifieke groepen.

De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. De heer Harpe heeft een opmerking gemaakt over het overboeken van kredieten. Hij sprak in dit verband over het "wegwerken van een vlekje". Het lijkt mij goed om juist al bij de Voorjaarsnota tegenover de Staten aan te geven dat wordt geconstateerd dat bepaalde, door de Staten beschikbaar gestelde kredieten nu niet nodig zijn, zodat ze worden overgeheveld. Men zou ook kunnen zeggen: wij stellen dit niet aan de orde maar wachten ermee tot het najaar. Neen, voorzitter, wij geven dit al vroegtijdig aan. Mijns inziens moet dit niet negatief worden uitgelegd, integendeel; dit komt het budgetrecht van de Staten ten goede. Ik vind het dan ook jammer dat de heer Harpe dit zo negatief uitlegt. Het is voorts absoluut niet zo dat in het kader hiervan een budget naar GS wordt overgeheveld. Dat is absoluut niet aan de orde; het budget gaat naar het volgende jaar. Het komt neer op: wij hebben het nu niet nodig; wij komen er pas het volgende jaar aan toe, zulks als gevolg van omstandigheden.

Voorts vraagt de heer Harpe hoeveel er al, uitgedrukt in procenten, is besteed van de begrotingsmiddelen. Voorzitter. Zoals gebruikelijk gaan wij dit periodiek na. Wij doen dit door middel van twee rondes budgetbewaking en na de tweede ronde wordt een en ander aan de Staten voorgelegd.

De heer Haaze is ingegaan op de opcenten-MRB en de tegenvallende belastingopbrengsten. Wat het laatste betreft meent hij dat dit tot verlaging van tarieven zou moeten leiden. Voorzitter, dat kan ik niet goed volgen. Zouden wij de redenering van de heer Haaze volgen, dan zouden wij mijns inziens juist een voorstel tot verhoging van de tarieven moeten doen. Als wij minder opbrengsten krijgen doordat auto's schoner worden, zouden wij de Staten juist een voorstel moeten voorleggen tot verhoging van de opcenten. Dat doen wij niet, maar dat zou --als ik de heer Haaze goed volg-- de redenering moeten zijn...

De heer **Haaze** (PVV). Waar het mij om gaat, is het volgende. Als je bepaalde inkomsten hebt voorzien in de vorm van belastingen en als die inkomsten tegenvallen, ga je binnen de eigen huishouding aan de kostenkant kijken hoe dat kan worden opgevangen. Dat komt neer op: snijden in eigen vlees. Zo heb ik het bedoeld.

De heer **Van Beveren** (GS). En dat is precies, voorzitter, wat het college doet. Wij zijn het eens.

Wat de genoemde NAR betreft wordt er inderdaad een voorziening gevormd. Daarop wordt in de voorliggende Voorjaarsnota gewezen, maar een en ander is verwerkt in de derde begrotingswijziging-2012 die straks aan de orde zal worden gesteld.

Dan is er de kwestie van de bezuiniging op het aantal FTE. Ik richt mij op het technische aspect daarvan; inhoudelijk ga ik er niet op in. Inderdaad is eerder door de Staten besloten dat er voor 90 FTE zou worden gekort. Dit was opgenomen in het bezuinigingspakket van 17,7 miljoen. Het worden er nu 160, maar daar zitten die 90 in. Hierover is al uitvoerig gesproken met de Staten.

De algemene reserve is riant, zo stelt de heer Roeland, maar er zijn ook nogal wat risico's. Daarom dienen wij terughoudend te zijn bij het stellen van prioriteiten, zo luidt de wens van de SGP-fractie. Voorzitter, daar luisteren wij natuurlijk goed naar. Die wens zullen wij in acht nemen, maar waar dat nodig is zullen wij ook voorstellen doen.

Voorts weten wij dat de binnenvaart een speerpunt is voor de SGP-fractie. Wij zijn doende met een nieuw plan voor het goederenvervoer. De Staten krijgen dat plan binnenkort voorgelegd; het concept heb ik al gezien. Binnenkort komt dit plan in het college aan de orde. Ik hoop dat de Staten dit stuk direct na de zomervakantie kunnen behandelen. Daarbij zullen zij kunnen zien hoe dit college omgaat met de binnenvaart.

Op de opmerking van de heer Muste over de opcenten ben ik al ingegaan in relatie met het betoog van de heer Haaze. We hebben ze eenmalig verhoogd en daarnaast is aangegeven dat wij ze deze periode niet meer zullen verhogen.

Als er een relatie wordt gezocht met de reguliere uitgaven, is dat mijns inziens niet terecht.

De heer **Muste** (NZ). Dat heb ik niet bedoeld, gedeputeerde. Ik bedoelde de zin, vermeld in onderdeel 3.2: "gebruik voor het opvangen van de extra kosten van loon- en prijsstijgingen van de provinciale uitgaven". Dat vind ik onterecht. Die kosten behoor je binnen de eigen middelen op te vangen, bijvoorbeeld door subsidies te verminderen. Uit wat hier staat volgt dat, wanneer zich enorme extra uitgaven voordoen in verband met loon- en prijsstijgingen, je de opcenten moet verhogen.

De heer **Van Beveren** (GS). Ik zie die relatie niet. Wij kunnen er nog lang en breed over praten... Ook in de commissie hebben wij het er over gehad. Ook toen kwam u met dit punt. Ik begrijp dat "gevolg" dat u aangeeft, niet. Wij hebben de opcenten een keer verhoogd en dat gaan wij niet meer doen. Komen er nieuwe kostenstijgingen, dan gaan wij die niet compenseren met een verhoging van de opcenten-MRB.

Voorzitter. Wat de spoorlijn Axel-Zelzate betreft kan ik zeggen dat deze verbinding in het kader van het goederenvervoer niet hoog op de prioriteitenlijst staat. Dat is bekend. Wij hebben er in deze zaal al vaak over gediscussieerd. Wij weten dat deze verbinding laag scoort als wij haar op de MIRT-agenda zouden willen krijgen. Daar krijgen wij dit project niet op, maar zouden wij het proberen, dan scoort het bijzonder laag. Bovendien moeten de kosten hiervan niet worden onderschat. Men moet er toch op rekenen dat er tussen 700 miljoen tot 1 miljard nodig is voor de aanleg van een dergelijke spoorlijn.

In amendement nr. 5 wordt ingegaan op de voorziening voor de NAR. Natuurlijk wordt het instellen van zo'n voorziening door de Staten gedaan, maar in dit geval gaat het om een verplichting, en dus niet zozeer om een bevoegdheid. Ik herhaal dat deze kwestie later vandaag aan de orde komt, bij de behandeling van de derde begrotingswijziging-2012. Het is niet juist om aan te nemen dat wij in deze situatie de Staten iets onthouden. Een en ander wordt netjes aan de Staten voorgelegd. Als de Staten het er niet mee eens zijn, kunnen ze tegen deze begrotingswijziging stemmen. Tegen die achtergrond kan het genoemde amendement als overbodig worden beschouwd. Wij ontraden de Staten om dit amendement aan te nemen.

Met amendement nr. 6 komt de heer Harpe terug op de kerntakendiscussie. Het betreft de ontwikkeling van de financiële positie van de provincie. GroenLinks ziet graag dat de financiële effecten eerst en op zijn vroegst worden betrokken bij de voorbereiding van de begroting voor 2014. Dit zou een vertraging van een jaar opleveren. Wat het

college betreft wordt deze werkwijze niet gekozen. Daarom wordt ook de aanvaarding van dit amendement door het college ontraden.

De heer **Muste** (NZ). Voorzitter. Ik herinner de gedeputeerde aan mijn vraag over de werkervaringsplaatsen bij de provincie voor bepaalde doelgroepen. Hoe is het daarmee gelopen?

De **voorzitter**. Er komt straks een andere gedeputeerde aan het woord, speciaal voor u, om deze vraag te beantwoorden.

De heer **Heijning** (GS). Voorzitter. Door de heer Harpe zijn enkele vragen en opmerkingen naar voren gebracht die betrekking hebben op het Omgevingsplan. Ze betreffen de kerncentrale, de WCT, megastallen enz. Ik zou willen voorstellen om de discussie daarover te verplaatsen naar de behandeling van het Omgevingsplan die kort na het zomerreces in de commissie en in de Staten zal plaatsvinden. Het door ons inmiddels vastgestelde ontwerp voor dit plan kan door de Staten worden geraadpleegd. Het is nog niet in gedrukte versie naar de Staten gestuurd --dat zal een dezer dagen gebeuren-- maar het is digitaal te raadplegen.

Voorts is door de heer Harpe een opmerking gemaakt over wat hij noemt de "Zalcokade". Dat is natuurlijk een kwestie waar in de eerste plaats Zeeland Seaports over gaat, maar het is ons bekend dat Zeeland Seaports hierover ideeën aan het ontwikkelen is. Als een en ander actueel is, zal men ons op de hoogte brengen, waarna wij de Staten zullen informeren.

De fractie van de SGP is ingegaan op de kwestie van de Zuidwestelijke Delta, een belangrijk onderwerp waarover veel wordt gesproken, maar ik realiseer mij dat wij hierover misschien nog niet voldoende met de Staten hebben gecommuniceerd, hoewel er recent een door de Zuidwestelijke Delta zelf georganiseerde bijeenkomst is geweest. Het lijkt mij goed om hierop na de zomer in de commissie terug te komen. Het gaat immers om een bijzonder belangrijk onderwerp, zij het dat het -als gevolg van geldgebrek-- allemaal niet zo hard gaat als wij graag zouden zien.

Voorzitter. Verschillende sprekers hebben opmerkingen gemaakt over de brief van de Europese Commissie, de Westerschelde, het Middengebied en andere onderdelen van het natuurherstelpakket. Over dit onderwerp zijn voorts schriftelijke vragen gesteld en ook zijn er twee moties ingediend die straks aan de orde zullen komen. De schriftelijke vragen worden uiteraard schriftelijk beantwoord. Een van die moties heeft als kop: "Onduidelijke rol Europese Commissie in natuuropgave Westerschelde". Die aanduiding kunnen wij alleen maar onderschrijven.

Voorzitter. Er is sprake van een merkwaardige brief waarin feitelijke onjuistheden staan en waarin wij door de Commissie verantwoordelijk worden gemaakt voor iets waar in de eerste plaats Nederland als land verantwoordelijk voor is. Dat geldt ook voor het Middengebied. Weliswaar hebben wij daarover afspraken gemaakt met het ministerie, maar de eerstverantwoordelijke --zeker in de relatie met de Europese Commissie-- is de Nederlandse regering, de rijksoverheid. Dat zijn wij niet. Bovendien is al datgene wat wij daar aan het doen zijn, al vanaf 2008 in plannen opgeschreven. Een en ander is bekend in Den Haag en, naar wij mogen aannemen, ook in Brussel. Het is dan ook heel vreemd dat Brussel juist in dit stadium, midden in het traject, ineens een mening heeft over een aantal afzonderlijke maatregelen. Brussel zou in feite achteraf over de effectiviteit van het totaalpakket moeten oordelen.

In de bedoelde motie wordt onder meer gevraagd, de Commissie "in kennis te stellen van de verwarrende beeldvorming". Op zichzelf moet dat gebeuren...

De **voorzitter**. Ik maak u erop attent dat de motie waarover u spreekt, nog niet is uitgedeeld. Deze motie komt later afzonderlijk aan de orde. Op dit moment kent niemand de inhoud ervan. Ik zou zeggen: laat dit nog maar even zitten.

De heer **Heijning** (GS). Volgens mij kent iedereen de inhoud van deze motie...

De **voorzitter**. Maar ook de indiener ervan is er op dit ogenblik niet.

De heer **Heijning** (GS). Dan doen we het straks, maar dan kan ik wellicht de rest ook beter straks doen.

De **voorzitter**. Helemaal goed.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Mevrouw De Milliano is gekomen met een zeer interessante bijdrage die veel verder gaat dan alleen het glasvezelnet. Je zou kunnen zeggen dat haar bijdrage gaat over een ingrijpende wijziging van de samenleving, van hiërarchisch gestuurd naar netwerksamenleving. Tegen die achtergrond kan er heel veel worden gezegd over de wijze waarop wij met elkaar omgaan. Ik zou haar willen uitdagen om dit onderwerp eens op de agenda te zetten zodat wij er dieper op in kunnen gaan, ook in het kader van de leefbaarheid en de rol van de overheden. De heer De Reu zal nader ingaan op de glasvezelproblematiek.

Op het terrein van ICT en zorg zijn er al initiatieven. Deze kwestie heeft zeker de aandacht. Echter, wordt er gesproken over domotica, dan zou

dat haast betekenen dat elk huis verglaasd moet worden. Als je het ene zegt... Het is een opgave om na te gaan of het lukt.

Door de VVD-fractie is gevraagd of de nieuwe top van de ambtelijke organisatie al is benoemd. Voorzitter, de gesprekken zijn gaande en wij denken dat wij dit nog voor de zomervakantie rond zullen krijgen, binnen alle procedures die hiervoor in acht moeten worden genomen.

De SGP-fractie kan ik zeggen dat ik met mevrouw Spies heb gesproken over de forenzentaks. Ik heb haar gezegd: weet u wel wat dit betekent voor de krimp? Dat is een wat vervelend woord; laten wij spreken over "bevolkingsontwikkeling". Tegen die achtergrond is deze ontwikkeling levensgevaarlijk. Mensen die elders werken maar nu nog in Zeeland blijven wonen, zullen wegtrekken. Je wil niet weten wat deze maatregel zou betekenen voor Zeeland...

De **voorzitter**. Wij gaan daar nog niet van uit.

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik was weer te vlug, maar ik leer het nog wel...

Voorzitter. Ik meen dat er met betrekking tot de problematiek van de 16- en 17-jarige MBO-leerlingen nog een motie komt. Het lijkt mij goed om bij de behandeling daarvan in te gaan op over dit onderwerp gemaakte opmerkingen.

Mevrouw **Van Unen** (SP). De enige vraag is: waarom is er niet, zoals beloofd, voor de zomer een voorstel aan de Staten voorgelegd?

De heer **Van Heukelom** (GS). Dat heeft zijn redenen en daarop wil ik graag bij de behandeling van de bedoelde motie ingaan. Dat scheelt tijd. Er is een motie aangekondigd over het openbaar vervoer. Ik heb die motie nog niet gezien, maar die zal worden ingediend.

De **voorzitter**. De heer Van Dijen zal die motie indienen.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Door de PvdA-fractie is motie nr. 7 ingediend, die handelt over gratis technisch MBO. Gevraagd wordt om een onderzoek. Ik herinner eraan dat deze week de demissionaire premier hier keihard "nee" tegen heeft gezegd. Niettemin, als in deze motie om een onderzoek wordt gevraagd waarbij het bedrijfsleven, de onderwijsinstellingen enz. worden betrokken... Stel je voor dat dat lukt. Ik wil dit in ieder geval doen, maar wek geen verwachtingen. Het is een moeilijke operatie om dit bespreekbaar te maken, maar ik ga dit niet uit de weg.

Voorzitter, wat ik mooi vind --ik ben wat dit betreft wellicht de enige in Nederland omdat hierover weinig wordt nagedacht-- is de optie van het HVTO, het Hoger Voortgezet Technisch

Onderwijs, een soort instroom naar de techniek. Ik vind dit, naast het "technasium", een ontwikkeling die stimulering verdient. Ik ben erover aan het nadenken en iets aan het "fabrieken". Overigens, dit is een persoonlijke mening en geen mening van het college.

Voorzitter. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt over de verbinding van leefbaarheid, zorgsector en mobiliteit. Dat wil het college ook; ik verwijs naar de OV-visie waarover wij onlangs in de commissie mededelingen hebben gedaan. Er wordt met betrekking tot het doelgroepenvervoer samengewerkt met gemeenten. Daarbij gaat het over de kleine kernen en over de mensen die echt afhankelijk zijn van het openbaar vervoer: chronisch zieken, mensen met een functiebeperking enz. Wij zijn er druk mee bezig.

Blij ben ik dat mevrouw Evertz in positieve zin spreekt over de transitie in de jeugdzorg. Overigens, het IPO heeft wat dit betreft 108 aandachtspunten aan de staatssecretaris voorgelegd. Wij zijn er dus nog niet maar ik meen toch dat Zeeland hiermee op de goede weg is.

Voorzitter. De vraag van Natuurlijk Zeeland over de werkervaringsplaatsen wil ik graag schriftelijk beantwoorden. Het "zat er even niet in" en ik kon niemand bereiken die het wist.

De **voorzitter**. Mijnheer Muste, als u deze vraag vooraf aan ons had voorgelegd, had u nu antwoord gekregen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Mevrouw De Milliano heeft in verband met haar betoog over het glasvezelnet al van mijn collega complimenten gekregen. Ik voeg daaraan toe dat hij ook deze keer echt namens het college heeft gesproken.

Wij zijn op het moment doende --naar aanleiding van een initiatief van een aantal pioniers, met name ondernemers in Zeeuws-Vlaanderen, en andere signalen-- om te onderzoeken welke behoeften er nu precies op het terrein van glasvezel zijn, niet alleen in Zeeuws-Vlaanderen. Dit onderzoek zal in september worden afgerond, zodat wij een beeld krijgen van de benodigde investeringen en duidelijk wordt op welke wijze wij eventueel in het kader van de Europese Agenda 2020 bij Brussel kunnen aankloppen. Wij zullen hiervoor substantieel geld nodig hebben. Ook vanwege cofinancieringsverplichtingen hebben wij hiervoor middelen nodig wanneer aanvragen worden ingediend. Nadat het bedoelde onderzoek heeft plaatsgevonden, zal het college een conclusie trekken die het vervolgens met de Staten zal delen. Overigens, hiervoor wordt een extern bureau ingehuurd dat heel goed in de glasvezelwereld is ingevoerd want wij hebben op dit terrein niet allemaal deskundigheid in huis, maar dit ter zijde.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. Op dit gebied hebben wij in Zeeland maar een enkele aanbieder, afgezien van de steden waar er meer zijn. Worden bij het onderzoek de concurrentiemogelijkheden betrokken? Ik wijs erop dat voor industrieterreinen het prijsniveau een probleem is.

De heer **De Reu** (GS). Het is een van de opdrachten, geformuleerd voor dit onderzoek, om dit aspect mee te nemen.

De **voorzitter**. Volgens mij is er op het moment op Tholen een project gaande dat is gericht op een industrieterrein en ook op het MKB. Mij is tijdens een werkbezoek gebleken dat men hiermee al een heel eind op weg is.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Door de PvdA-fractie is aandacht gevraagd voor een documentaire waarin Zeeland aan de orde komt als "het best bewaarde geheim van Nederland". In die documentaire gaat het over wonen en werken in Zeeland en over de toekomst van Zeeland. Ik ben blij dat mevrouw Evertz, al zappend, deze documentaire heeft gezien. Volgens mij was de NCRV van plan om een lid van het college van GS te interviewen, maar dat doet men tegenwoordig in de media niet meer, want het is de burger die moet spreken. Wat er precies in zo'n regio gaande is, is kennelijk minder interessant; het gaat om een sfeerbeeld. Niettemin wordt duidelijk waar wij mee te maken hebben, namelijk de beeldvorming over Zeeland. Als wij toewillen naar een topregio op het terrein van verduurzaamde economie, hebben wij heel wat inspanningen te verrichten, niet alleen in financiële zin.

Voorzitter. Laat ik het dan toch maar even, op zo'n late vrijdagmiddag, zeggen. Wat ik buiten Zeeland aan beeldvorming over Zeeland tegenkom, komt neer op: ze willen van alles maar ze kiezen niet; er wordt veel geklaagd maar ze zijn vooral intern aan het discussieren. Ik citeer nu wat ik al verschillende keren heb gehoord en gelezen. Als college zijn wij druk doende om deze beeldvorming bijgesteld te krijgen, maar het is een hardnekkig probleem. Ik wijs erop dat dit college zich ervoor inspant om de economische ontwikkeling van Zeeland en omgeving van de grond te krijgen. Wij doen dat samen met de Brabanders, de Vlamingen en, steeds meer, met de Zuidhollanders. Wij streven ernaar het hele gebied van de Delta te laten zien als een potentiële topregio, met groene economie, voor Europa. Daar past het cynisme dat ik --ik zeg het met alle respect-- ook vandaag voorbij heb horen komen, niet in. In elk geval is dit college met een positieve beeldvorming bezig, onder andere met Land in Zee en datgene wat er kan worden gedaan om Zeeland ook letterlijk in beeld te brengen. Wij zullen echt de beeldvorming

moeten veranderen, met behulp van promotie, op allerlei manieren.

Daarbij willen wij de vandaag geschetste toekomstige problemen op het terrein van de arbeidsmarkt niet zozeer aanpakken maar vooral voorkomen. Bij elk werkbezoek en op elk symposium --we hebben er onlangs een in Terneuzen gehad, van de ChristenUnie-- geven werkgevers aan dat ze in de toekomst worden geconfronteerd met een schrijnend tekort aan technisch personeel. Op dit moment zien wij dat bedrijven jongeren uit het buitenland aantrekken. Er werken op dit moment Spaanse vrouwen in de techniek bij Dow Chemicals. Ik maak in discussies wel eens een prikkelende opmerking als het gaat om de toename van het aantal studenten op de PABO, maar wij zullen de heer Bergen wat dat betreft keurig antwoorden... Voorzitter, het zijn vingers die wij op zere plekken moeten leggen omdat wij anders op lange termijn grote problemen krijgen.

Ik ben het volstrekt eens met degenen die onderstrepen dat een goed economisch vestigingsklimaat gepaard moet gaan met leefbaarheid, culturele voorzieningen enz. enz. Het is een brede inspanning die wij op lange termijn moeten leveren. Daar hebben wij niet alleen dit college en euro's voor nodig, maar ook de Staten. Wij gaan er deze periode mee aan de slag. Ik hoop met mevrouw Evertz dat vervolgens Zeeland het best bewaarde publieke geheim wordt.

Mevrouw **De Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. Mijn fractie zal graag het vandaag door ons naar voren gebrachte thema eens op de agenda zetten.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter, zoals ik in eerste termijn heb aangegeven, wordt in tweede termijn door de heer Van Tilborg een motie ingediend.

De **voorzitter**. Kan die motie niet worden ingediend bij het agendapunt "moties, niet behorend bij een agendapunt"?

De heer **Van Tilborg** (SP). Neen, de nu in te dienen motie heeft betrekking op de Voorjaarsnota. Daarnaast is er een motie "als reserve".

De **voorzitter**. U wilt uw motie nu indienen?

De heer **Van Tilborg** (SP). Ja.

De **voorzitter**. Ik stel voor dat de door u in te dienen motie nu eerst wordt vermenigvuldigd, en dat wij intussen doorgaan.

De heer **Van Tilborg** (SP). Mag ik wel een toelichting geven op de motie?

De **voorzitter**. Ja. Als u uw motie eerder had ingediend...

De heer **Van Tilborg** (SP). Ik wist niet dat het de bedoeling was dat ook "normale" moties eerder zouden worden ingediend. Ik dacht dat dat alleen gold voor moties, vreemd aan de orde van de dag.

De **voorzitter**. Wij gaan nu door en later kunt u uw toelichting geven. Dan weet inmiddels iedereen waar het over gaat.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Als ik het betoog van de heer Van Heukelom goed interpreteer, neemt hij in feite onze motie nr. 7 over. Ik heb hem immers horen zeggen dat er een onderzoek komt naar de mogelijkheid van een pilot in verband met gratis technisch MBO. Ik neem aan dat die uitspraak kan worden gezien als een toezegging. Mij blijkt dat dat het geval is.

De **voorzitter**. U trekt uw motie in?

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Inderdaad.

De **voorzitter**. Motie nr. 7 is ingetrokken.
Vervolgens wordt er gestemd over de twee amendementen en het voorstel. Daarna volgt de indiening van de door de heer Van Tilborg aangekondigde motie.

Amendement nr. 5 van het lid Harpe over de NAR wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GL, de PVV, D66 en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Amendement nr. 6 van het lid Harpe over bezuinigingen op instellingen wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GL en de SP voor dit amendement hebben gestemd.

Het statenvoorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de PvZ en GL tegen dit voorstel hebben gestemd.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Ik had voor het indienen van mijn motie een leuk verhaaltje gemaakt, maar ik zal het kort houden. Het komt erop neer dat wij al diverse malen een motie hebben ingediend om geld vrij te maken voor het openbaar vervoer voor 16- en 17-jarige MBO-studenten. Daar is een aantal keren ook geld voor beschikbaar geweest, maar helaas heeft dit het niet gered. De laatste keer --ik doel op 11 november 2011-- heeft de PvdA-fractie een motie over dit onderwerp ingetrokken omdat de gedeputeerde de toezegging deed dat er nog voor de zomer van 2012 een voorstel zou komen. Helaas hebben wij daarvan tot op heden nog niets mogen zien of horen. De gedeputeerde heeft zojuist aangegeven dat hij een en ander zal toelichten, maar of wij daarin vertrouwen kunnen hebben, weten wij op dit moment niet. Wij leggen het college de concrete vraag voor hoe het met dat voorstel zit, en wij dienen een motie in.

De **voorzitter**. Door het lid Van Tilborg is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat:

- in "Stuwende Krachten", op blz. 32, gesproken wordt over een kwalitatief goed, inspirerend en betaalbaar onderwijs ten behoeve van de bevolking en het bedrijfsleven: "Goed onderwijs is immers een belangrijke vestigingsfactor voor inwoners, jeugd, werknemers en bedrijven. Daarom ziet het college voor de komende periode een faciliterende rol op het terrein van onderwijs voor de provincie": = de SP van mening is dat deugdelijk openbaar vervoer voor scholieren en zeker voor 16- en 17-jarigen een noodzaak is om de opleiding te kunnen volgen die zij willen volgen, en dat zij niet noodgedwongen door de hoge kosten van het OV een opleiding moeten gaan volgen dicht in de woonomgeving waar zij later niets mee kunnen en willen op de arbeidsmarkt;

- dat een goede regeling voor de groep 16- en 17-jarigen investeren is in de toekomst, vooral voor de bedrijven in Zeeland en dat dit ook positief kan meewerken aan leefbaarheid en een belangrijke vestigingsfactor kan zijn voor mensen;

verzoeken Gedeputeerde Staten om:

- ervoor te zorgen dat Zeeuwse 16- en 17-jarige MBO-studenten een gratis OV-kaart verstrekt krijgen in het schooljaar 2012-2013;

- de 500.000 euro --die in statenstuk FEZ-049, derde wijziging programmabegroting-2012, is toegevoegd met als bestemming gratis OV voor 16- en 17-jarige MBO-studenten-- te gebruiken voor het gratis maken van de OV-kaart voor het eerste

gedeelte van het schooljaar 2012-2013 (augustus t/m december);

- het bedrag van 720.000 euro, dat nodig is om de Zeeuwse 16- en 17-jarige MBO-studenten een gratis OV-kaart te verstrekken voor 2013, te halen uit het bedrag van 4,9 miljoen dat is voortgekomen als positief saldo vanuit de jaarrekening-2012 en bestemd is voor de reserves;

- om voor de komende OV-concessie de benodigde middelen te zoeken en te reserveren, zodat de gratis OV-kaart voor 16- en 17-jarige MBO-studenten structureel wordt opgenomen als voorwaarde in (de aanbesteding van) de aankomende OV-concessie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 8.

Ik neem aan, mijnheer Van Tilborg dat, met het indienen van deze motie, de motie die u zou willen indienen bij het agendapunt "moties, niet behorend bij een agendapunt", van de baan is. Wij gaan niet in een vergadering tweemaal hetzelfde doen.

De heer **Van Tilborg** (SP). Akkoord.

De heer **Bouterse** (PvdA). Voorzitter. Op 11 november 2011 begon niet alleen het carnaval maar werden er ook serieuze vragen gesteld, waarmee wij aandacht vroegen voor de 12- t/m 18-jarigen. Ons spectrum is iets breder... Inderdaad deed toen de gedeputeerde de toezegging --ik verwijs naar het verslag van die vergadering, blz. 40-- dat hij nog voor de zomer met een nota zou komen. Nu is het wel duidelijk dat het buiten niet zo wil zomeren, maar wij willen niettemin graag weten wat de gedeputeerde nu aan het doen is of heeft gedaan. Ook wij zijn nu reuze benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde. Ik herinner eraan dat wij naar aanleiding van de gedane toezegging onze motie hebben ingetrokken.

De heer **Van Heukelom** (GS). Volgens mij heeft uw fractie de motie toen aangehouden, en niet ingetrokken.

De heer **Bouterse** (PvdA). Er is altijd discussie over de vraag welke term er dan moet worden gebruikt, maar zo gek veel maakt het niet uit. Mijns inziens is de motie ingetrokken...

De heer **Van Heukelom** (GS). Als de motie is ingetrokken, heb ik er niks meer mee te maken.

De heer **Bouterse** (PvdA). ... maar dan komt 'ie gewoon weer terug.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Ik heb gezegd: dat zal ik doen. Wij zijn nu al een jaar met

de gemeenten bezig om samen te kijken naar openbaar vervoer en doelgroepenvervoer. Dat doelgroepenvervoer is een zaak van de WMO en de AWBZ. Gebleken is dat het wat de AWBZ betreft heel moeilijk gaat. Wij gaan in eerste instantie beginnen met het WMO-vervoer. Nogmaals, hierbij gaat het om doelgroepen. In het overleg hebben wij ons afgevraagd: hoe gaan wij dit doen? Overigens, ik heb de commissie uitgebreid verteld op welk punt wij wat dit betreft zitten. Een onderdeel hiervan is de doelgroep "scholierenvervoer". Een ander onderwerp is "leerlingenvervoer", waarmee wordt bedoeld op de leerlingen die naar een andere school gaan dan de basisschool die dichtbij is. Afgesproken is dat wij het in een keer doen. Ik kan wel met een verhaal voor de 12- t/m 16-, 17- of 18-jarigen komen, maar het gaat om een totaalpakket, in relatie met de nieuwe concessie-2015.

Wij hebben gezien --ook de Staten hebben het gezien-- dat er met betrekking tot het kostenplaatje nog enkele zaken moeten worden uitgezocht. Wat betekenen in dit geheel light rail, de bus enz.? Een tweede aspect is --ik had er nu liever nog niets over gezegd-- dat ik overleg heb gehad met de vervoerders. Het is bekend dat MBO'ers landelijk 34% korting hebben. In Zeeland heeft de Stichting Scholierenvervoer er 11% bij bedongen. De MBO-leerlingen hebben hier dus 45% korting op de kaart. Welnu, ze hebben een paar maanden geleden bekend gemaakt dat die extra korting er afgaat. Ik dacht vervolgens: de ouders zitten met een normale indexeringsverhoging en met die 11%, wat neerkomt op 15%. Tegen die achtergrond zijn wij strak aan het onderhandelen. Ik ben nu zover -- ik kan het nog niet "ultiem" zeggen, maar ik zeg het dan toch maar; ik hoop dat het doorgaat-- dat er nu, in plaats van die sterabonnements, zoals ze nu zijn geformuleerd met zones, wordt gewerkt in de richting van trajectabonnements. Dit betekent dat men alleen toestemming heeft om te reizen van A naar B. Als dit wordt gerealiseerd en wij dit gaan betalen voor de 900 MBO-studenten, komen wij veel goedkoper uit dan de fractie van de SP aangeeft.

Overigens, ik ben er nog niet uit. De vraag rijst of je deze maatregel generiek moet treffen. Moet je iemand als ik --ik heb al twintig jaar studenten waarvoor ik het vervoer betaal, tot de OV-kaart-- ook laten meeprofiteren van die generieke korting? Is dat wel handig? Zou je niet meer mensen kunnen helpen door het alleen degenen te geven die het werkelijk moeten hebben? Het voorstel heeft dus te maken met de stelling "doelgroepenvervoer is ook scholierenvervoer", maar de gemeenten zeggen: daar wachten wij mee tot wij het geheel in kaart hebben. Daarnaast ben ik intensief bezig om die dreigende korting om te zetten in een beperkte korting. Dat zou kunnen betekenen dat de ouders die 11% niet extra behoeven te betalen. Je komt

dan ongeveer gelijk uit en dat betekent ook dat ik met een goedkoper verhaal kom dan de SP. De vraag is of het college en de Staten het zo willen, maar daar ben ik mee bezig.

De heer **Bouterse** (PvdA). Voorzitter, deze uitleg is bijna plausibel...

De heer **Van Heukelom** (GS). Dat valt mee; je kan het slechter doen...

De heer **Bouterse** (PvdA). ... maar leidt niet tot tevredenheid. Waarom niet? Het gaat niet alleen om onze achterban; het is breder. Het gaat ook om een gedeelte van de achterban van de SP en, waarschijnlijk, van meer partijen. De kinderen gaan straks naar school en de vraag is of men niet voor onoverkomelijk hoge kosten komt te staan. U zegt dat u dit alles in een pakket wil meenemen en ik heb het een en ander over die doelgroepen gelezen, maar er moet wel wat gebeuren. Mijn fractie vindt dat kinderen naar de school moeten kunnen gaan die zij zelf kiezen. Als zich daarbij financiële beperkingen voordoen, willen wij daarvoor, voor zover dat mogelijk is, een oplossing aanreiken.

De heer **Van Heukelom** (GS). Dat kunt u willen, maar de vraag is of de Staten dat willen. Immers, dit komt neer op inkomenspolitiek en de vraag is of wij het geld daaraan willen besteden. Maar goed, ik had het over het totale onderzoek. Wij moeten goed in de gaten houden waar wij over praten. Wat zijn de problemen? De hamvraag is of de provincie, de Staten, busabonnements moeten gaan betalen. Dat is een vooraf te stellen vraag. U kunt wel zeggen wat uw partij wil, maar ik heb de vorige keer gemerkt dat de Staten het er niet over eens zijn dat daar autonome middelen naar toe moeten gaan. Dat wordt pas duidelijk wanneer het voorstel er ligt.

De heer **Bouterse** (PvdA). En wanneer komt dat voorstel er dan?

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik ben bezig... Het gaat om een lang onderhandelingstraject. Met de gemeenten moeten goede afspraken worden gemaakt. Voorkomen moet worden dat, als er dadelijk als gevolg van de samenwerking, gelden overschieten, er alleen voor de 16- en 17-jarigen wordt betaald en de rest door anderen wordt gebruikt. Ik moet oppassen en ik heb nog niet alle cijfers boven tafel. Het laatste geldt ook voor de toezeggingen.

De heer **Bouterse** (PvdA). U kunt geen termijn aangeven?

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik heb gezegd: u krijgt dit jaar een kadernota en het volgende jaar een besluitnota. De concessie begint in 2015.

De heer **Van Tilborg** (SP). Waarom is het geen goed idee om ervoor te zorgen dat er na de zomervakantie al wordt ingezet op een tegemoetkoming c.q. gratis kaart, tot het moment waarop dat plan van u concreet is?

De heer **Van Heukelom** (GS). Daar moet dan maar over worden gestemd, maar ik wil dit alleszins ontraden. Er zijn veel meer problemen. Ik denk hierbij ook aan de basisschoolkinderen die nu worden gedwongen om naar elders te gaan omdat scholen worden gesloten. Die krijgt u ook aan uw deur.

De heer **Van Tilborg** (SP). Het zijn niet alleen de basisscholen. Het gaat ook om de ROC's die fuseren en waar opleidingen verdwijnen. Dat is hetzelfde liedje.

De heer **Van Heukelom** (GS). Daarom. Dit zal enorme consequenties hebben. Wij moeten wel even nagaan of dit wel onze taak is...

De heer **Van Tilborg** (SP). Het openbaar vervoer is een kerntaak van de provincie, inclusief...

De heer **Van Heukelom** (GS). Er komen bussen, regio- en buurtbussen. Dat doe ik, maar of ik ook de ouders moet betalen... Dat betekent gratis openbaar vervoer. Dat is niet direct mijn kerntaak. Dat heb ik nog nooit gehoord, maar als u zegt dat het "mot" en dat het nu al moet, dan zou ik zeggen: dien een motie in. De aanvaarding daarvan moet ik ontraden.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Voert de gedeputeerde zijn onderhandelingen met de vervoerders op basis van schooltypen? Of kijkt hij ook naar de feitelijke afstand die kinderen moeten afleggen, om op grond daarvan na te gaan of er al dan niet een bepaald voordeelabonnement moet worden geboden?

De heer **Van Heukelom** (GS). De Stichting Scholierenvervoer regelt dat, in het groot. Een bepaald aantal abonnementen koopt men af. Uiteindelijk kan iedereen zo'n abonnement aanvragen. Daar zijn de ouders vrij in. De afstand wordt per kilometer berekend. Het is niet zo dat je evenveel betaalt van Zierikzee naar Goes als van Terneuzen naar Goes. Dat kan natuurlijk niet.

Voorzitter. Ik wil de fractie van de SP nog het volgende zeggen. Dat meen ik serieus; dat vind ik socialistisch. Wij hebben als ouders, in onze achterban, een limiet gesteld, in de zin van: zoveel hoeft u te betalen, en meer niet; de rest leggen wij

er gezamenlijk bij, ook al woont men naast de school. Wij zeggen als kerkelijke gemeente: ouders, kunnen jullie het niet betalen, dan gaan wij helpen. Dat is socialistisch: draag elkaars lasten en kijk niet altijd naar de overheid.

De heer **Van Tilborg** (SP). Ja, maar u heeft het nu wel alleen maar over uw eigen achterban.

De heer **Van Heukelom** (GS). Inderdaad, helemaal mijn eigen achterban.

De **voorzitter**. Dit was niet helemaal namens het college...

De heer **Bouterse** (PvdA). Als dit een voorbeeld is, en niet het voorbeeld, kan ik er wel mee leven. Verder zal wel duidelijk zijn dat de PvdA-fractie de gedeputeerde zeer kritisch blijft volgen. Wij zullen nog wel een aantal keren bij hem op de deur kloppen om te bereiken dat er enige spoed wordt betracht.

In stemming komt motie nr. 8 van het lid Van Tilborg.

De heer **Bouterse** (PvdA). Voorzitter. Wij staan positief tegenover de inhoud van deze motie maar gelet op de beantwoording van de gedeputeerde en de complexiteit van deze kwestie, gunnen wij het college nog enige tijd. Vandaar dat wij deze motie op dit moment niet zullen steunen.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV, de PvdA en Natuurlijk Zeeland voor deze motie hebben gestemd.

17. Statenvoorstel derde wijziging programmabegroting 2012 (FEZ-049)

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Ik onderstreep nog eens dat wij het verstoppen van 50 miljoen in Voorjaarsnota en begrotingswijzigingen een onjuiste zaak vinden. Wij zijn van oordeel dat hiervoor een afzonderlijk voorstel aan de Staten had moeten worden voorgelegd.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Wij maken hieraan niet veel woorden meer vuil. Het gaat om een stuk in het verlengde van de Voorjaarsnota. Daar hebben wij tegen gestemd. Wij handhaven onze argumenten en stemmen ook tegen dit voorstel.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvZ, D66 en GL tegen dit voorstel hebben gestemd.

18. Statenvoorstel Milieubeleidsplan (RMW-046)

Mevrouw **Thomaes** (PVV). Voorzitter. Om te voorkomen dat er gedurende een bepaalde periode geen beleid zou zijn, is besloten om het oude beleidsplan te handhaven, zolang er geen nieuw Omgevingsplan-2012-2018 is. De looptijd van het Milieubeleidsplan strekt slechts tot 1 oktober 2012. De PVV-fractie gaat met het voorstel akkoord; voor zover ik weet geldt dat ook voor de andere partijen. Voor degenen die een en ander niet zo fris in het hoofd hebben, herhaal ik dat het om de volgende aandachtspunten gaat: de milieueffecten als gevolg van het zeehaventerrein op de westelijke kanaaloever bij Terneuzen, de ontwikkeling van een viertal grootschalige locaties voor windenergie en de effecten van de toename van de recreatieve druk op de Deltawateren op de hier aanwezige flora en fauna.

De **voorzitter**. Heeft u namens de gehele Staten gesproken?

Mevrouw **Thomaes** (PVV). Alleen namens mijn eigen fractie.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Je zou kunnen zeggen dat mevrouw Thomaes ook namens het college heeft gesproken... Ik ben het helemaal met haar eens. Dat is mijn reactie en zo doen wij het.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PvZ tegen dit voorstel hebben gestemd.

Voorzitter: de heer Roeland

19. Statenvoorstel Provinciaal inpassingsplan marinierskazerne Vlissingen (RMW-050)

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. Wat waren wij in Zeeland blij toen wij een aantal maanden

geleden hoorden dat er sprake was van de komst van een marinierskazerne naar Vlissingen. Natuurlijk hadden wij er allemaal begrip voor dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug, waar het dorp Doorn onder valt, en ook de provincie Utrecht niet blij waren met dit plan. Het leek allemaal een kwestie van tijd en bijna een gelopen race, zeker voor de mensen die de Van Braamhouckgeestkazerne goed kennen. Daar ben ik er een van. Nog mooier zag het eruit toen de minister van Defensie besloot, definitief te kiezen voor Vlissingen voor het bouwen van een nieuwe kazerne. Zeeland had veel huiswerk gedaan en dat leek rendement te gaan opleveren.

Maar, voorzitter, dergelijke grote operaties maken soms beren wakker waarop niemand vooraf heeft gerekend. Zoals iedereen in dit huis inmiddels heeft gemerkt, is er veel ophef ontstaan in de Tweede Kamer. Gisterochtend konden wij in de krant lezen dat er inmiddels 124 vragen aan de minister zijn gesteld. Die vragen worden natuurlijk per kerende post en voortreffelijk beantwoord. Daar twijfelt niemand aan.

Afgelopen maandag zijn de fractievoorzitters van deze Staten door het college van GS bijgepraat over de stand van zaken. Daarbij hebben wij een factsheet ontvangen waarop Vlissingen er beter uitkomt dan Doorn. Toch zijn er nog veel onzekerheden en open einden. Mijn dringend advies aan het college is om met daarin nog wat energie en tijd in te steken.

De Tweede Kamer-fractie van de PVV is uiteraard terecht kritisch, maar zij staat in principe heel positief tegenover verhuizing van de kazerne naar Vlissingen. Onze fractie deelt die opstelling: kritisch, maar in beginsel heel positief. Zeker ook persoonlijk, als voormalig lid van het Korps Mariniers, zie ik uit naar de dag waarop de mariniers zich eindelijk in de geboortestad van hun grondlegger zullen vestigen.

Het belang hiervan voor Zeeland en de Zeeuwen is evident. Na zoveel tegenslag in verband met diensten en instellingen die onze provincie hebben verlaten, zijn wij allemaal toe aan een positief bericht. Echter, voordat mijn fractie dit voorstel kan steunen, stelt zij nog drie vragen.

In het hele verhaal heb ik niets gelezen over de Zeeuwse lobbyist in Den Haag. Dit dossier leent zich ons inziens voortreffelijk voor intensief lobbywerk. Kan het college ons deelgenoot maken van de inspanningen van onze man in Den Haag? Of heeft het college deze werkzaamheden van hem overgenomen?

Het college stelt in zijn voorstel dat het inpassingsplan in eigen beheer wordt gemaakt. Kan het college bevestigen dat dit betekent dat het plan zonder inhuur van externen zal worden gemaakt?

In zijn voorstel geeft het college aan dat niet valt aan te geven welke kosten gemoeid zullen zijn met het opstellen van een inpassingsplan, maar

vervolgens wordt gesteld dat deze kosten kunnen worden gefinancierd uit het werkbudget voor de marinierskazerne dat voor die kazerne in het leven is geroepen. Ons inziens staan beide beweringen haaks op elkaar. Kan het college dit uitleggen en ons geruststellen dat wij hiermee niet een blanco cheque tekenen?

De heer **Hageman** (PvdA). Voorzitter. Dit onderwerp is uitvoerig in de commissie besproken. Vervolgens zijn wij bijgepraat tijdens een informatiebijeenkomst. De PvdA-fractie staat positief tegenover de komst van deze kazerne en wacht voor het overige de besluitvorming in Den Haag af.

De heer **Feijtel** (CDA). Voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Hageman. Ook de CDA-fractie staat positief tegenover de komst van deze kazerne, die zij ziet als een prima kans en goede impuls voor de Zeeuwse economie. Het proces, zoals het tot nu toe is aangepakt door het college, met name door de CdK --men heeft de regie gepakt en een belangrijke inzet geleverd-- wordt door ons toegejuicht. Voorts weten ook wij wel dat er nog veel vragen zijn, maar wij hopen toch dat er de volgende week meer duidelijkheid wordt geboden. Wij hebben er alle vertrouwen in.

Rest mij nog een vraag. In de brief die wij hebben ontvangen, staat dat het college ons zal informeren over de verwerving van particuliere grond. Wanneer kunnen wij wat dit betreft een voorstel verwachten? Ik wijs erop dat in de brief wordt gesteld dat deze verwerving op korte termijn in gang wordt gezet.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Het is u niet ontgaan dat de SGP-fractie een kwartiermaker heeft. Immers, mijn komst is aangekondigd in een vorige bijdrage... Wij zijn vol vuur, om maar even in krijgsmachtstermen te blijven.

Er is al heel wat gezegd over deze kazerne. Je zou kunnen zeggen dat de minister op 10 april de lont in het kruitvat heeft gestoken, door een beslissing te nemen. Daardoor is er nogal wat veroorzaakt. De ene heeft gezegd: je bent mensen tegen je in het harnas aan het jagen. De andere heeft zijn kruit droog gehouden en een derde heeft zijn kruit al verschoten. Weer een ander heeft de volle laag gekregen. Ik heb opmerkingen gehoord als: er wordt voor de troepen uitgelopen. Er zijn zelfs mensen met grof geschut gekomen, maar wij hebben er toch vertrouwen in dat het allemaal goed komt.

Een minister neemt niet zomaar een besluit. Daar liggen strategische en tactische gedachten aan ten grondslag. Bovendien hebben wij in deze provincie ook nog wat bestuurders. Wat hebben die gedaan? Zij hebben gedacht dat de aanval de beste verdediging is. Ook hebben zij een gesloten

front gevormd. Voorts is afgesproken dat wij elkaar met open vizier bestrijden, of het nu om Zeeland of om Doorn gaat. Zo hoort het en misschien dat straks iemand in het zand moet bijten of uit het veld wordt geslagen. Wij wachten het allemaal af. Het is in Den Haag dat ze besluiten. Wij vinden het fijn dat in deze kwestie tempo is en wordt gemaakt. Ook bij de krijgsmacht is dat belangrijk.

De **voorzitter**. Als voorzitter ga ik ervan uit dat u, als SGP'er, zich houdt aan de regels. Uw spreektijd is overschreden...

De heer **Beekman** (CU). Nu wordt er onder u een bom gelegd, mijnheer Dorst...

De heer **Dorst** (SGP). Ik heb nog een vraag te stellen, een serieuze vraag. Het betreft de volgorde. Wij moeten de gemeenteraad horen en dus moet er een hoorzitting worden georganiseerd, zij het dat het ook per brief kan. Niettemin nemen wij nu al een besluit. Wij gaan dus achteraf horen wat een andere partij ervan vindt. Dat lijkt mij toch wat lastig. Graag verkrijg ik hierop een toelichting.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. Mijn fractie hoopt dat de marinierskazerne er in de Zuidwestelijke Delta, in Zeeland, in Vlissingen komt. De zeesoldaten, wat mariniers zijn, opereren op de grens tussen land en water. Ze passen uitstekend in het Zeeuwse, veel beter dan elders. Hier treft men een oplossing aan die duurzaam is en waarmee er maar weinig hoeft te worden geïmproviseerd. Het gaat in Vlissingen om een strategische ligging die zelfs internationale kansen biedt.

Mijn fractie gaat akkoord met het inpassingsplan dat nu voor ons ligt, zij het dat wij het werkbudget van 700.000 euro aan de hoge kant vinden. Wij roepen het college dan ook op om daarbinnen te blijven.

Voorzitter. Wij vinden het prachtig dat de minister al dan niet impulsief heeft besloten om voor Vlissingen te kiezen, maar daarmee is deze kous niet af. De kans bestaat dat het een vrij grove beslissing is geweest. In de wetenschap noemt men zoets "jumping to conclusions". Het is niet verwonderlijk dat de Kamer een veelheid van vragen over de minister heeft uitgestort. Hem is gevraagd om een klinische vergelijking te maken tussen Doorn en Vlissingen. Aan dat "klinische" zou het best wat kunnen ontbreken; anders zouden er nooit zoveel vragen zijn gesteld.

Ik denk, voorzitter, dat wij in Zeeland de minister een beetje moeten helpen om tot een klinische beslissing te komen. Tegen die achtergrond stellen wij twee vragen. Heeft het college inmiddels ondertekende intentieverklaringen? Bij die 70 hectare grond zijn het waterschap, Zeeland Seaports, een particulier

en wellicht ook andere instanties betrokken. Het zou mooi zijn wanneer die getekende verklaringen in Den Haag zouden kunnen worden overgelegd. Voorts vragen wij het college wat de financiële consequenties zijn waar het gaat om de Zeeuwse bijdrage aan dit project.

Voorzitter. De fractie van D66 heeft waardering voor de inzet van de CdK in het Haagse. Echter, mijn fractie handhaaft haar kritische opstelling ten aanzien van de financiële impact van dit geheel.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (VVD). Voorzitter. Een versterking van de werkgelegenheid in Zeeland, zo zien wij dit. Het Korps Mariniers is een onderdeel van de Koninklijke Marine en een van de oudste militaire onderdelen van de Nederlandse Krijgsmacht, namelijk sinds 1665. Van oudsher bestaat dit korps uit zeesoldaten uit de infanterie, die dienst doen op oorlogsschepen en ingezet kunnen worden op de grens van land en water. Hoewel het korps sinds de jaren negentig in toenemende mate wordt ingezet voor crisisbeheersingsmissies landinwaarts, zijn amfibische operaties nog steeds een belangrijk element voor het korps.

De wapenspreuk van de mariniers --ik zeg het in het Nederlands-- "Zo wijd de wereld strekt". Uit deze definitie blijkt hoezeer het korps bij Zeeland past. Het gaat om activiteiten op de grens van zee en land. Als er nu iets bij de focus "Land in Zee" past, zijn het wel deze activiteiten.

Voorzitter. De laatste tijd hebben wij eigenlijk alleen maar over negatieve zaken gesproken, zaken als krimp, bezuinigingen, crisis, kortingen, ombuigingen, ontpolderingsdreiging enz. Wij hebben in Zeeland dan ook dringend behoefte aan een positieve impuls, en de marinierskazerne is er zo een. De VVD-fractie weet dat nog een flink aantal vragen moet worden beantwoord, maar zij ziet die beantwoording met vertrouwen tegemoet.

De inzet van en de samenwerking tussen provincie, gemeente Vlissingen en overige partijen zijn prima. Samen optrekken is belangrijk, en dat moet ook zo blijven. Verder is ook van belang dat wij als Zeeland laten zien dat wij onze zaakjes op orde hebben. Daarom stemt mijn fractie graag in met het vaststellen van dit inpassingsplan. Want wat zou het geweldig zijn, voorzitter, wanneer op de driehonderdvijftigste verjaardag van het korps in Vlissingen de nieuwe kazerne zou kunnen worden geopend. Ik doel nu op het jaar 2015; een beetje ambitie moet mogen...

Voorzitter. Mijn fractie bedankt het college voor zijn grote inzet voor en betrokkenheid bij dit dossier. Wij hopen --om in de termen van de SGP-fractie te blijven-- dat Doorn het loodje legt.

Mevrouw **Peijs** (CdK). Voorzitter. De heer Van Dijk ziet beren op de weg, gelet op de 124 vragen die

aan de minister zijn voorgelegd. Hij voegt daar nog enkele vragen aan toe. Van die 124 vragen heb ik er heel veel herkend. Ze zijn allemaal al drie keer gesteld tijdens een aantal bijeenkomsten, georganiseerd door de Kamer. Ik denk dat er een paar nieuwe bij zijn, maar veel zijn dat er niet. Bovendien worden er ook vragen gesteld over dingen die wij nog helemaal niet weten. Daar kom ik nog op terug.

Ja, er zijn onzekerheden, maar die zijn er omdat er geen besluiten zijn. De Staten zouden toch raar opkijken wanneer wij met de enige particulier waarmee wij moeten onderhandelen, al zouden hebben onderhandeld, zonder dat wij zeker zouden weten dat de kazerne er zou komen. Dat kunnen wij niet maken. De Staten zouden dan terecht zeggen: geacht college, hoe kan dat nou? Wij moeten eerst iets hebben waar wij op kunnen bouwen. Er moet een echt besluit komen, en geen voorlopig besluit, en geen beginselprincipe. Ik wil gewoon een echt besluit. Ik wil dat de Kamer de volgende week zegt: wij gaan ervoor, het wordt Vlissingen. Daar zitten wij op te wachten. Als dat er is, gaan wij als een pijl uit de boog van start om ervoor te zorgen dat het allemaal snel in orde komt.

En het kan snel. Op de plek waar de kazerne moet komen, kan een bedrijf van de zwaarste categorie worden gevestigd. Ik denk dan ook dat wij geen problemen zullen ontmoeten op het gebied van de ruimtelijke ordening. Als er een echt besluit is, gaan wij aan zoveel mogelijk onzekerheden een einde maken. Alle losse eindjes worden dan vastgeknoopt.

Ik ben blij te horen dat de PVV zich in deze kwestie positief-kritisch opstelt. Wij weten allemaal hoe cruciaal het geluid van de PVV in de Kamer is. Wij hopen er echt op dat dit aanstaande dinsdag in de Kamer tot een positief besluit zal leiden.

Hoe zit het met de Zeeuwse lobbyist in Den Haag, zo vraagt de heer Van Dijk. Welnu, die heeft "gouden werk" geleverd. Iedere keer weer, wanneer er iets op dit terrein in Den Haag gebeurde, stond het --nog voor het door de Kamer naar buiten werd gebracht-- op mijn iPad. Hetzelfde gold voor de brief van Noord-Holland. Nog voor iemand een dergelijk stuk ziet, hebben wij het al. De Zeeuwse lobbyist heeft zijn werk echt heel goed gedaan.

Voorts is er gesproken over het in eigen beheer maken van het inpassingsplan. Ik kijk even naar de desbetreffende gedeputeerde... Mij blijkt dat wij dat inderdaad kunnen. Omdat het eigenlijk gaat om een bestemmingsplan --wij maken geen bestemmingsplannen-- zullen wij hierbij leunen op de kennis van de gemeente. Wij doen alles in nauwe samenwerking met de gemeente. Van externe inhuur zal geen sprake zijn. Omdat de gemeente niets anders doet dan bestemmingsplannen maken, gaan wij daar mee samenwerken.

De heer Aalfs vindt het werkbudget aan de hoge kant. Ook ons komt het hoog voor, maar wij denken dat wij niet dit hele budget nodig zullen hebben. Wij weten op dit moment niet precies hoeveel wij hiervoor nodig hebben, maar wij weten zeker dat het nu genoemde budget niet zal worden overschreden.

De heer Hageman stelt zich positief op en wacht de verdere gang van zaken af. Dat lijkt mij op dit ogenblik heel verstandig. De heer Feijtel kan ik zeggen dat de verwerving van particuliere grond van start gaat zodra wij zeker weten dat de kazerne in Vlissingen zal worden gevestigd. Zodra wij de volgende week van de Kamer een "ja" krijgen, gaan wij van start.

De heer Dorst heeft vertrouwen, op grond van strategische en tactische overwegingen. Welnu, die zijn er, heel veel. Alleen al met het oog op de voorgenomen samenwerking met de Belgische marine, is deze plek uitstekend. Daar kan geen bosgebied tegenaan. Er zijn veel strategische overwegingen en die vallen allemaal in het voordeel van Vlissingen uit.

Dat er inderdaad in bestuurlijke zin sprake is van een gezamenlijk front, wil ik nog eens onderstrepen. Dat kunnen wij in Zeeland niet altijd zeggen, maar deze keer kan het voluit worden gezegd: heel bestuurlijk Zeeland staat hier achter. Iedereen die daar grond heeft, zegt: wij brengen onze grond in, op dezelfde voorwaarden. Het is niet om niet; ook in de Tweede Kamer is daarover gesproken. Het gaat op grond in erfpacht. Ze mogen het gebruiken maar wij staan het niet af. Als de mariniers onverhoopt ooit weer weg gaan, valt het gewoon terug naar de huidige eigenaren.

De heer Dorst is voorts ingegaan op de aangegeven volgorde. Voorzitter. Wij leggen de Staten vandaag een voorstel voor het inpassingsplan voor. Daar is Vlissingen het volledig mee eens. Nadat het plan in concept is opgesteld, wordt Vlissingen gehoord. Dat kan per brief, maar het kan ook door middel van een hoorzitting wanneer dat de voorkeur van de Staten of van Vlissingen heeft. In elk geval wordt de mening van Vlissingen heel duidelijk verwerkt in het inpassingsplan.

De fractie van D66 hoopt dat de kazerne er in Vlissingen komt. Voorzitter, het zou een heel goede zaak zijn wanneer ook de D66-fractie in de Tweede Kamer zich onverkort voor Vlissingen zou uitspreken. Verder kan ik de heer Aalfs zeggen dat met betrekking tot het werkbudget van 700.000 euro niet moet worden gedacht dat het inpassingsplan zoveel kost. Daarmee moet veel meer worden gedaan dan alleen het opstellen van dat plan. Het gaat om een budget voor verschillende jaren. Totdat het plan in uitvoering gaat, zullen de Staten geen nieuw budget behoeven te fourneren.

De heer Aalfs meent dat impulsief voor Vlissingen is gekozen. Nou, echt niet. Daar is heel goed over nagedacht. Aan deze keuze liggen duidelijke overwegingen ten grondslag. Ik behoef hier niet voor de minister van Defensie te praten en dat doe ik ook niet. Misschien kan men het hemzelf vragen. Hoe dan ook, er is niet impulsief voor Vlissingen gekozen, maar op basis van heel uitgekiende strategische overwegingen. Met andere woorden: de minister heeft niet gedaan aan "jumping to conclusions".

Voorts, voorzitter, is er gesproken over de vergelijking van Vlissingen met Doorn. Die wordt ons voortdurend opgedrongen, maar ik zou hier toch voor eens en voor altijd willen zeggen dat de minister allereerst heeft gezegd: geen Doorn meer; er wordt geen cent meer geïnvesteerd in Doorn. Daarna is hij naar een andere plek gaan zoeken. Tegen die achtergrond gaat het niet aan om ons voortdurend te vragen: kunt u een vergelijking maken met Doorn? Ik heb wel eens tegen de burgemeester daar gezegd: weet je, we gaan uitzoeken wat het per bruikbare hectare kost. In Doorn heeft men 24 bruikbare hectares, en in Zeeland 70. Reken je het per hectare uit, dan is Vlissingen nummer 1. Vervolgens kijken we om, en dan zien we helemaal niemand meer...

Heeft het college ondertekende intentieverklaringen van de grondbezitters? Mijnheer Aalfs, als ik in de Tweede Kamer zeg dat alle Zeeuwse bestuurders hier als een man achterstaan en hun grond allemaal op dezelfde voorwaarden hebben ingebracht, neem ik aan dat de Kamer de commissaris van de Koningin in Zeeland, gesteund door haar Staten, gelooft. Daar behoef ik dus geen getekende verklaringen van bestuurders te overleggen. Ik zou diep beledigd zijn geweest. Ik heb ze niet en ze zijn ook niet nodig. De kwestie van de particuliere eigenaar is natuurlijk wat anders. Wij hebben die meneer en zijn familie meteen op de hoogte gesteld; zij weten dus van de hoed en de rand. Echte onderhandelingen kunnen wij met hen nog niet beginnen. Immers, eerst moeten wij de kazerne "in de zak" hebben.

Wat zijn de financiële consequenties voor Zeeland? Wat de grond betreft zijn er geen consequenties aangezien iedereen de grond gewoon in de eigen boeken houdt. Er hoeft niets te worden afgeboekt. Voor het overige is van belang dat wij de grond bouwrijp opleveren, maar aangezien wij nog niet weten hoeveel mariniers er buiten de poort gaan slapen –en er zijn nog andere factoren-- kunnen wij de kosten daarvan nog niet precies berekenen. Wij willen nog geen offertes van bouwbedrijven vragen voordat wij zekerheid hebben omtrent de kazerne. De "beren van de heer Van Dijk" moeten eerst geschoten worden. Zodra dat is gebeurd, kunnen wij de financiële consequenties overzien die wij vervolgens aan de Staten zullen voorleggen.

Mevrouw Schonknecht concludeert dat er niets beters bij "Land in Zee" past dan mariniers, die overigens niet aanvallend, maar uitsluitend defensief optreden. Inderdaad, ze passen uitstekend in Zeeland. Daar zijn ze in zekere zin geboren en daar moeten ze volgens mij ook groot worden. Ik ben blij dat mevrouw Schonknecht vertrouwen uitsprekt in de samenwerking tussen alle partijen die bij dit project betrokken zijn. Het zou inderdaad heel mooi zijn --ik maar me er sterk voor dat wij dat gaan redden-- wanneer wij in 2015 het 350-jarig bestaan van het korps in Vlissingen zouden kunnen vieren. Dat lijkt mij een uitstekende datum om voor te gaan. Dat wij dan die kazerne klaar hebben, lijkt mij hartstikke mooi.

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. Ik dank mevrouw Peijs hartelijk voor haar uitvoerige en goede beantwoording. Mijn fractie zal dit voorstel enthousiast en vol overtuiging steunen.

De heer **Feijtel** (CDA). Voorzitter. Wat de financiële consequenties voor de provincie betreft heb ik nog een vraag. Mijn veronderstelling dat de provincie de aankoop van de particuliere grond financiert, is toch juist?

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Ik heb een oproep voor de Staten. Het zou, denk ik, een goed signaal zijn in de richting van Den Haag wanneer wij dit voorstel unaniem zouden kunnen aannemen.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. Ook ik dank de commissaris uit de grond van mijn hart voor haar overtuigende beantwoording. Verder meen ik dat ik het begrip "impulsief" heb gecorrigeerd door het te vervangen met de term "jumping to conclusions". Dat is toch niet hetzelfde...

De fractie van D66 in de Tweede Kamer dient haar eigen afweging te maken, zoals wij dat ook hier doen, maar ik hoop en verwacht dat beide fracties tot dezelfde conclusies komen, mits de minister van Defensie heel serieus omgaat met de vragen die de Kamer heeft en de scepsis die daar nog leeft.

Mevrouw **Peijs** (CdK). Voorzitter. De heer Feijtel kan ik zeggen dat wij hopen door middel van grondruil met de familie tot een vergelijk te komen. De familie wil gewoon het bedrijf voortzetten en daaraan zouden wij tegemoet willen komen door middel van grondruil. Het betreft grond die wij in de Grondbank hebben.

Natuurlijk moeten fracties in de Tweede Kamer hun eigen afweging maken, maar wij spreken de hoop uit dat de D66-kamerfractie zich zal uitspreken overeenkomstig de visie van de D66-statenfractie.

Ik dank de Staten voor het vertrouwen dat zij met betrekking tot deze kwestie in het college hebben uitgesproken.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

Voorzitter: mevrouw Peijs

20. Vragensessie

Er zijn geen vragen aangemeld

21. Moties, niet behorend bij een agendapunt

22. Motie van de leden Robesin en Harpe over de rol van de Europese Commissie met betrekking tot de natuuropgave Westerschelde

De **voorzitter**. Door de leden Robesin en Harpe is de volgende motie ingediend:

Onduidelijke rol Europese Commissie in natuuropgave Westerschelde.

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat:

- *de Europese Commissie een zeer verwarrende beeldvorming heeft doen ontstaan omtrent haar zeggenschap over noodzakelijk geacht natuurherstel c.q. natuurcompensatie voor de Westerschelde (brief ingebrekestelling Janez Potocnik d.d. 31 mei 2012);*
- *ook niet duidelijk is hoe hierover gecommuniceerd wordt tussen Brussel en Den Haag;*
- *de Commissie daarmee grote onzekerheid schept over gekozen en nog te kiezen maatregelen;*
- *de provincie Zeeland als eerst-belanghebbende recht heeft op duidelijkheid en zekerheid in deze;*

dragen Gedeputeerde Staten op om de Europese Commissie in kennis te stellen van de verwarrende beeldvorming rond het dossier natuurherstel Westerschelde en de exacte positie daarin van de Commissie;

- *de Commissie het verzoek te doen om zo spoedig mogelijk de voor Zeeland dringend gewenste duidelijkheid te verschaffen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 9.

23. Motie van de leden Robesin en Babijn (PvZ) over ingebrekestelling EU-commissie met betrekking tot natuurherstel Westerschelde

De **voorzitter**. Door de leden Robesin en Babijn (PvZ) is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat :

- de Europese Commissie Nederland recent in gebreke heeft gesteld met betrekking tot het natuurherstel Westerschelde (Brief eurocommissaris Janez Potocnik d.d. 31 mei 2012);
- zowel voor de Hedwigepolder als het zogeheten Middengebied de maatregelen van de provincie en het Rijk door EU-commissaris Potocnik zijn afgekeurd;
- de natuurbijdrage van de projecten Perkpolder en Waterdunen door de Commissie niet als natuurherstel wordt geaccepteerd;
- de Tweede Kamer niet akkoord is gegaan met het alternatief van staatssecretaris Henk Bleker;
- in het rapport NOPSE, dat voor een zeer belangrijk deel de onderbouwende hoeksteen is van het rapport "Natuurprogramma Westerschelde), sprake is van 3.000 hectare en op termijn zelfs 12.000 hectare natuurherstel middels ontpoldering, teneinde de beoogde instandhoudingsdoelstellingen te kunnen verwezenlijken;

spreken uit dat:

- het voor Provinciale Staten van Zeeland onacceptabel is dat naast de Hedwigepolder mogelijk de oorspronkelijk aangewezen zoekgebieden voor ontpoldering, te weten de Eendragtspolder, Hellegatpolder, Van Hattumpolder en Everingepolder, opnieuw in beeld worden gebracht, nu de Commissie geen genoegen blijkt te nemen met buitendijkse maatregelen, evenmin als het mogelijk aanwijzen van andere polders langs de Westerschelde om deze terug te geven aan de zee;
- dit ter kennisneming aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 10.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Al eerder hebben wij een motie ingediend omdat wij vonden dat de statuur van Brussel in het hele natuurhersteldossier buitengewoon onduidelijk was. Dat is nog steeds zo en het blijft zo. Die motie haalde het niet, maar intussen is er heel wat gebeurd, en bepaald niet in positieve zin. Datgene wat de laatste periode is gebeurd, raakt onze provincie zo rechtstreeks dat wij vinden dat Brussel nu eindelijk maar eens moet vertellen hoe men er echt instaat, waar men wel over gaat en waar men niet over gaat.

Ik kan allerlei artikelen opsommen in allerlei stukken, waaronder de Habitatrichtlijn en de Scheldeverdragen, om het ongelijk van Brussel aan te tonen, maar ik denk dat dat niet nodig is. Immers, het zal iedereen in deze zaal wel duidelijk zijn dat met de laatste brief van Potocnik --ik laat nu maar even buiten beschouwing hoe hij de Kamer heeft voorgelicht-- de maat vol is. Als Brussel zo denkt te moeten omgaan met een provincie in een van de lidstaten, hebben wij het wel heel erg gehad met Brussel. Brussel heeft zelf de richtlijnen met betrekking tot Natura 2000 opgesteld. Alle lidstaten moesten hun waardevolle natuurgebieden aanmelden, hetgeen ook is gebeurd. Zo zijn het Westerschelde-gebied, de Voordelta en het Land van Saeftinghe keurig aangemeld. Ze zijn in de computers in Brussel opgenomen als "in goede staat van instandhouding". Overigens, dat is een discussie op zichzelf waarop ik nu niet wil ingaan. Het gaat erom dat dat de gegevens zijn waarover Brussel exact beschikt. Men hoeft alleen maar in de computer te kijken om erachter te komen hoe het staat.

Het is aan Brussel om te controleren of die staat van instandhouding niet achteruit gaat. Als dat het geval is, wordt er contact opgenomen met de desbetreffende lidstaat, die vervolgens de mededeling krijgt: jullie moeten nu toch echt wat doen. Echter, waar het hier om gaat, is dat Brussel zich bemoeit met maatregelen waar Brussel helemaal niet over gaat. Brussel kan pas achteraf evalueren en corrigeren, wanneer dat nodig blijkt te zijn. Wat er nu gebeurt, is inbreken in processen. Voor de provincie Zeeland is dat heel pijnlijk. De brief van Potocnik van 31 mei, die ik uitvoerig heb geanalyseerd, komt bij mij over als knip-en-plakwerk. Het wemelt van de fouten. Het is beslist geen professioneel werkstuk. Het allerergste is wel dat Perkpolder er ineens in wordt genoemd in verband met compensatie voor de tweede verdieping. Moeten wij het daar nog over hebben?! Zo kan het niet. Wij kunnen niet toelaten dat Brussel het zo doet. Vandaar onze motie nr. 9.

Voorzitter. Wat motie nr. 10 betreft meen ik dat de Staten nu een duidelijk signaal moeten afgeven in de richting van Den Haag. Met andere woorden: signalen naar Brussel en Den Haag. Immers, het gaat om ons gebied. Men hoort mij niet

zeggen dat de PvZ hartstikke blij is dat er in het Middengebied problemen heersen. Dat is niet aan de orde bij het indienen van deze moties. Het gaat ons om de procedure die verre van correct verloopt. Aan datgene wat er nu gebeurt, moeten wij een halt toeroepen.

Overigens, aan motie nr. 10, zoals die is rondgedeeld, moeten enkele woorden worden toegevoegd. Het dictum wordt aangevuld met de zinsnede: "dit ter kennisneming aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd.". Ik roep de Staten van harte op om beide moties te steunen.

De heer **Heijning** (GS). Voorzitter. Wij zijn het met de indieners van motie nr. 9 eens dat het een rare brief is die de eurocommissaris heeft geschreven. Bovendien is die brief, waar het om het Middengebied gaat, op een bijzonder vreemd moment geschreven. Er staan gewoon fouten in terwijl al jaren bekend is wat de plannen voor het Middengebied inhouden. De Commissie had dus, desgewenst, vooraf kunnen reageren en kunnen zeggen dat die plannen niet deugden. Ook heeft zij achteraf de mogelijkheid om te zeggen dat Nederland het niet goed heeft gedaan, als zij dat vindt. Echter, om nu tijdens dit proces --als men er al een paar jaar mee bezig is-- te zeggen: jullie zijn eigenlijk helemaal verkeerd bezig... Dat is een bijzonder vreemde gang van zaken. Wij gaan daar dan ook zeker niet zomaar genoeg mee nemen, maar wij dienen ons hierbij vooral op het ministerie te richten.

Met motie nr. 9 wordt de opdracht gegeven om ons ongenoegen richting Brussel kenbaar te maken, maar dat levert een dilemma op. Immers, strikt genomen hebben wij niets met Brussel te maken. Wij hebben met het ministerie te maken. Maar goed, juist omdat het zo'n rare brief is die op zo'n vreemd moment is verzonden, zijn wij van plan om te gaan reageren middels een open brief die wij naar Brussel zullen sturen, maar die wij zeker ook ter kennis zullen brengen van het ministerie. Daar gaan wij ook een dezer dagen mee in gesprek. Daar zijn al ambtelijke contacten mee geweest naar aanleiding van de brief van Potocnik, maar er volgen natuurlijk ook bestuurlijke contacten. Wij hopen dat het ministerie het met ons eens is dat er veel in de brief van de eurocommissaris niet klopt. Daar ziet het wel naar uit, maar ik kan hierop niet vooruitlopen.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Neemt u bij die contacten mee dat minister Verburg destijds Zeeland in verband met het Middengebied heeft bericht dat er sprake was van afstemming met Europa en dat het pakket dat er toen lag, zou voldoen? Het lijkt mij goed om daarop te wijzen en dat daarop door het ministerie wordt gereageerd. Dat staat gewoon zwart op wit.

De heer **Heijning** (GS). Dat zullen wij zeker in de richting van Den Haag kenbaar maken. We mogen aannemen dat wij daarover verder in gesprek komen. Wat u zegt, is absoluut juist.

Voorzitter. Het college vindt motie nr. 10 een beetje overbodig. Voor zover daarin wordt bedoeld op onjuiste beweringen van de Commissie, gaan wij ervan uit dat, als wij die gewoon tegenover de Commissie weerleggen, men dat zal toegeven. Waar ik hier spreek over "wij" bedoel ik in feite het ministerie. Zoals de heer Bierens zojuist aangaf, is ons door de vorige minister gezegd dat de plannen aan de gestelde eisen voldeden. Om daar nu nog eens een motie over te gaan aannemen... Ik herinner eraan dat is toegezegd dat de genoemde 3.000 hectare van de baan zijn. Wat het college betreft is het nu niet nodig om motie nr. 10 aan te nemen.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. Als ik het goed begrijp, heeft het college het voornemen om te handelen conform de inhoud van motie nr. 9. Er wordt een brief geschreven die breder wordt verspreid dan alleen in de richting van de Commissie. Is mijn conclusie juist dat daarmee motie nr. 9 in feite overbodig is geworden? Moet deze motie nog in stemming worden gebracht? De PvdA-fractie heeft er, gelet op het betoog van de gedeputeerde, geen behoefte aan om deze motie te steunen.

De heer **Robesin** (PvZ). Ik kan mij deze opmerking wel voorstellen, voorzitter, maar motie nr. 9 is bedoeld om een duidelijk signaal af te geven. Ons inziens helpt het het college wanneer deze motie wordt aangenomen. Dat helpt het college bij zijn actie. Ik zou het jammer vinden wanneer nu ineens deze motie als overbodig zou worden beschouwd.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Als de motie wordt gehandhaafd, voorzitter, hebben wij moeite met de zinsnede die daarboven staat, namelijk: "Onduidelijke rol Europese Commissie in natuuropgave Westerschelde". Dat zien wij als een kwalitatieve opmerking. Als hier wordt gesproken over "De rol" van de Commissie, kunnen wij deze motie steunen.

De heer **Robesin** (PvZ). Daar maak ik geen punt van, maar het gaat er natuurlijk wel om dat de rol van de Commissie buitengewoon onduidelijk en verwarrend is.

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 9 in die zin is gewijzigd dat in de aanhef het woord "onduidelijke" is vervallen. Ik constateer voorts dat de heer Harpe, mede-indiener van deze motie, met deze wijziging kan instemmen.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Mijs inziens wordt er in motie nr. 10 van uitgegaan dat datgene wat de Commissie stelt, correct is. Ik constateer dat er nogal wat partijen zijn die wat dat betreft serieuze twijfels hebben. Is het niet beter om eerst die gepeperde brief naar Brussel te sturen en later - nadat op de brief een reactie is verkregen--na te gaan hoe er met deze motie moet worden omgegaan? In feite wordt met de nu gekozen formulering toegegeven dat het door de Commissie gestelde juist zou zijn. Zo zou je de motie kunnen opvatten en dat lijkt mij tegengesteld aan onze bedoeling.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Ik pleit ervoor dat ook motie nr. 10 in stemming wordt gebracht. Dat hoort bij het sterke signaal dat wij willen afgeven.

De **voorzitter**. Het commentaar van de gedeputeerde op deze motie komt neer op: dien haar maar niet in.

De heer **Robesin** (PvZ). Wij hebben de motie ingediend en verlangen dat zij in stemming wordt gebracht, eveneens ter ondersteuning van het college. In de brief van Potocnik staat dat de projecten Perkpolder en Waterdunen niet als natuurherstel worden geaccepteerd, althans niet als natuurherstel dat meetelt voor de hele wegging. Nou, dat is nogal wat. Ik heb met opzet in motie nr. 10 het rapport NOPSE genoemd.

De **voorzitter**. Als motie nr. 9 wordt aangenomen, komt er een open brief die ook van belang is voor de mensen in Zeeland die wat dit betreft in verwarring zijn. Die open brief is ook voor de Zeeuwse burgers bedoeld. Wanneer vervolgens blijkt dat de Commissie volhardt in haar "boosheid", kan overwogen worden om met motie nr. 10 te komen. Dat hoor ik de heer Van Burg zeggen.

De heer **Van Burg** (SGP). Ik voeg daaraan toe, voorzitter, dat het rapport NOPSE nooit is vastgesteld, door welk gremium dan ook. En nu zouden wij daarnaar verwijzen alsof dat waar zou zijn. Het gaat om een wetenschappelijk rapport dat nooit is vastgesteld. Het lijkt mij "in Europa" gevaarlijk om daarnaar te verwijzen. Als je documenten citeert die ze daar zelf hebben gemaakt, denken ze dat je accepteert dat het om relevante stukken gaat. Nogmaals, dit rapport heeft geen enkele rechtsgeldigheid.

De heer **Bierens** (VVD). Het is maar net, voorzitter, hoe je tegen motie nr. 10 aankijkt. Wij zien het anders. Dat rapport --of het nu wel of niet is vastgesteld-- leidt gewoon een eigen leven. De intentie van motie nr. 10 is zodanig dat, wanneer zij wordt gehandhaafd, wij haar zullen steunen.

De gewijzigde motie nr. 9 van de leden Robesin en Harpe wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie nr. 10 van de leden Robesin en Babijn (PvZ).

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Omdat deze motie, gelet op de reactie van de gedeputeerde, voorlopig als overbodig moet worden beschouwd, steunen wij haar niet.

Motie nr. 10 wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvZ, de PVV, de VVD, de SGP, het CDA, de SP en Natuurlijk Zeeland voor deze motie hebben gestemd.

24. Motie van de leden Haaze en Markusse over tarieven Westerscheldetunnel voor inwoners van Zeeuws-Vlaanderen.

De **voorzitter**. Door de leden Haaze en Markusse is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat:

- de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen voor toegang tot de rest van Nederland, met de auto zijn aangewezen op de Westerscheldetunnel;
- voor deze tunnel tol wordt geheven;
- indien de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen met de auto via België rijden, zij veel extra kilometers maken en hierdoor onevenredig hoge kosten moeten maken voor de toegang tot eigen land;
- artikel 1 van de Grondwet bepaalt dat gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld; discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond ook is niet toegestaan;
- ongelijke behandeling niet is toegestaan tenzij er een objectieve rechtvaardigingsgrond is;
- er in het geval van een korting voor inwoners van Zeeuws-Vlaanderen niet gekeken wordt naar herkomst of afkomst, maar naar woonplaats of vestigingsplaats;
- het onderscheid ligt in de tussenliggende Westerschelde; de een woont er noordelijk van, de ander woont er zuidelijk van, waardoor er geen sprake is van gelijke gevallen;

- zelfs indien er sprake was van gelijke gevallen, er voor de ongelijke behandeling van de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen een objectieve rechtvaardigingsgrond is; zij wonen immers in een afgelegen en min of meer geïsoleerd gedeelte van de provincie Zeeland;
- om dit isolement op te heffen nu juist de Westerscheldetunnel is aangelegd;
- een kortingsregeling op basis van woonplaats niet in strijd is met artikel 1 van de Grondwet en derhalve geoorloofd is;

zijn van oordeel dat de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen in 2013 een korting op het tunneltarief dienen te krijgen; voor de dekking hiervan wordt een bedrag van 3 miljoen aangewend; dit bedrag wordt voor 2013 gedekt door voor 3 miljoen minder exter in te huren (t.o.v. kosten externe inhuur 2011);

verzoeken het college om op korte termijn een voorstel met deze strekking te formuleren en daarbij mogelijkheden voor de dekking voor de jaren 2014 en 2015 aan te geven;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 11.

Dit komt mij zeer bekend voor. Volgens mij hebben wij het de vorige vergadering nog hierover gehad. Wij gaan dit voortaan iedere maand doen, mijnheer Haaze?

De heer **Haaze** (PVV). Dat zou zomaar kunnen, maar wellicht stelt u mij in de gelegenheid om deze motie even toe te lichten.

De **voorzitter**. U hebt het woord.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Op deze mooie vrijdagavond sta ik voor deze Staten met een motie met betrekking tot het vaststellen van lagere tarieven voor de Westerscheldetunnel, voor de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen. Voor de overwegingen die tot het opstellen van deze motie hebben geleid, verwijs ik naar de tekst van de motie.

Een van die overwegingen is dat de Westerscheldetunnel nu juist is aangelegd om het isolement van de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen op te heffen. Tegen die achtergrond vraag ik aandacht voor de achtergrond van de Tunnelwet. De NV Westerscheldetunnel is destijds opgericht met als aandeelhouders de Staat der Nederlanden en de provincie Zeeland. In de genoemde wet wordt de verhouding tussen provincie en Rijk vastgelegd. Op dit moment zijn alle aandelen in handen van de provincie.

Kijk ik naar de tarievenstructuur van de genoemde wet, dan blijkt dat er een referentietarief

is vastgesteld. Daarbij gaat het om een "gewone" doorgang met een personenauto, zonder toeters of bellen. Ik heb het nu over de artikelen 5 t/m 8. Via dit referentietarief worden de tarieven naar boven toe begrensd. Uit de memorie van toelichting blijkt dat er ook lagere vergoedingen, via kortingen, kunnen en mogen worden gevraagd. Op dit moment zien wij dit al gebeuren. Wij kennen de veelgebruikerskorting en de T-tag.

Uit de wet en de toelichting daarop kan overduidelijk worden opgemaakt dat het doel van de wet is gericht op begrenzing van de tarieven aan de bovenkant, dit ter bescherming van de gebruiker. In de wet, noch in de memorie van toelichting staat vermeld dat er sprake moet zijn van een minimumtarief. Wel mogen er kortingen worden gegeven. Er is uit de wet en de memorie van toelichting geen indicatie voor een maximale grens qua kortingen te halen. En dan is die er ook niet, voorzitter. Er is dus geen verbod op tariefkortingen in de wet opgenomen. Er is louter sprake van een referentietarief, dat bedoeld is om de tarieven niet uit de pan te doen rijzen. Een kortingsregeling op basis van woonplaats is dus niet in strijd met artikel 1 van de Grondwet, en derhalve gerechtvaardigd.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Deze motie klinkt uiterst positief in de oren van mijn fractie maar wat wij graag van de heer Haaze en het college willen vernemen, is een antwoord op de vraag of zij niet in strijd is met Europese regelgeving.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Voor het door Provinciale Staten van Zeeland te formuleren oordeel over de bedoelde korting verwijs ik naar het dictum van de motie.

De heer Babijn kan ik zeggen dat deze motie mijns inziens niet in strijd is met onze Grondwet. Ik heb al verwezen naar de Tunnelwet, en daarmee is de motie, wat de PVV-fractie betreft, volledig conform alle wet- en regelgeving.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Tijdens de vorige statenperiode is ook door de SP-fractie bij herhaling getracht om kortingen en voordelen voor de Zeeuwsvlamingen te realiseren, maar dat is steeds stukgelopen. Heeft de heer Haaze kennisgenomen van het desbetreffende onderzoek van de Tweede Kamer, waaruit blijkt dat een en ander juridisch niet mogelijk is?

De heer **Haaze** (PVV). Uit bronnen die door de PVV zijn geraadpleegd, ook in Den Haag, ook op het Binnenhof, komt naar voren dat deze motie kan en niet in strijd is met welke wet- en regelgeving dan ook. Ik weet niet of men in het verleden dezelfde uitgangspunten, handelwijze en/of onderzoeken heeft gehanteerd, maar de nu gekozen formulering is niet in strijd met wet- en regelgeving.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Voor de dekking wordt in deze motie gekozen voor het budget voor externe inhuur, maar zojuist is de derde wijziging van de begroting voor 2012 goedgekeurd. Ik denk dat de hier bedoelde dekking niet meer mogelijk is.

De heer **Haaze** (PVV). Die begrotingswijziging is door mensen die hier zitten, statenleden vastgesteld maar als er een bepaalde politieke wens is, kunnen wij daaraan met een besluit tegemoet komen en het op die manier inrichten.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter, ons is niet duidelijk waarop het in de motie genoemde bedrag van 3 miljoen gebaseerd is. Hebben we daar genoeg aan, komen we later mogelijk iets tekort? Is hier onderzoek naar gedaan?

De heer **Haaze** (PVV). Zoals men weet heeft de PVV-fractie een aantal artikel 44-vragen gesteld met betrekking tot de externe inhuur. Voor het formuleren van deze vragen hebben wij natuurlijk gedegen een aantal stukken beoordeeld, waaronder gegevens over de bedragen die in 2010 en 2011 voor externe inhuur, uitbesteding en opdrachten zijn geboekt. Op grond daarvan zijn wij tot de conclusie gekomen dat op een totaal van 15 miljoen --hierbij zijn ook zaken als gedwongen winkelnering en de rijksnorm van belang-- het bedrag van 3 miljoen zeker haalbaar is.

De **voorzitter**. Maar dat is de vraag niet. Gevraagd is naar de behoefte van de Zeeuwsvlamingen. Is daar onderzoek naar gedaan>

De heer **Haaze** (PVV). Op jaarbasis hebben wij het over 10 miljoen en tegen die achtergrond is 3 miljoen een goede start.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Ik heb de Tunnelwet bij de hand. Ik ben geen jurist, en ook geen purist, maar ik kan de vergelijkingen die de heer Haaze maakt tussen die wet en artikel 1 van de Grondwet, helemaal niet volgen. Volgens mij staan die zaken helemaal los van elkaar. Mijns inziens gaat het om de vraag of wij kunnen discrimineren naar woonplaats. De heer Haaze stelt voor om alleen inwoners van Zeeuws-Vlaanderen een korting te geven, goedkoper door de tunnel te laten rijden dan iemand die op Walcheren of Zuid-Beveland woont.

Met enige regelmaat is daarover gediscussieerd, in deze Staten bijna maandelijks, maar ook toen de Tunnelwet werd behandeld, is er in de Tweede Kamer over gesproken. De minister gaf bij die gelegenheid, in 1998, aan dat er bezwaren rezen tegen een specifieke regeling voor de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen. Ze zag niet in waarom mensen vanuit Zeeuws-Vlaanderen

meer recht zouden hebben op een dergelijke regeling dan mensen van de Bevelanden of Walcheren.

Daarmee is de spanning aangegeven die er is met artikel 1 van de Grondwet. In de motie staat dat het wel kan, in relatie met dat artikel, maar de minister heeft duidelijk gesteld dat het niet kan omdat er op die manier wel degelijk wordt gediscrimineerd. Dat is de reden waarom het nooit zover is gekomen. Het kan niet en dus doen wij het niet. Dat hebben wij met z'n allen vastgesteld.

Verder wijs ik erop dat wij een tarievenbeleid hebben vastgesteld voor de Westerscheldetunnel. Dat is ruim een jaar geleden gebeurd. Daarbij is bepaald dat dat beleid loopt tot 2015, waarna evaluatie volgt. Het is mijns inziens niet verstandig om dit iedere keer weer tussentijds aan de orde te stellen. Immers, elke keer weer levert dat een berg commotie op. Ik zie geen redenen om het zojuist genoemde evaluatiemoment te vervroegen. Het college ontraadt de Staten de aanvaarding van deze motie.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Het lijkt wel alsof de gedeputeerde niet blij is met de feiten die de PVV-fractie nu op tafel legt. Ik herinner eraan dat hij ten tijde van de verkiezingen riep dat de PVV aan kiezersbedrog deed. Ik kan mij hier dus wel wat bij voorstellen. Misschien is het een goed idee om de feiten, zoals wij ze hebben vastgesteld, op papier te zetten om ze vervolgens de gedeputeerde voor te leggen. Dan kan hij er naar laten lijken. Het onderwerp is belangrijk genoeg om het niet zomaar opzij te zetten.

De heer **Van Beveren** (GS). Het was waar, voorzitter, dat de PVV ten tijde van de verkiezingen aan kiezersbedrog deed. Toen ging het over de Oosterscheldebrug. Weet u het nog, mijnheer Haaze?

De heer **Haaze** (PVV). Daar gaan wij nu maar niet over in discussie...

De heer **Van Beveren** (GS). Maar u stelt het zelf aan de orde.

De heer **Haaze** (PVV). Het ging over de tunnel...

De heer **Van Beveren** (GS). Neen, over de Oosterscheldebrug. Ik weet het nog heel goed. U maakte toen een vergelijking tussen brug en tunnel. De PVV stelde toen dat de inwoners van Schouwen-Duiveland korting kregen, maar dat was helemaal niet waar. Ik heb daarom toen gezegd: het klopt niet, wat de PVV zegt. Dat punt is toen ook snel van uw website gehaald.

De heer **Haaze** (PVV). Ik heb weinig zin in een welles-nietes-spelletje. Ik kan mij voorstellen dat de

gedeputeerde behoefte heeft aan zijn eigen waarheid, maar ik blijf bij datgene wat ik heb gezegd.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Ik vind het een goede zaak dat de heer Haaze de gedeputeerde feiten en gegevens voorlegt, maar dan moet er bij de gedeputeerde wel voldoende wil aanwezig zijn. Heeft de gedeputeerde de wil om er nog eens serieus naar te kijken? Als er een goed voorstel kan worden opgesteld, bijvoorbeeld een initiatiefvoorstel van de PVV-fractie --waarmee duidelijk wordt dat dit wel degelijk kan en mag-- zal de SP-fractie dat graag willen steunen. Dat is nu niet mogelijk omdat er te veel onzekerheid is.

De heer **Van Geesbergen** (VVD). Voorzitter. Een bekende uitspraak is dat er voor elke mening wel een hoogleraar te vinden is. Dit nu op gezag van de PVV-fractie aannemen, gaat ons te ver. Ik zou graag wat beter gedocumenteerd overtuigd worden. Tot nu toe denk ik alleen maar dat artikel 1 van de Grondwet juist is bedoeld om dit niet te doen.

De heer **Babijn** (PvZ). Voorzitter. Ik herinner aan onze vraag over mogelijke strijdigheid met Europese regelgeving.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Ik denk dat die strijdigheid er inderdaad is, maar ik heb al gezegd dat ik geen jurist ben. Mij is verteld dat dit in strijd is met Europese regelgeving, maar door de PVV-fractie is aangeboden om alles op papier te zetten en dat lijkt mij prima; waarom niet? Daar kan niemand tegen zijn. Bij het bekijken van die gegevens betrekken wij ook het aspect van de Europese regelgeving. Overigens, dat zal de PVV-fractie zelf wel doen; zo slim zullen ze dan wel zijn en dat bespaart ons ook weer wat kosten wegens externe inhuur...

De **voorzitter**. Die Europese regelgeving komt voort uit de gang van zaken rond de brug tussen Zweden en Denemarken. De Zweden wilden gratis over de brug, maar dat mocht niet van de EU.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter, mijn fractie houdt de motie aan en ik zeg toe dat wij het college op korte termijn een aantal zaken op papier zullen doen toekomen.

De **voorzitter**. Maar Europese regelgeving gaat boven Nederlandse regelgeving.

De heer **Haaze** (PVV). Ik ben geen jurist maar wij kunnen wel over juristen beschikken. Het wordt zorgvuldig uitgezocht.

De **voorzitter**. Ik constateer dat motie nr. 11 is ingetrokken.

De heer **Haaze** (PVV). Wij houden de motie aan.

De **voorzitter**. Dat is hetzelfde.

De heer **Haaze** (PVV). Wat u zegt.

25. Motie van het lid Van Dijen over de vergoeding voor leden van Provinciale Staten.

De **voorzitter**. Door het lid Van Dijen is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 22 juni 2012;

overwegende dat:

- *statenleden een vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden van 1079,05 euro per maand (12.948,60 euro per jaar);*
- *deze vergoeding voornamelijk kan worden gezien als tegemoetkoming voor bijgewoonde vergaderingen van commissies en Staten (verletkosten);*
- *er gedurende het zomerreces twee maanden lang geen vergaderingen van Provinciale Staten en hun commissies plaatsvinden en er in deze periode ook minder statenstukken worden verstuurd;*

constateren dat:

- *in tijden van bezuinigingen ook de statenleden bereid moeten zijn om kritisch naar hun eigen vergoedingen te kijken;*
- *door het verlagen van de vergoeding voor de werkzaamheden voor Provinciale Staten, de leden laten zien dat zij een voorbeeldrol nemen;*
- *de wettelijke ruimte om de vergoeding te verlagen, is vastgelegd op 20% van het maximumbedrag (12.948,63 euro per jaar), volgens het "Rechtspositiebesluit staten- en commissieleden";*

dragen Gedeputeerde Staten op om de periode van het zomerreces te verrekenen in de provinciale verordening "Rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden", met als gevolg dat een gelijk deel aan deze twee maanden (1/6 deel = 16%) in mindering wordt gebracht op deze vergoeding;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 12.

Mijnheer Van Dijen, ik vraag u om het kort te houden. Wij zouden om vijf uur ophouden. Door het uitlopen van de vergadering komen een heleboel mensen in de problemen.

De heer **Van Dijen** (SP). Dat kunt u veel mensen verwijten, maar niet mij. Niettemin zal ik het kort houden.

, voorzitter.

Voorzitter. Deze motie is de laatste motie, ingediend tijdens de laatste statenvergadering voor het zomerreces. Gedurende dat reces zullen twee maanden lang geen vergaderingen van Staten en commissies plaatsvinden, terwijl er ook minder statenstukken worden verstuurd.

, griffier.

De **voorzitter**. Kunt u tot het kernpunt komen?

De heer **Van Dijen** (SP). Ik heb nog maar twee regels uitgesproken, mevrouw de voorzitter.

Voor de SP is dit aanleiding om op te roepen om over deze periode geen uitbetaling te doen, en dit te verrekenen met de hoogte van de 12 maanden-betaling van de statenvergoeding. Ik dank u wel.

De **voorzitter**. Uitstekend!

Ik neem aan dat de gedeputeerde hierop niet behoeft te reageren.

De heer **Van Dijen** (SP). Wij, de Staten, gaan er zelf over.

Motie nr. 12 wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor deze motie hebben gestemd.

26. Resumptie van de besluiten

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de resumptie van de besluiten aan de griffier over te laten.

27. Sluiting

De vergadering wordt te 18.20 uur gesloten.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland, in hun vergadering van:
onder nummer:

Provinciale Staten voornoemd,